

Implementační plán ke *Strategickému rámci Česká republika 2030*

Verze k 29. 03. 2018

Draft

Obsah

Obsah	2
Seznam zkratk	3
Úvod	7
Základní východiska	7
Struktura implementačního plánu	7
Proces přípravy dokumentu	8
1 Metodologie	9
1.1 <i>Policy gap</i> analýza	9
1.2 Koherence politik	9
1.3 Karta specifického cíle	10
2 Řízení implementace <i>České republiky 2030</i>	13
2.1 Hierarchická struktura strategických prací	13
2.2 Nastavení řídicí struktury implementace	13
2.3 Plán řízení změn	14
2.4 Plán řízení rizik a určení předpokladů úspěšné implementace	14
2.5 Komunikační plán implementace	15
2.6 Nástroje implementace	17
3 Institucionální ukotvení implementace a role jednotlivých aktérů	18
3.1 Úřad vlády ČR	18
3.2 Gestoři opatření a doporučení implementačního plánu	19
3.3 Kraje a obce	20
3.4 Nestátní aktéři	20
4 Monitoring a reporting	21
5 Doporučení a opatření pro naplňování ČR 2030	23

Seznam zkratek

AEKO	agroenvironmentálně-klimatická opatření
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj (<i>Community Led Local Development</i>)
CSR	společenská odpovědnost firem/organizací (<i>Corporate Social Responsibility</i>)
ČBÚ	Český báňský úřad
ČR 2030	Strategický rámec Česká republika 2030
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPF	filtr prachových částic (<i>DPF – Diesel Particulate Filter</i>)
EIA	posuzování vlivů na životní prostředí (<i>Environmental Impact Assessment</i>)
EK	Evropská komise
EMAS	systém ekologického managementu a auditu (<i>Eco Management and Audit Scheme</i>)
ERÚ	Energetický regulační úřad
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy (<i>European Structural and Investment funds</i>)
ETS	systém obchodování s emisními povolenkami (<i>Emission Trading Scheme</i>)
EU	Evropská unie
EU15	členské státy EU do 1. května 2004
GIA	posuzování dopadů na rovnost mužů a žen (<i>Gender Impact Assessment</i>)
MV GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
HDP	hrubý domácí produkt
HIA	posuzování dopadů na zdraví (<i>Health Impact Assessment</i>)
CHKO	chráněná krajinná oblast
IPRÚ	integrované plány rozvoje území
IROP	integrovaný regionální operační program
ITI	integrované územní investice (<i>Integrated Territorial Investments</i>)
KI	kritická infrastruktura

MA21	Místní agenda 21
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAP AZK	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
ODA	oficiální rozvojová spolupráce (<i>Official Development Assistance</i>)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	operační program
OPZ	Operační program zaměstnanost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OSN	Organizace spojených národů
OUR	Odbor pro udržitelný rozvoj
OZE	obnovitelné zdroje energie

OZP	osoby se zdravotním postižením
POH	půdní organická hmota
POK ČR	Politika ochrany klimatu
PP	přírodní památka
PUPFL	pozemek určený k plnění funkce lesa
PR	přírodní rezervace
PRV	Program rozvoje venkova
PRV 2014–2020	Program rozvoje venkova na léta 2014–2020
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody
RIA	hodnocení dopadu regulace (<i>Regulatory Impact Assessment</i>)
RVP	rámcový vzdělávací program
RVUR	Rada vlády pro udržitelný rozvoj
SDGs	Cíle udržitelného rozvoje (<i>Sustainable Development Goals</i>)
SEK ČR	Státní energetická koncepce ČR
SIA	hodnocení dopadu na udržitelnost (<i>Sustainability Impact Assessment</i>)
SPC	specifický cíl
STC	strategický cíl
SZT	soustava zásobování teplem
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TAČR	Technologická agentura České republiky
TRANS	Program transformační spolupráce MZV
ÚP	Úřad práce
UR	udržitelný rozvoj
ÚSÚ	ústřední správní úřad
ÚV	Úřad vlády
UV	Usnesení vlády
VAV	věda a výzkum

VHI	vodohospodářská infrastruktura
VŠ	vysoká škola, vysoké školy
WHO	Světová zdravotnická organizace (<i>World Health Organization</i>)
ZPF	zemědělský půdní fond
ZRS	zahraniční rozvojová spolupráce
ZŠ	základní škola

Draft

Úvod

Předložený implementační plán navazuje na **Strategický rámec Česká republika 2030** schválený vládou usnesením č. 292 ze dne 19. dubna 2017. Cílem dokumentu je zajistit provázanost cílů *České republiky 2030* s dalšími strategickými a koncepčními materiály a představit soubor krátkodobých a střednědobých opatření a doporučení, jejichž prostřednictvím bude její vize uváděna v praxi.

Základní východiska

Česká republika 2030 je **zastřešujícím dokumentem**, který udává směr rozvoje země pro příští desetiletí s cílem zvyšovat kvalitu života lidí při respektování principů udržitelnosti. Za tímto účelem formuluje v šesti klíkových oblastech 27 strategických cílů rozdělených do 97 specifických cílů. Ty byly stanoveny s ohledem na vyvážené zastoupení ekonomické, sociální a environmentální složky rozvoje. Všechny specifické cíle jsou pro potřeby implementačního plánu podrobně rozpracovány v příložených kartách cílů.

Smyslem veřejných politik je v dlouhodobém horizontu **zlepšovat kvalitu života obyvatel**. Proto je kvalita života jedním z hlavních východisek *České republiky 2030* a ukazuje, že udržitelný rozvoj musí být především vnímán z hlediska přínosů pro občany, tedy příjemce a uživatele politik. Dopady politik na prosperující hospodářství, stabilní a funkční sociální systém a zlepšování stavu životního prostředí je tudíž třeba posuzovat v první řadě z pohledu jejich efektivity a ovlivnění kvality života konkrétních osob, resp. cílových skupin. Sledování vývoje v oblasti kvality života bude proto důležitým doplňkovým podkladem pro vyhodnocování naplňování cílů *České republiky 2030*. Zároveň je však nutné neopomíjet hodnocení dopadů v širších a dlouhodobých souvislostech na základě sady indikátorů *České republiky 2030* a dalších standardních ukazatelů rozvoje.

Česká republika 2030 je dokumentem, který reaguje na mezinárodní vývoj v oblasti udržitelného rozvoje. V roce 2015 se všechny státy světa shodly na nové vizi rozvoje pro příštích 15 let. Každý členský stát musí ale sám určit konkrétní opatření, kterými přispěje k naplnění globální Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj, a rozhodnout, jak ve svých budoucích krocích promítne 17 Cílů udržitelného rozvoje (*Sustainable Development Goals*, dále jen „SDGs“). Proto cíle ve všech klíkových oblastech *České republiky 2030* rozvíjejí SDGs v podmínkách České republiky a zároveň jsou součástí celosvětového úsilí o praktické kroky vedoucí k udržitelnému životu. Provázání obou dokumentů včetně rozpracování dalších dílčích závazků plynoucích z přijetí *Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj* bude podrobně popsána v samostatném materiálu, který bude v souladu s usnesením vlády ze dne 25. ledna 2016 č. 61 předložen vládě do 31. května 2018.

Struktura implementačního plánu

Předložený dokument v pěti kapitolách popisuje proces implementace *České republiky 2030*:

- První kapitola se věnuje **metodologii**. Vysvětluje postup při zpracování podkladové analýzy zaměřené na mezery v politikách, synergie i bariéry naplňování cílů. Popisuje strukturu karet specifických cílů, jež jsou věcným podkladem shrnujícím relevantní informace pro hodnocení naplňování každého specifického cíle.
- Druhá kapitola je věnována **nástrojům implementace a struktuře jejího řízení**, plánu řízení změn a rizik a sestavení komunikačního plánu.
- Třetí kapitola se zaměřuje na **institucionální ukotvení implementace** a vymezuje základní strukturu organizačních a informačních vazeb gesčních resortů a dalších relevantních institucí a aktérů.

- Čtvrtá kapitola upřesňuje **proces monitoringu a reportingu**, především podobu hodnotící *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti* a harmonogram její přípravy.
- Pátá kapitola následně shrnuje **závazná opatření a dobrovolná doporučení** pro naplňování *České republiky 2030* dle jejích klíčových oblastí a cílů. Opatření i doporučení vycházejí z analýzy dostupné v kartách specifických cílů a představují soubor krátkodobých a střednědobých kroků, jejichž naplňování by mělo začít v první fázi implementace strategického rámce, která byla stanovena na období 2018–2021.

Stanovení konkrétních úkolů a aktivit, meziresortní komunikace a koherentní přístup napříč institucemi zodpovědnými za naplňování jednotlivých cílů a harmonogram dílčích prací jsou **v kompetenci gesčních resortů a dalších orgánů státní správy**. Úřad vlády bude přitom jako nositel implementace podporovat potřebnou koordinaci, vyhodnocovat a aktualizovat implementační plán. Dále bude také poskytovat a rozvíjet metodickou podporu jak pro dosahování konkrétních cílů, tak pro uplatňování principů udržitelného rozvoje při tvorbě a naplňování veřejných politik.

Proces přípravy dokumentu

Práce na implementačním plánu začaly ještě před schválením *České republiky 2030* v únoru roku 2017. Stejně jako strategický rámec samotný, také jeho implementační plán byl připravován **participativně** v rozsahu přiměřeném době určené pro jeho přípravu. Snahou bylo zapojit do diskuse o jeho podobě všechny relevantní aktéry a docílit řešení, které bude informačně dobře podložené, analyticky promyšlené a zároveň široce sdílené.

Základem pro implementační dokument se staly materiály zpracované pracovními týmy, jež koordinoval Odbor pro udržitelný rozvoj (dále jen „OUR“) Úřadu vlády. Do týmů byli v expertní rovině zapojeni zaměstnanci ministerstev, která mají dané téma v gesci. Pro každý specifický cíl byla připravena **karta shrnující všechny podstatné informace** o jeho podobě, stávajících aktivitách a žádoucím postupu v budoucnosti (opatření a doporučení). Právě informace obsažené v těchto kartách tvoří věcné jádro implementačního dokumentu.

Po prvních kolech diskusí pracovních týmů na jaře a v létě 2017 začaly karty cílů spolu s ostatními částmi implementačního dokumentu připomínkovat také **expertní výbory Rady vlády pro udržitelný rozvoj** (dále jen „RVUR“). Během podzimu 2017 probíhala diskuse paralelně v **pracovních týmech** i ve výborech. Připomínky výborů posloužily pracovním týmům jako zpětná vazba a podněty pro další úpravy. Pracovníci OUR v těchto diskusích fungovali především jako moderátoři diskuse a editoři, vytvářeli však také samostatnou expertízu.

Ve stejné době zprostředkoval OUR odborné veřejnosti možnost zapojit se do přípravy dokumentu v podobě **8 kulatých stolů v krajských městech**. Těch se zúčastnily desítky zástupců veřejného i nevládního sektoru na krajské i místní úrovni. Cílem kulatých stolů bylo, vedle seznámení přítomných s cíli *České republiky 2030*, zejména získat podněty k implementačnímu dokumentu, které by braly ohled na specifika krajských a lokálních úrovní. Současně se OUR snažil vytvářet síť budoucích spolupracovníků, kteří by mohli pomoci vlastní implementaci, monitorování a vyhodnocování naplňování cílů *České republiky 2030*.

1 Metodologie

Strategický rámec Česká republika 2030 i jejího implementační plán jsou zpracovány v souladu s *Metodikou přípravy veřejných strategií*. Při zpracování obou dokumentů byla nicméně zohledněna i specifika strategického plánování na úrovni tak komplexní, jako je **úroveň strategického rámce**, který stojí v hierarchii prací nad resortními či sektorovými materiály.

1.1 Koherence politik

Cílů *České republiky 2030* dosahujeme pomocí **veřejných politik**. Veřejná politika (*policy*) je souborem hodnot, názorů a postupů, které ve vztahu k určitému konkrétnímu tématu zastává a provádí stát jakožto legitimní držitel moci, nejčastěji prostřednictvím veřejné správy.

Veřejnou politikou není jen samotný výsledek, tedy její **obsah, ale rovněž postup její přípravy** (např. interakce mezi různými stupni a složkami veřejné správy, mezi veřejnou správou a příjemci politik apod.) a ideový rámec, v němž tento proces probíhá.

Veřejná politika může být **formalizována** a jasně vyjádřena např. strategickým materiálem, zákonem, procesními pravidly, alokací finančních prostředků apod. Může mít ale také **neformální** charakter a projevovat se např. každodenní organizační praxí, hodnotovým zakotvením, tichou dohodou apod.

Koherence politik je klíčovým předpokladem pro naplnění cílů *České republiky 2030*. Proto je nezbytné zajistit nejen soulad mezi strategiemi či zákony spolu navzájem, ale také **soulad mezi strategiemi či zákony a každodenní organizační praxí** a soulad mezi různými způsoby praktického jednání. Koherentní postup přinese vyšší kvalitu veřejných politik, zejména jejich **vyšší relevanci a účinnost, ale také vyšší nákladovou efektivitu**. Hlavním cílem je hledat a využívat synergie mezi sektorovými politikami na různých úrovních veřejné správy a zvyšovat jejich účinnost. Dosažením soudržnosti mezi vnitřními a vnějšími politikami České republiky posílí své postavení respektovaného partnera na mezinárodní úrovni.

Koherence veřejných politik ve vztahu k cílům *České republiky 2030* je především koherencí z **hlediska konečného příjemce, tedy občana**. Právě koherentní politiky mohou přispět k posílení důvěry občanův stát a veřejnou správu.

Koherenci je nutno posuzovat jak v oblasti záměrů, tak v oblasti výsledků. Nástroji proto nejsou jen koordinační mechanismy a odhad dopadů, umožňující řešit problémy přesahující gesční a sektorové hranice horizontálně, nebo vertikálně. Stejnou důležitost mají i mechanismy zpětné vazby, vyhodnocování politik a možnosti řešení průběžně inovovat tak, aby bylo žádoucího účinku z hlediska příjemce dosaženo.

1.2 Policy gap analýza

Cílem koherence politik je hledat a využívat **synergie** mezi sektorovými politikami na různých úrovních veřejné správy, snižovat jejich náklady a zvyšovat efektivitu veřejných výdajů. Důležitou součástí je také **odstraňování rizik** a identifikace politik, které vzájemně podkopávají svoji účinnost.

Mezery ve veřejných politikách (*policy gap*) se neprojevují jako bílá místa prostá výše zmíněných hodnot, postupů a obsahů. Jedná se o takové **oblasti, jež nejsou předmětem soustavného**

promýšlení a záměrného koherentního postupu, který by směřoval k dosažení určitých cílů v dané oblasti (příp. probíhající aktivity nejsou k dosažení těchto cílů dostatečné).

V rámci přípravy implementačního plánu byla proto podle jednotlivých specifických cílů *České republiky 2030* provedena **analýza mezer v politikách** (*policy gap analysis*). Tyto aspekty byly zohledněny v kartách cílů jako bariéry implementace, existující opatření a vyhodnocování naplňování cíle (viz řádky 14, 15 a 16 karty specifického cíle). Výsledkem je v první řadě souhrn a hodnocení aktivit (opatření), které v jednotlivých oblastech probíhají (nebo neprobíhají) a způsob, jakým jsou tyto aktivity rámovány. Z toho pak vycházejí opatření a doporučení dalšího postupu, jež jsou jádrem tohoto implementačního plánu.

1.3 Karta specifického cíle

Česká republika 2030 vytyčuje 27 strategických cílů dále rozdělených na 97 specifických cílů. Analytická práce se soustředila právě na úroveň specifických cílů. Ke každému z nich je vytvořena tzv. karta specifického cíle (viz přílohy 1 – 6) zachycující tři okruhy informací:

- 1) **Definice cíle** uvádí jeho název, zařazení v rámci *České republiky 2030* a přesněji definuje co je jeho podstatou, jak poznáme, že jej dosahujeme, a do jaké míry dokáže veřejná správa jeho dosažení ovlivnit. To je důležitá informace hlavně u těch cílů, jejichž naplnění je jednoznačně žádoucí, které ale ČR dokáže ovlivnit jen částečně. Příkladem je boj proti globální klimatické změně, která hrozí významnými negativními dopady. Na druhé straně například inovace veřejných politik jsou zcela v rukách veřejné správy.
- 2) **Souhrn a hodnocení aktivit**, které již jsou ve prospěch splnění daného cíle veřejnou správou realizovány. Je tedy inventurou existujících opatření a jejich gestorů a přináší také hodnocení opatření včetně naznačení jejich mezí a bariér, které účinnosti opatření ve vztahu k cílům *České republiky 2030* brání. Vzhledem k šíři a dynamice veřejných politik nebylo někdy možné zhodnotit např. každodenní organizační praxi nebo účinky opatření, protože příslušné informace nejsou systémově shromažďovány a nebylo možné je získat. Nedůležitějším výstupem druhého bloku je celkové hodnocení naplňování cíle.
- 3) **Konkrétní opatření**, která je nutno k dosažení cíle provést, doplňují **doporučení**, která vytyčují obecnější směr postupu, příp. otevírají důležitá témata, u nichž je třeba diskuse, zpřesnění a teprve následné formulace konkrétních opatření. Opatření i doporučení byla formulována v diskusi s potenciálními gestory, resp. adresáty, často přímo z jejich podnětu a se snahou poskytnout jim prostor k aktivitám, které pokládají pro dosažení cíle za nejvhodnější. Opatření a doporučení jsou různého typu a různé míry obecnosti. To vychází ze specifické situace v plnění každého jednotlivého cíle. Pokud je trend žádoucí, stačí naplňovat stávající opatření či v nich provést jen drobné změny. Je-li naopak trend nežádoucí, příp. není známý, je třeba začít situaci nejprve mapovat, nebo provést první kroky, které nastartují proces naplňování cíle. Podobu opatření a doporučení je tedy třeba posuzovat právě na základě informací shromážděných v kartách cílů, jež jsou přílohou tohoto dokumentu.

U všech navržených opatření a doporučení je **očekávána realizace** do čtyř let, tj. **do roku 2021**. V závislosti na dikci opatření to v některých případech znamená provést změny, které v tomto časovém horizontu povedou ke změně situace v oblasti cíle, zatímco v jiných případech nelze takovou změnu ještě očekávat, je však třeba ve směru k ní provést do roku 2021 alespoň první kroky. Stávající doporučení, pokud nejsou formulována jako dlouhodobé principy, je třeba nejpozději do roku 2021 prodiskutovat a převést do podoby opatření, nebo naopak odstranit.

MODELOVÁ KARTA SPECIFICKÉHO CÍLE		
Základní informace o specifickém cíli (SC)		
1	Oblast z ČR 2030	Zařazení v nomenklatuře ČR 2030.
2	Strategický cíl	Zařazení v nomenklatuře ČR 2030.
3	Specifický cíl	Zařazení v nomenklatuře ČR 2030.
4	Kvantifikace cíle či určení žádoucího trendu	Operacionalizace cíle, popis cílového stavu. Co se má stát, aby byl cíl považován za dosažený. Nemusí se jednat o konkrétní stav nebo konkrétní cílovou hodnotu, nýbrž o popis kvalitativní změny, např. dlouhodobý žádoucí trend, dlouhodobě převažující způsob jednání apod. Kvantifikace cíle je v některých případech možná, v některých případech však nikoli, nebo není žádoucí (např. procedurální cíle KO6).
5	Již existující termíny pro plnění cíle či jeho aspektů/podcílů	Jakýkoli závazný termín či časový mezník pro dosahování cíle (nebo jeho části), který vyplývá z existující legislativy, z platných národních strategií nebo z mezinárodních závazků. Dobrovolné závazky nebo nezávazná doporučení jsou zmiňovány jen tehdy, pokud mají pro daný cíl zvláštní důležitost.
6	Mezinárodní dimenze	Formální mezinárodní závazek, který by ČR ukládal tento cíl nebo nějakou podstatnou část jeho obsahu naplnit, pokud takový závazek existuje. Vzhledem k tomu, že ČR 2030 je základním převodním mechanismem Agendy 2030, jde v první řadě o vazbu k Agendě 2030 pro udržitelný rozvoj, resp. Cílům udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals, dále jen „SDGs“). Závazek může vycházet ale také např. z legislativy EU nebo z mezinárodních smluv. Dobrovolné závazky nebo nezávazná doporučení jsou zmiňovány jen tehdy, pokud mají pro daný cíl zvláštní důležitost.
7	Průmět cíle do území	Územní dimenze je shrnující označení pro tři typy pohledu, které lze na vazbu cílů ČR 2030 k území mít. Pro každou klíčovou oblast je přitom smysluplná jiná perspektiva. První typ značí, na které úrovni vládnutí (evropské/nadnárodní, národní/celostátní, municipální/krajské a místní) je třeba aktivity k dosažení cíle vyvíjet. Příkladem může být KO6. Druhý typ upozorňuje na skutečnost, že povaha problémů se bude lišit geograficky, např. podle charakteru půd, podle intenzity zemědělské činnosti nebo podle struktury hospodářství. Příkladem může být KO3 nebo KO2. KO4 kombinuje první zmíněný typ s typologií území definovanou Národním dokumentem k územní dimenzi (MMR 2015) využívajícím určité typy (kategorie) území či funkčních celků, v nichž je účelné daný problém řešit.
8	Ovlivnitelnost dosažení cíle	Míra, v jaké může dosažení cíle ovlivnit ČR, resp. její veřejná správa (nástroji organizačními, ekonomickými, osvětovými, politickou vůlí atd.). Může zde být zmíněn širší kontext dosahování cíle, případně podán souhrn analytických podkladů.
Hodnocení SC pomocí indikátoru/ů ČR 2030		
9	Název indikátoru/ů z ČR 2030	Zařazení v nomenklatuře ČR 2030.
10	Vztah indikátoru/ů k SC	Vysvětlení, jakým způsobem zvolené indikátory vypovídají o plnění cíle a jaké jsou jejich limity.
11	Aktuální hodnota indikátoru/indikátorů SC	Prezentace dostupných dat k jednotlivým indikátorům.
Existující opatření pro naplnění SC		

12	Popis opatření	Výčet existujících opatření k dosažení cíle nebo jeho části, včetně uvedení gestorů těchto opatření. Popis účelu a formy daných opatření. Zahrnuta jsou i taková opatření, která přispívají či mohou přispívat k dosažení cíle nebo jeho části, ačkoli formálně jsou určena k nějakému jinému, nebo nějakému specifickému účelu.	
13	Strategie či legislativa, z níž opatření vycházejí	Výčet strategických dokumentů, legislativy, programů a dalších zdrojů , ze kterých výše uvedená opatření vycházejí nebo na jejichž základě se má problematika SPC řešit.	
14	Hodnocení naplňování specifického cíle opatření(i)	Zhodnocení účinnosti stávajících opatření , jejich reálného provedení a výsledků. Základ pro souhrnné hodnocení v řádku 17. Problémy s účinností jsou dále rozvedeny v řádku 15.	
15	Bariéry v dosahování cíle	Výčet a vysvětlení překážek, které zmenšují účinnost opatření k dosažení cíle, příp. brání opatřením novým. Takovou překážkou je i skutečnost, že danému tématu není věnována žádná pozornost, nebo že nemáme k dispozici žádné informace, na jejichž základě bychom účinnost vůbec mohli posoudit. Zahrnuty jsou také faktory a trendy, které nás od splnění cíle vzdalují, ať už je můžeme nebo nemůžeme ovlivnit (např. megatrendy jako globální oteplování, demografický vývoj, setrvačnost neformálních institucí apod.)	
16	Synergie	Vzájemně se posilující vazby s dalšími cíli ČR 2030. Identifikace překryvů cílů, díky níž je možné popsat širší tematické oblasti spojující více cílů a toto zohlednit v návrhu nových opatření a politik.	
Hodnocení naplňování SC			
17	Plnění cíle	Trend známe a je žádoucí + je vyvíjena aktivita = ANO Trend známe a není žádoucí + vyvíjíme aktivitu = ČÁSTEČNĚ Trend neznáme + je vyvíjena aktivita = ČÁSTEČNĚ Trend známe a není žádoucí + není vyvíjena aktivita = NE	Zhodnocení, zda a do jaké míry je cíle dosahováno. Hodnocení se opírá o tři kritéria: Známe trend? Je trend žádoucí? Vytváříme aktivitu směrem k splnění cíle? Z kombinace těchto kritérií můžeme vyvodit tři možné stavy plnění SPC ČR 2030: Ano, Částečně, Ne. Hodnocení může být doprovázeno slovním komentářem shrnujícím argumenty uvedené v předcházejících řádcích karty.
Opatření pro naplňování SC			
18	Konkrétní opatření, která implementační plán ČR 2030 ukládá provést konkrétním gestorům.		
Doporučení pro naplňování SC			
19	Doporučení obecnějšího či dlouhodobějšího postupu v dané oblasti, příp. témata, která aktuálně nelze, nebo obecně není žádoucí či nutné, formulovat jako opatření s konkrétním gestorem.		

2 Řízení implementace České republiky 2030

Cílem kapitoly je představit strukturu řízení implementace, která umožní úspěšné převedení cílů *České republiky 2030* do sektorových a resortních politik a zajistí včasnou a koordinovanou realizaci navrhovaných opatření a doporučení. Implementační plán se s ohledem na specifika strategického rámce zaměřuje především na:

- vytvoření hierarchické struktury strategických prací;
- nastavení řídicí struktury implementace;
- plán řízení změn;
- plán řízení rizik a určení předpokladů úspěšné implementace;
- sestavení komunikačního plánu implementace;
- sestavení časového harmonogramu implementace;
- nástroje implementace.

2.1 Hierarchická struktura strategických prací

Dle typologie strategických a prováděcích dokumentů je *Česká republika 2030* zastřešujícím dokumentem, který řeší širší problematiku, klade důraz na analytickou a strategickou část, stanovuje základní strategické směřování, obsahuje základní rámec implementace a realizuje se zejména pomocí souvisejících koncepcí a strategií.¹

Z toho důvodu stanovuje její implementační plán k jednotlivým specifickým cílům *České republiky 2030* opatření a doporučení obecnějšího charakteru (viz kapitola č. 5) a nejde na úroveň činností, dílčích činností a úkolů. Činnosti a úkoly, stejně jako vyčíslení nákladů na jejich realizaci a stanovení podrobného harmonogramu naplňování, jsou v kompetenci gesčních rezortů a dalších orgánů státní správy, které jsou identifikovány jako gestoři opatření či adresáti doporučení.

2.2 Nastavení řídicí struktury implementace

Nositelem implementace *České republiky 2030* je **Úřad vlády**, který bude zajišťovat koordinaci s gesčními resorty² a dalšími aktéry především prostřednictvím Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Gestorem zaštiťujícím implementaci je předseda vlády.

Úřad vlády v procesu přípravy i implementace *České republiky 2030* vykonává řídicí funkci. Jeho hlavní odpovědností je připravit a pravidelně revidovat jak samotný strategický rámec, tak i jeho implementační plán, který bude předložen vládě. Průběžné a dílčí výstupy bude přitom projednávat Rada vlády pro udržitelný rozvoj, v oblasti řízení implementace především její Řídicí výbor. Zapojeny budou také další relevantní výbory a pracovní skupiny RVUR.

Dalšími kompetencemi Úřadu vlády jsou především řízení změn a rizik (viz podkapitoly 2.3 a 2.4) a příprava a komunikační strategie (viz podkapitola 2.5).

Úřad vlády má zodpovědnost i za zajištění zapojení všech relevantních aktérů (viz kapitola č. 3).

Úřad vlády dále zastává také kontrolní funkci, a to především prostřednictvím Rady vlády pro udržitelný rozvoj (dále jen „rada“) – poradního orgánu vlády sdružujícího ve výborech a pracovních skupinách experty napříč sektory. Právě Rada a její pracovní tělesa projednají zprávy hodnotící

¹ Viz Metodika přípravy veřejných strategií, dostupná zde: <http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PORTAL-STRATEGICKE-PRACE-V-CESKE-REPUBLICE/Vystupy-projektu>

² Jako gesční resorty jsou označováni gestoři opatření, resp. adresáti doporučení implementačního plánu.

naplňování *České republiky 2030*. Zpracování hodnotící zprávy zajišťuje Odbor pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády a zpráv předkládá k projednání vládě. Úřad vlády také garantuje participativní přístup ke zpracování hodnotících zpráv a využití poznatků tzv. stínové zprávy. Úřad vlády také pravidelně identifikuje a vyhodnocuje rizika implementace a konzultuje výstupy s řídicí strukturou RVUR.

Gesční resorty zodpovídají za sektorovou implementaci tím, že promítají cíle *České republiky 2030* do souvisejících sektorových strategií a koncepcí a naplňují opatření a doporučení stanovená implementačním plánem. Plní tedy exekutivní funkci. V kompetenci resortů je určení odpovědného útvaru a zajištění vnitroresortní koordinace implementace (zajištění koordinace s ostatními gesčními resorty v rámci naplňování jednotlivých specifických cílů, zajištění koherence sektorových politik a koherence regionálních a evropských politik). Pro účely vnitroresortní koordinace je doporučeno využití práce resortních strategických útvarů. Úřad vlády bude ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj poskytovat v této oblasti koordinační a metodickou podporu.

2.3 Plán řízení změn

S ohledem na zvyšující se tempo změn – technologických, sociálních, ekonomických – bude nutné strategický rámec pravidelně revidovat a aktualizovat tak, aby odpovídal proměně kontextu. Potřeby změn ve strategických či specifických cílech *České republiky 2030*, resp. v opatřeních a doporučeních implementačního plánu, budou identifikovány v koordinaci s gesčními resorty v průběhu tvorby hodnotících zpráv (tzv. *Zpráv o kvalitě života a její udržitelnosti*). Hlavní zodpovědnost za identifikaci potřeby změn a potřebných úprav strategického rámce i plánu implementace, včetně rozhodnutí o potřebě zpracování podkladových analýz, má Úřad vlády. Výsledné úpravy a změny budou projednány relevantními pracovními skupinami a výbory a Radou vlády pro udržitelný rozvoj.

Změny budou prováděny formou novelizace *České republiky 2030* a implementačního plánu. Návrhy na změny budou zahrnuty do *Zpráv o kvalitě života a její udržitelnosti* vypracovaných ve dvouletém intervalu Odborem pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády a předložených vládě. Na jejich základě bude schvalována revidovaná (aktualizovaná) podoba *České republiky 2030* a implementačního plánu. Termín pro vypracování první hodnotící zprávy pro období 2017–2018 je 30. 06. 2020.

2.4 Plán řízení rizik a určení předpokladů úspěšné implementace

Hlavní zodpovědnost za identifikaci rizik implementace nese Úřad vlády. Eliminace identifikovaných rizik a jejich průběžná aktualizace je hlavním předpokladem pro úspěšnou implementaci *České republiky 2030*.

Identifikace možných rizik implementace, vyhodnocení významnosti rizik

Rizika implementace jsou hodnocena z hlediska významnosti dopadu (V) a pravděpodobnosti výskytu (P) na škále 1 – 5 (1 = nejmenší dopad/významnost, 5 = největší dopad/významnost), celkový význam je dán součinem hodnot dopadu a pravděpodobnosti.

Riziko	V	P	V	Způsob eliminace
Neakceptování výstupů zainteresovanými stranami	4	2	8	<i>Česká republika 2030</i> i její implementační plán staví na participativním přístupu tvorby strategických dokumentů. Klíčovou roli v něm sehrává Rada vlády pro udržitelný rozvoj, na jejíž platformě byl proces přípravy obou dokumentů průběžně konzultován. Dílčí části dokumentu byly konzultovány také ve výborech a pracovních

				orgánech Rady.. Realizační tým průběžně spolupracuje s externím dodavatelem na zajištění participace a facilitačních služeb v rámci jednotlivých fází procesu.) Tím dochází metodicky k zapojování odborné i široké veřejnosti do procesu a je tak posilováno jejich vlastnictví (<i>ownership</i>) a ztotožnění se s procesem a jeho výstupy. Klíčové resorty se podílejí na koncepční přípravě jako členové, případně pozorovatelé v rámci Řídícího výboru Rady vlády pro udržitelný rozvoj.
Politické riziko (změna politických priorit)	4	4	16	Riziko nelze plně eliminovat, je snižováno zajišťováním informovanosti na všech úrovních, viz předcházející bod. Česká republika 2030 je konsensuálním strategickým rámcem a velkou měrou reflektuje priority současné vlády. Jeho přijetí bude záviset také na politických prioritách budoucích vlád, nicméně udržitelný rozvoj se stává v současné době paradigmatem vládnutí na mezinárodní úrovni (Agenda 2030 OSN, Evropa 2020). ČR bude tedy nucena rozvíjet politiky udržitelnosti i ve vztahu ke svým mezinárodním závazkům a zejména kvůli svému členství v Evropské unii.
Zpoždění v harmonogramu realizace	4	2	8	Průběžné zajišťování personálního složení realizačního týmu Odboru pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády (projekt Operačního programu Zaměstnanost ad.).
Nekoherence politik	4	3	12	Riziko bude sníženo vytvořením a aplikací metodiky pro nastavení mechanismu a hodnocení koherence politik pro udržitelný rozvoj v návaznosti na usnesení vlády č. 292 z 19. dubna 2017.
Prosazování vlastních zájmů jednotlivých aktérů	2	2	4	Prosazování vlastních zájmů bude eliminováno odbornými podklady pro tvorbu politického rozhodnutí (<i>evidence-based policy</i>), k čemuž slouží expertní charakter realizačního týmu doplněný externími odborníky a oponentní rolí pracovních orgánů RVUR, jež je rovněž garantem konsenzuální podoby výsledného dokumentu. Účelu slouží rovněž množství externě zadaných analýz, s nimiž projekt počítá. Prosazování vlastních zájmů je vnímáno jako přirozené, pokud v něm dochází v transparentním prostředí a v procesu víceetapové diskuse a kontroly – cílem je pouze zajistit, aby zájmy nebyly prosazovány blokačním způsobem či na úkor kvality výsledného strategického dokumentu.

2.5 Komunikační plán implementace

Komunikaci v souvislosti s implementací *České republiky 2030* zajišťuje Úřad vlády. Gesční ministerstva jsou zodpovědná za komunikaci dílčích témat souvisejících s jejich věcnou agendou.

Základní cílové skupiny komunikace Úřadu vlády v souvislosti s implementací *České republiky 2030* jsou čtyři:

1. gesční ministerstva a další orgány státní správy zodpovědné za implementaci;
2. kraje a obce;
3. odborná veřejnost (zástupci veřejné správy, akademické sféry, soukromého sektoru, neziskových organizací, atd.);
4. široká veřejnost.

Primární cílovou skupinou jsou **gesční resorty** a další orgány veřejné správy, které musí mít k dispozici detailní informace o existenci a cílech strategického rámce, respektive jeho implementačním plánu. Jejich včasná a plná informovanost je pro úspěšné naplnění *České republiky 2030* naprosto klíčová.

Druhou cílovou skupinou jsou **kraje a obce**, které by měly promítat cíle *České republiky 2030* do regionálních a místních strategických a koncepčních dokumentů a reflektovat je ve své praxi. Úřad vlády bude poskytovat krajům a obcím metodickou podporu ve vztahu k hodnocení udržitelného rozvoje na místní úrovni (zejména důrazem na rozvoj místní Agendy 21 v souladu s dalšími nástroji pro udržitelné municipality).

Třetí definovanou cílovou skupinu jsou zástupci z řad **odborné veřejnosti**, kteří se již zapojují do aktivit spojených s udržitelným rozvojem a budou podpořeni v přijímání dobrovolných závazků spojených s cíli *České republiky 2030*. Platformu pro přijímání dobrovolných závazků a sdílení dobré praxe v souvislosti s naplňováním *České republiky 2030* vytvoří Úřad vlády, který také ponese hlavní zodpovědnost za její správu a související popularizaci.

Výstupy implementace budou dále představeny i **široké veřejnosti**, respektive cílové skupině, kterou je možné definovat jako zájemci o témata spojená s udržitelným rozvojem. Z velké části půjde o profesionály, například zaměstnance veřejné správy, neziskové sféry nebo akademické pracovníky. Podstatnou část této cílové skupiny budou také tvořit studenti.

Obsah komunikace se zaměří primárně na samotné cíle a systém implementace *České republiky 2030* všem dotčeným představitelům veřejné správy. Každé dva roky bude také zveřejňovaná *Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti*. Vedle toho budou průběžně cílové skupiny informovány o aktuálním stavu plnění cílů a také o aktuálních tématech spojených s udržitelným rozvojem. Druhým pilířem komunikačního plánu budou aktivity a kampaně zaměřené na získávání partnerů, kteří se budou hlásit k tzv. dobrovolným závazkům v rámci *České republiky 2030*. Pro veřejnost bude komunikace zaměřená na aktuální dění v oblasti udržitelného rozvoje, na popularizaci dílčích výstupů ze *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti* a dalších tématech spojených s *Českou republikou 2030*.

Úřad vlády proto dle finského vzoru³ rozpracoval **koncept dobrovolných závazků** k jednotlivým cílům *České republiky 2030*, k nimž se budou moci přihlásit nevládní subjekty a jednotlivci a podpořit tak implementaci strategického rámce. Jednotlivé závazky, včetně termínu jejich splnění a indikátorů, budou veřejně evidovány na webových stránkách, jejichž spuštění se připravuje v návaznosti na schválení tohoto dokumentu v dubnu/červenci 2018. ÚV bude zajišťovat akce na podporu síťování aktérů a sdílení dobré praxe. Dobrovolné závazky je možno provázat s Cenami SDGs, které vznikly ve spolupráci státního, neziskového a podnikatelského sektoru.

Primárním **nástrojem šíření informací** budou vlastní elektronická a sociální média Úřadu vlády doplněná tištěnými materiály, jako jsou letáky a brožury shrnující příklady dobré praxe. K popularizaci udržitelného rozvoje a cílů *České republiky 2030* bude Úřad vlády dále aktivně využívat např. spolupráci s vybranými známými osobnostmi z řad českých ambasadorů globálních Cílů udržitelného rozvoje. Naváže také na předchozí zkušenost se spoluprací s youtubery nebo výtvarnými umělci, kteří vytvoří osobitou formu kampaně. Úřad vlády je národním garantem Evropského týdne udržitelného rozvoje. Tato každoroční celoevropská akce se zaměřuje na popularizaci aktivit v oblasti udržitelného rozvoje a připravují ji zejména místní spolky, soukromé firmy, města a školy. Každoročně Úřad vlády pořádá také veřejnou konferenci Fórum pro udržitelný rozvoj.

³ Více informací je k dispozici zde: <https://commitment2050.fi/>

S cílovými skupinami bude Úřad vlády komunikovat také **prostřednictvím spolupráce s partnerskými organizacemi**. S cílem budování dlouhodobého partnerství bude oslovovat jednotlivé subjekty a informovat je o implementaci *České republiky 2030* a možnostech zapojit se do tzv. dobrovolných závazků, či např. prestižní soutěže a předávání cen Ceny SDGs.

Úřad vlády bude také oslovovat novináře a pořádat **tisková setkání** při příležitosti vydání *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti*, případně dalších dílčích studií. Média budou oslovována přímo i prostřednictvím tiskových zpráv.

2.6 Nástroje implementace

Úspěšnou implementaci *České republiky 2030* podmiňuje také používání vzájemně provázaných nástrojů. Vhodně nastavený mix nástrojů povede k dosažení jejích cílů. Pro lepší představu je zde uvedena indikativní typologie nástrojů:

- **strategické/plánovací/projektové** (tematická a obsahová koherence veřejných politik a strategií pro podporu udržitelného rozvoje, vertikální shody národních, regionálních a lokálních strategií, rozbor udržitelného rozvoje území podle prováděcího předpisu ke stavebnímu zákonu, aplikace nástrojů projektového řízení, identifikace strategických projektů apod.);
- **finanční a ekonomické** (veřejné rozpočty, daňové nástroje přímé a nepřímé, systém ekonomické intervence – mechanismus ESIF a národní podpory apod.);
- **vzdělávací** (školský systém, systém celoživotního učení, vzdělávání veřejné správy, šíření dovedností „skills“ apod.);
- **výzkumné** (orientace programů pro základní a aplikovaný výzkum, ekoinovace, centra excelence, odvětvové znalostní databáze apod.);
- **technologické** (aplikace revolučních technologií a nových materiálů, koncept průmysl 4.0, technologie pro oběhové hospodářství apod.);
- **legislativní** (proces aktualizace a tvorby národní legislativy, vazba na kontrolní mechanismy státu u organizačních složek státu apod.);
- **osvětové** (databáze pozitivních vzorů, dobrovolnictví, informační kampaně, tematické weby, působení sektoru NNO apod.);
- **organizačně institucionální/procesní** (změna nebo optimalizace organizačně institucionálního či procesního uspořádání při řešení konkrétních problémů státní a veřejné správy).

Úřad vlády bude nástroje udržitelného rozvoje dále rozpracovávat a spolupracovat s gestory specifických dílčích agend (např. Databáze strategií, místní Agenda 21, společenská odpovědnost, dobrovolné nástroje, environmentální vzdělávání, zahraniční rozvojová spolupráce, atd.) při jejich využívání pro implementaci vize *České republiky 2030*. Postup v této oblasti bude monitorován v rámci *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti*.

3 Institucionální ukotvení implementace a role jednotlivých aktérů

Naplnění *České republiky 2030* jakožto dlouhodobého nadresortního dokumentu nemůže zůstat záležitostí jedné instituce ani veřejné správy. Klíčové je podporovat vzájemnou koordinaci, kooperaci a komunikaci, které umožňují hledat konsensuální řešení a uplatňovat synergická opatření. Rozvoj kvality strategické práce musí probíhat na všech úrovních veřejné správy koordinovaně a návrhy je třeba důkladně konzultovat se všemi zainteresovanými stranami. Následující podkapitoly specifikují roli hlavních aktérů implementace.

3.1 Úřad vlády ČR

Úřad vlády plní řídicí funkci implementace. Měl by proto fungovat jako centrum vlády (*Center of Government*), jak jej definuje OECD – tedy jako instituce nebo skupina institucí, která poskytuje přímou podporu a poradní funkce předsedovi vlády, resp. vládě jako celku.⁴ Oproti jednotlivým ministerstvům nemá v gesci sektorové agendy, ale koordinuje průřezové agendy napříč resorty prostřednictvím poradních orgánů vlády, jejichž činnost zajišťuje.

Existence takového centra má velký význam právě pro tak komplexní agendy jakou je udržitelný rozvoj, které se dotýkají kompetencí mnoha resortů i dalších aktérů a vyžadují jejich koherentní přístup.

Úřad vlády dosud plní při tvorbě *České republiky 2030* a návrhu implementace dvojí roli:

- 1) **Odborně-analytickou:** spolupracuje ve vybraných věcných otázkách s resorty a dalšími aktéry a zároveň díky vlastní analytické kapacitě plní funkci oponenta jednajícího se všemi zainteresovanými stranami.
- 2) **Koordinační:** zajišťuje činnost poradních a pracovních orgánů vlády, které umožňují mezisektorovou spolupráci, koordinaci a zpětnou vazbu a vytváření konsolidovaných stanovisek vůči materiálům předkládaným vládě a zároveň seznamují s tématy širší odbornou veřejnost. V rámci implementace *České republiky 2030* plní tuto roli především Rada vlády pro udržitelný rozvoj a její výbory a pracovní skupiny, žádoucí je však zapojení a koherentní postup dalších relevantních poradních orgánů vlády. Úřad vlády bude do budoucna koordinovat resorty také skrze tzv. focal pointy, tedy osoby zodpovědné za vnitroresortní koordinaci a komunikaci s Úřadem vlády v otázkách implementace *České republiky 2030*.

S vertikální koordinací v širším smyslu souvisí také **podpora samospráv** v implementaci *České republiky 2030*, kterou bude Úřad vlády zajišťovat. Je třeba zejména metodicky podporovat vzlínavé přístupy a iniciativy, založené na dobrovolném hledání řešení, jež jsou v souladu s principy udržitelného rozvoje. Jako smysluplné se jeví rozvíjet již existující nástroje užívané městy, obcemi i kraji.

Vedle státní, resp. veřejné správy, hrají stále větší roli v implementaci udržitelného rozvoje a transformaci v udržitelnou společnost také **nestátní aktéři**, a to jak neziskové organizace, tak i soukromý sektor a akademická sféra. Je proto třeba nastavit efektivní systémy výměny informací a výsledků výzkumu a rozšiřovat principy udržitelného rozvoje do činnosti dalších aktérů i jednotlivých občanů a zaměřovat se na nástroje, jimiž lze udržitelného rozvoje v praxi dosahovat.

⁴ OECD (2015), Roles of the centres of government, in *Government at a Glance 2015*, OECD Publishing, Paris. DOI: http://dx.doi.org/10.1787/gov_glance-2015-26-en

Primárním úkolem je proto systematizovat nástroje udržitelného rozvoje a identifikovat potenciál pro rozvoj vybraných nástrojů.

Zvláště důležité bude **rozvíjení participačních nástrojů**. Státní správa by nestátním aktérům měla nabídnout platformu, na níž se bude možné přihlásit k naplňování některého z cílů ČR 2030. K tomuto účelu bude sloužit výše zmiňovaná platforma dobrovolných závazků.

V souvislosti s usnesením vlády č. č. 292 ze dne 19. dubna 2017 je Úřad vlády také gestorem **koherence politik pro udržitelný rozvoj**. Bude proto posilovat svoje analytické, monitorovací i koordinační kapacity pro úspěšné naplnění tohoto usnesení. Prostřednictvím jmenování tzv. focal pointů bude zlepšena vnitrorezortní koordinace a promítnutí politiky udržitelného rozvoje do sektorových agend. Kromě Rady vlády pro udržitelný rozvoj budou do diskuse zapojovány také další relevantní poradní orgány vlády a mezirezortní koordinační orgány, především Výbor pro Evropskou unii a Rada pro zahraniční rozvojovou spolupráci. Posílena bude také spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí, které má v gesci agendu koherence politik pro rozvoj ve smyslu koherence vnitřních politik s cíli zahraniční rozvojové spolupráce.

Úřad vlády by v procesu implementace měl rovněž působit jako **příklad dobré praxe** pro veřejnou správu, pokud jde o udržitelný management chodu organizace (např. měření a snižování uhlíkové stopy, podpora čisté mobility, boj s korupcí, zavedení systému ekologického managementu a auditu (EMAS), podpora společenské odpovědnosti úřadů a společensky a environmentálně odpovědných veřejných zakázek apod.).

3.2 Gestoři opatření a doporučení implementačního plánu

Gestoři opatření a doporučení implementačního plánu mají primární zodpovědnost za jejich implementaci a vzájemnou spolupráci při naplňování cílů *České republiky 2030*. To platí zejména u těch specifických cílů, které jsou průřezového charakteru a jsou k nim formulována opatření a doporučení s různými gestory.

V kompetenci gesčních resortů je také stanovení kontaktní osoby zodpovědné za vnitroresortní koordinaci a komunikaci s Úřadem vlády (tzv. focal point).

Gestoři opatření a doporučení budou pravidelně reportovat Úřadu vlády o aktivitách v rámci implementace s periodicitou jednou za dva roky. První report předloží gesční resorty Úřadu vlády do 30. května 2019.

3.3 Resorty a další instituce se specifickou působností

Některé resorty a další instituce spravují klíčové agendy, jejichž rozvoj je úspěšné naplnění *České republiky 2030* klíčový.

postup implementace a aktualizace *České republiky 2030* a jejího implementačního plánu by měl být pravidelně projednáván také Expertní skupinou pro strategickou práci, jejíž činnost zajišťuje **Ministerstvo pro místní rozvoj**. To by mělo také umožnit využití Databáze strategií jakožto technického nástroje pro rozvoj strategické práce v České republice a pro implementaci *České republiky 2030* a poskytovat Úřadu vlády součinnost při posilování vertikální koordinace (koordinace mezi státní správou a samosprávou i dalšími aktéry působícími na celostátní, regionální a místní úrovni).

Důležité je také rozvíjet místní Agendu 21 (v gesci **Ministerstva životního prostředí**) jakožto dosud nejrozvinutější nástroj pro hodnocení udržitelnosti na místní úrovni. Průběžně je proto třeba realizovat pravidelné hodnocení auditů udržitelného rozvoje. Současně by měla probíhat inovace

metodiky pro audity udržitelného rozvoje, do níž budou doplněna chybějící témata, jež jsou relevantní pro udržitelný rozvoj na municipální úrovni. Zároveň s tím je třeba rozvíjet systém hodnocení dopadu na udržitelný rozvoj na lokální, regionální i národní úrovni. V oblasti nástrojů udržitelného rozvoje je třeba rozvíjet také dobrovolné nástroje, EMAS atd.

Česká republika musí i nadále v globálním prostředí podporovat naplňování mezinárodních závazků k udržitelnému rozvoji a posilovat koherenci politik pro udržitelný rozvoj ve vnitřní i vnější dimenzi. Vnější dimenze udržitelného rozvoje je v gesci **Ministerstva životního prostředí** a projednávána Radou pro zahraniční rozvojovou spolupráci a dalšími orgány v gesci MZV.

Rolí **Českého statistického úřadu** je poskytovat Úřadu vlády součinnosti při monitoringu a reportingu naplňování České republiky 2030 a koordinaci naplňování indikátorové sady České republiky 2030 a sběru dat od gestorů jednotlivých indikátorů.

3.3 Kraje a obce

Kraje i obce by měly především promítat cíle *České republiky 2030* do regionálních a místních strategických a koncepčních dokumentů a reflektovat je ve své praxi. Měly by hrát aktivní roli v rozvoji nástrojů udržitelného rozvoje na regionální a místní úrovni, především pak v rozvoji participativních metod tvorby veřejných politik (např. participativní rozpočet atd.), podpory vzájemných iniciativ a místních aktérů (např. MAS).

3.4 Nestátní aktéři

Nestátní aktéři by měli promítat cíle *České republiky 2030* do svého vnitřního fungování i vnější činnosti. Úřad vlády je v tomto bude podporovat vytvořením platformy dobrovolných závazků, ke kterým se budou moci přihlašovat a zároveň jejím prostřednictvím sdílet příklady dobré praxe svých organizací a institucí a hledat nové partnery pro aktivity v oblasti udržitelného rozvoje. Úřad vlády bude zároveň také motivovat nestátní aktéry v zapojení do prestižní soutěže Ceny SDGs a zvyšování veřejného povědomí o udržitelném rozvoji prostřednictvím zapojení do Evropského týdne pro udržitelný rozvoj.

Nad rámec výše zmíněných aktivit je role nestátních aktérů významná také v tom, že představuje dosah k dalším cílovým skupinám komunikace Úřadu vlády a široké veřejnosti. **Neziskové organizace** působící ve vzdělávacích, sociálních, environmentálních i dalších oblastech mohou prostřednictvím svých aktivit přímo naplňovat některé z cílů *České republiky 2030* a významně přispívat k šíření povědomí o udržitelném rozvoji a formování veřejného mínění v této oblasti.

Zapojení **soukromého sektoru** do implementace *České republiky 2030* je nad rámec výše zmíněného klíčové také z hlediska posilování role společenské odpovědnosti firem, přispívání k udržitelné výrobě a spotřebě. Soukromé firmy představují potenciál mobilizace dalších zdrojů, které naplnění cílů udržitelného rozvoje vyžaduje.

Významnou roli v implementaci hraje také **akademický sektor**, který zajišťuje výzkum v oblasti udržitelného rozvoje a kvality života a jehož prostřednictvím může veřejná správa výsledky tohoto výzkumu přejímat a vytvářet evidence-based politiky.

4 Monitoring a reporting

Naplňování *České republiky 2030* bude hodnoceno v hodnotící zprávě (tzv. *Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti*), která bude vládě předkládána vždy za období dvou let. První monitorovací zpráva za období 2017–2018 bude vládě předložena a zveřejněna v roce 2020.

Účel *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti*:

- Vyhodnotit naplňování *České republiky 2030*
- Vypracovat návrh na novelizaci *České republiky 2030* a implementačního plánu
- Analyticky zhodnotit dalších klíčové aspekty implementace (např. zapojení aktérů, metodická podpora municipalitám, rozvoj nástrojů udržitelného rozvoje, koherence politik atd.)

Základem této zprávy bude **analytická část**, která vyhodnotí naplňování cílů *České republiky 2030* prostřednictvím konkrétních opatření a doporučení z kapitoly 6 *Implementačního plánu ke Strategickému rámci Česká republika 2030*.

Podkladem pro vypracování monitorovací zprávy budou **reporty gesčních resortů** o aktivitách k naplňování opatření a doporučení implementačního plánu, které budou v dvouletých intervalech předkládány Úřadu vlády (první report předloží gesční resorty do 30. května 2019). Naplňování bude dále hodnoceno především v kontextu vývoje **indikátorů** specifických cílů *České republiky 2030* (192 indikátorů, které jsou přílohou ČR 2030).

Obecně hodnocení naplňování vize *České republiky 2030* přihlédne také k vývoji indikátorů v 11 tematických oblastech⁵ **kvality života**. Úřad vlády připravuje metodiku, která umožní sledování a hodnocení 11 oblastí klíčových pro kvalitu života stanovených dle metodiky OECD⁶ v podmínkách České republiky. Sledování a hodnocení těchto oblastí zahrnuje komplexní analýzy dostupných relevantních statistických dat i dat ze sociologických průzkumů. Metodika bude využitelná jak pro potřeby informovaného politického rozhodování pro strategické plánování, tak pro tvorbu politik a vyhodnocování jejich dopadů. Rozvoj není poměřován z hlediska standardních makroekonomických ukazatelů, nýbrž měřením příjmu a spotřeby domácností a bohatství z hlediska zdrojů pro udržitelnost. Umožňuje tak komplexní pohled i na další významná mimoekonomická (netržní) hlediska (např. dostupnost volného času, rodinný život, atd.).

Součástí monitorovací zprávy bude rovněž **návrh na novelizaci *České republiky 2030*** a jejího implementačního plánu, tak aby odpovídaly novým trendům a odborným poznatkům. Obdobně bude možné upravit i indikátorovou sadu tak, aby se zajistila dostupnost indikátorů, které mají ve vztahu ke specifickému cíli nejlepší výpovědní hodnotu.

Další části monitorovací zprávy budou hodnotit úroveň zapojení veřejnosti do implementace ČR 2030, metodickou podporu municipalitám pro naplňování ČR 2030 a rozvoj nástrojů pro udržitelný rozvoj.

Důležitým nástrojem pro komunikaci a hodnocení výsledků politik je vypracování tzv. stínové zprávy. Ta se zaměří na získání zpětné vazby z neziskového, soukromého a akademického sektoru. Realizátor stínové zprávy bude vždy soutěžen ve veřejném výběrovém řízení, přičemž ze

⁵ Příjem a bohatství, zaměstnanost, bydlení, zdraví, sladování pracovního a soukromého života, vzdělání, mezilidské vztahy, občanská angažovanost a dobré vládnutí, životní prostředí, bezpečnost, osobní pohoda.

⁶ Více informací zde: <http://www.oecdbetterlifeindex.org/>

strany zadavatele (Úřad vlády) budou vždy formulovány podmínky pro participativní způsob vytváření stínové zprávy a způsob zapojení aktérů z nestátního sektoru.

Sběr dat a přípravu indikátorů zajišťují jejich gestoři a proces koordinuje Výbor pro indikátory RVUR. Návrh Zprávy zpracovává na základě těchto dat Odbor pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády, následně je Zpráva projednána ve výborech Rady vlády pro udržitelný rozvoj, poté schválena Radou a předložena k projednání vládě. Po schválení vládou je Zpráva veřejně dostupná. Na jejím základě dojde k revizi a zveřejnění novelizace ČR 2030 a implementačního dokumentu.

Tabulka 1 Harmonogram monitoringu a revizí ČR 2030 2017–2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ČR 2030				Publikace novelizované verze		Publikace novelizované verze	
Implementační plán				Publikace novelizované verze		Publikace novelizované verze	
Hodnoticí zpráva (tzv. <i>Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti</i>)				Vyhodnocení naplňování cílů a opatření na základě indikátorů a aktivit V případě potřeby novelizace ČR 2030 (návrhy na změny konkrétních odstavců a cílů) a novelizace IP		Vyhodnocení naplňování cílů a opatření na základě indikátorů a aktivit V případě potřeby novelizace ČR 2030 (návrhy na změny konkrétních odstavců a cílů) a novelizace IP	

Zpracovávání

Přijetí

Novelizace

Zdroj: Odbor pro udržitelný rozvoj, OUR ÚV

5 Doporučení a opatření pro naplňování ČR 2030

Samotný plán implementace shrnuje opatření a doporučení z karet cílů (viz Příloha 1?), včetně stanovení gestorů. Gestori budou stanoveni na úrovni konkrétních opatření, nikoliv strategických či specifických cílů, které jsou svým charakterem průřezové.

1 Lidé a společnost

1. Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany a jsou společensky vysoce oceňovány.

1.1 Vhodné socioekonomické podmínky podporují dobré fungování rodin. Zaměřují se na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory. Umožňují tak získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů.

Opatření

- a) Motivovat zaměstnavatele, aby poskytovali neprekarizované flexibilní formy práce (mj. částečné úvazky pracovního poměru) a vytvářeli celkové prorodinné a atraktivní pracovní prostředí formou firemních školek, dětských skupin a dalších rodinných benefitů umožňujících sladování pracovního a rodinného života (work-life balance) i dlouhodobé plánování profesionálního rozvoje svých zaměstnanců. (MPSV; spolugestor: MF)
- b) V souladu s Konceptí rodinné politiky posílit podporu rodin prostřednictvím peněžních transferů rodinám a především prostřednictvím poskytování dostupných příslušných veřejných služeb pro rodiny. (MPSV, spolugestor: MF)
- c) V oblasti dávek valorizovat celkovou částku rodičovského příspěvku, neboť se jedná o zásadní dávku pro rodiny s dětmi, která není příjmově testovaná. (MPSV, spolugestor: MF)
- d) Zajistit, aby se růst ekonomiky odrážel na růstu penzí a předcházet tím chudobě ve stáří. (MPSV, spolugestor: MF)
- e) Všestranně prosazovat komplexní chápání rodinné politiky jako fiskálně prorůstový program dlouhodobých investic jako prevenci nových sociálních rizik pramenících z demografického stárnutí a změn struktury rodiny. (MPSV, spolugestor: MF)
- f) Více ekonomicky kompenzovat zvyšující se náklady a úsilí rodičů i hodnotu ušlých příležitostí spojených s péčí a výchovou dětí. (MPSV, spolugestor: MF)

Doporučení

- i. Navýšit peněžitou pomoc v mateřství tak, aby více plnila funkci náhrady ušlé mzdy. (MPSV, MF)
- ii. V oblasti veřejných služeb zajistit finančně a místně dostupné předškolní vzdělávání a péči v mateřských školách, dětských skupinách a mikrojeslích. Pro podporu sladování rodinného a pracovního života rodičů dětí mladšího školního věku zajistit dostatek kapacit

ve školních družinách a zabezpečit v rámci jejich činnosti základní nabídku volnočasových zájmových kroužků.

- iii. Podporovat participaci seniorů na veřejném životě, prohlubovat mezigenerační spolupráci a posílit zapojení starších osob do dobrovolnických aktivit. (MPSV)
- iv. Prosazovat ocenění výchovy dětí v rodině jako společensky významné práce a nenahraditelné funkce rodiny. (MPSV, MF)
- v. Upravit systémy daňových, dávkových a celkových fiskálních transferů tak, nepodporovaly vytváření účelově nesezdaných soužití a podporovaly práci i za snížený úvazek a sladování pracovního a rodinného života (work-life balance) na základě individuálních potřeb zároveň s náležitým oceněním a kompenzací individuální rodinné péče a výchovy v rodině (MPSV, MF)
- vi. Podporovat (mj. náležitou finanční kompenzací plnění společenských funkcí rodiny a dalšími ekonomickými stimuly) dostupné vlastnické i nájemní bydlení pro mladé rodiny tak, aby rodiče byli lépe schopni platit nájem nebo splácet úvěr na vlastní bydlení. Podpořit obce v zajištění startovacích bytů pro mladé rodiny. (MPSV, MF, MMR)

1.2 Rodinám se specifickými potřebami je věnována zvláštní pozornost. Jsou přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti.

Opatření

- a) Motivovat zaměstnavatele, aby poskytovali neprekarizované flexibilní formy práce (mj. částečné úvazky pracovního poměru) a vytvářeli celkové prorodinné a atraktivní pracovní prostředí formou firemních školek, dětských skupin a dalších rodinných benefitů umožňujících sladování pracovního a rodinného života (work-life balance) i dlouhodobé plánování profesionálního rozvoje svých zaměstnanců. (MPSV; spolugestor: MF)
- b) V souladu s Konceptí rodinné politiky posílit podporu rodin se specifickými potřebami prostřednictvím peněžních transferů rodinám a především prostřednictvím poskytování dostupných příslušných veřejných služeb pro rodiny. (MPSV, spolugestor: MF)
- c) Zajistit pomoc státu neúplným rodinám, aby mohly včas disponovat výživným pro své děti. (MPSV, spolugestor: MF, MSp)

Doporučení

- i. V oblasti veřejných služeb zajistit pro děti z rodin se specifickými potřebami finančně a místně dostupné předškolní vzdělávání a péči v mateřských školách, dětských skupinách a mikrojeslích. Pro děti mladšího školního věku zajistit dostatek míst ve školních družinách a zabezpečit v rámci jejich činnosti základní nabídku volnočasových zájmových kroužků.

2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.

2.1 Trh práce vykazuje na celostátní i regionální úrovni nižší strukturální nerovnováhy, zmírňuje se polarizace trhu práce i její společenské dopady.

Opatření

- a) Revidovat systém rekvalifikací tak, aby více odpovídal potřebám (mj. stárnoucí a digitalizující se) společnosti. (MPSV)
- b) Pokračovat v pravidelném zvyšování minimální a zaručené mzdy a ustanovit automatický mechanismus její valorizace nad určitou úroveň podílu (s její dolní hranicí na cca 40 %) průměrné hrubé nominální mzdy s ohledem na výši pracovních příjmů potřebných pro zajištění sociálně nezbytných potřeb (koncept living wage). (MPSV)
- c) Stanovit hospodářskou politiku podporující tvorbu kvalifikovaných neprekarizovaných pracovních míst využívající potenciál stříbrné a zelené ekonomiky. (MPSV)
- d) Zahájit v rámci RHSD odbornou debatu o zkrácení standardní pracovní doby (zaměstnání na plný úvazek) pro zmírnění negativních dopadů procesu digitalizace a robotizace. Upravit strukturu daňového systému reagující na dopady procesu digitalizace a robotizace, mj. zmírňující polarizaci trhu práce. (MPSV, spolugestor: ÚV, MF)
- e) Orientovat politiku zaměstnanosti na jednotlivé životní fáze. Podílet se na vzniku systému celoživotního učení, který umožní větší adaptabilitu mj. na změny na trhu práce. Profesní vzdělávání směřovat za účelem osobního profesního růstu a větší profesní mobility. Různé typy kariérového poradenství cílit na orientaci v měnícím se světě práce. (MPSV, spolugestor: MŠMT)

Doporučení

- i. Podpořit vznik podnikových fondů určených pro rekvalifikace a další potřebné změny v oblastech výroby i služeb vznikající v důsledku digitalizace. (MPSV)
- ii. Provést analýzu možností a dopadů zdanění robotizace na trh práce, včetně možností snížení daňového zatížení práce nebo zkracování pracovních úvazků. (MF, MPO, MPSV, MZe)

2.2 Přístup k důstojné práci se rozšiřuje i pro skupiny, které jsou na trhu práce dosud znevýhodněné – rodiče na rodičovské dovolené, osoby se zdravotním postižením (OZP) nebo osoby starší 50 let.

Opatření

- a) Zajistit dostupnost kariérového poradenství pro osoby se ztíženým přístupem na trh práce s cílem odstraňování bariér ke vstupu na otevřený trh práce. (MPSV)
- b) Zavést systém podpory sociálního podnikání. Podporovat zaměstnávání OZP zejména na volném trhu práce a stabilizovat chráněný trh práce. Zavést povinnost veřejných institucí od určitého počtu zaměstnanců dodržovat kvótu zaměstnaných OZP, poskytovat příspěvek na vyhrazení společensky účelného pracovního místa a zavést slevu (pro zaměstnavatele) na

sociálním pojištění v případě zaměstnávání OZP na volném trhu práce.
spolugestor: MPO, MF, MMR)

(MPSV;

Doporučení

- i. Rozšířit systematicky časovou dostupnost zařízení zřizovaných veřejnou správou a poskytujících péči o děti tak, aby uspokojila poptávku rodičů pracujících na směny nebo v atypických formách zaměstnání. Jde jednak o dostupnost předškolních zařízení, ale především školních družin. V případě dnů pracovního klidu (víkendů a svátků) zvážit podporu zapojení mimoškolních zařízení vykonávajících podobné funkce (např. Dům dětí a mládeže apod.). (MŠMT, MPSV)

2.3 S obecnou mírou nezaměstnanosti se zároveň snižuje i podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti.

Opatření

- a) Posílit význam individuální práce s dlouhodobě nezaměstnanými. Provázet zprostředkovatelskou činnost Úřadu práce (ÚP) se sociální prací. Zajistit dostupné další vzdělávání pro lidi ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností. (MPSV)
- b) Snižit míru nezaměstnanosti osob, které dosáhly jen základního vzdělání. (MPSV)
- c) Zvyšovat kvalifikační úroveň obyvatelstva. Snižovat podíl osob se vzděláním, které není ukončené maturitou. (MŠMT, spolugestor: MPSV)
- d) Ustanovit účinnou podporu sociálního a družstevního podnikání jako forem ekonomické činnosti rozšiřujících prostor pro zaměstnávání s ohledem na potřeby lokálních komunit a znevýhodněných osob. (MPSV, spolugestor: ÚV, MPO, MZe)
- e) Rozšiřovat analytické kapacity veřejných institucí ke sledování a předvídání trendů v zaměstnanosti pro navrhování a realizaci adekvátních opatření. (ÚV, spolugestor: MPSV, MPO, MŠMT)
- f) Zajistit individuální přístup osobám nejvíce ohroženým na trhu práce – zavést tzv. případový management při kontaktních pracovištích ÚP. (MPSV)
- g) Podpořit zohlednění kritéria zaměstnávání znevýhodněných osob ve veřejných zakázkách. (MPSV)

Doporučení

- i. Zasadit se o kvalifikační růst zaměstnanců Úřadu práce a zvyšování jejich ohodnocení. (MPSV)
- ii. Zajistit výhodnost legálního zaměstnání pro osoby, které jsou předlužené. Zajistit chráněný účet, aby měl každý zaměstnanec jistotu nezabavitelné částky. (MPSV, MSp, MF)
- iii. Posílit nástroje postpenitenciární péče s cílem začleňování osob ve výkonu trestu a po jeho výkonu na trh práce pomocí systému probačních domů, intenzivní spoluprací s Úřadem

práce (detašované pracoviště ve věznicích) a také pomocí tzv. tranzitních sociálních podniků sociálního podnikání, které je nutné dále rozvíjet. (MSP, MPSV)

2.4 Minimalizuje se míra prekarizace a nedobrovolné flexibilizace práce, a to i u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platform a jiných nových atypických forem práce.

Opatření

- a) Provést výzkum a přípravu možných řešení v oblasti daňového a pojistného systému a podmínek, za jakých by se tyto systémy mohly vyrovnat jak se snížením fiskální zátěže pracovních příjmů, tak s požadavky na rozšíření pracovních příležitostí ve veřejných službách.⁷ (ÚV, spolugestor: MF, MPSV, MZd, MZe)
- b) Stanovit jasnější definici a účinnější regulaci práce v souvislosti se zakázkovou ekonomikou platform (tzv. sdílenou ekonomikou).⁸ (MPSV, spolugestor: ÚV, MF, MPO)
- c) Vytvořit podmínky pro zvýšení flexibility trhu práce při minimalizaci prekarizace.⁹ (MPSV)
- d) Sledovat a vyhodnocovat vliv práce na dálku (tzv. teleworking) na soulad rodinného a pracovního života (tzv. work-life balance).¹⁰ (MPSV)
- e) Zlepšit míru reálného dodržování stávající platné legislativy, zejména ustanovení zákoníku práce a předpisů na ochranu spotřebitele, pomocí jejich efektivnějšího vynucování a intenzivnější kontroly. Důsledně uplatňovat stávající platná zákonná pravidla a předpisy na podnikání prostřednictvím lokálně působících ekonomik platform. (MPSV, spolugestor: MPO)
- f) V případě podpory samostatné výdělečné činnosti účinně předcházet potenciálnímu riziku tzv. švarc-systému a tzv. casualizací¹¹ práce s potenciálem prekarizace. (MPSV)
- g) V případě podpory tzv. flexibilní organizace práce (mj. zkrácené úvazky) účinně předcházet potenciálu prekarizace práce, jež vzrůstá dopadem procesu digitalizace v jeho širším smyslu. Prosadit právo na nezastižitelnost (nedostupnost) po jasně stanovené pracovní době (s tolerancí dané omezené míry nutných přesčasů - časově kompenzovaných); přiměřené finanční ohodnocení (bonifikace) doby flexibilní dostupnosti zaměstnance, kdy je pracovník / zaměstnanec zaměstnavateli k dispozici (drží „pohotovost“). (MPSV)
- h) Zasadit se o větší omezení pravidel řetězení smluv na dobu určitou. Zrušit výjimky v této věci pro pracovní agentury jako zaměstnavatele. (MPSV)

⁷ Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.29.

⁸ Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.30.

⁹ Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.34.

¹⁰ Vychází z Akčního plánu Společnost 4.0, Priorita 2 - opatření 2.35.

¹¹ Z anglického výrazu *casualisation*. Přeměna zaměstnanosti pracovní síly ze stálých pracovních smluv na dočasné krátkodobé za současného posílení neformálního charakteru spolupráce (pracovního vztahu) za účelem její (jeho) flexibilizace. Podobný až synonymický výraz jako prekarizace.

Doporučení

- i. Stanovit jasně prahové hodnoty (hranici) pro rozlišení dosahu regulace činností zakázkové ekonomiky platformem mezi druhem peer-to-peer a profesionálně poskytovanými službami s cílem výtěžné činnosti - podnikáním. (MPO, MF, ÚV)
- ii. Snížit limit pro možné neplacené přesčasy kompenzované náhradním volnem (v paritním poměru jedna ku jedné), příp. zavést určitou míru bonifikace (poměru jednu ku více než jedné). (MPSV)
- iii. Zasadit se o plnou integraci atypických forem pracovní činnosti vykonávané prostřednictvím zakázkové ekonomiky platformem do formální ekonomiky včetně uplatňování platných předpisů a kvalitativních standardů pro podnikání s ohledem na bezpečnost práce, pracovněprávní ochranu pracovníků /zaměstnanců a platby daní z příjmu, odvodů na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení i ochranu spotřebitele. (MPSV, MPO, MF, MZd)
- iv. Nalézt nové mechanismy redukce potenciálu prekarizace a casualizace práce a efektivní pracovněprávní ochrany zaměstnance u nových pracovních míst vytvořených procesem digitalizace – mj. u flexibilních atypických forem práce vykonávaných prostřednictvím zakázkové ekonomiky platformem. (MPSV)
- v. Redukovat míru zaměstnávání pracovníků/zaměstnanců prostřednictvím zprostředkovatelských subjektů – rozměňování odpovědnosti za pracovní podmínky pracovníků/zaměstnanců v důsledku řetězení subdodavatelů, vyhýbání se pracovněprávním vztahům prostřednictvím obchodních vztahů nebo agenturního zaměstnávání. (MPSV)
- vi. Zasadit se o univerzální naplnění principu důstojné práce. Rozšířit pracovněprávní ochranu dosud spojenou pouze s tradičními formami pracovních činností (tedy pracovními činnostmi vykonávanými na smlouvu o pracovním poměru) i na atypické formy zaměstnání tak, aby byl ve svých právech komplexně chráněn konkrétní pracovník / zaměstnanec, nikoli pouze jeho aktuální pracovní místo. (MPSV)
- vii. Zavést důslednější kontrolu bezpečnosti práce, platby daní, odvodů na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platformem a jiných nových flexibilních a atypických forem práce. (MPSV, MF, MZd)
- viii. Považovat činnosti prováděné prostřednictvím ekonomiky platformem za zaměstnání (nikoli samostatnou výtěžnou činností či dokonce volnočasovou aktivitu), pokud budou vykonávány v podřízeném vztahu, jejich náplň bude pracovní povahy a bude za ni poskytována finanční odměna. Tedy potírat falešnou samostatnou výtěžnou činnost (tzv. švarc systém), ale zároveň (s ohledem na potenciální výhody takovýchto činností) rozlišovat pomocí stanovení tzv. prahových hodnot (zohledňujících úroveň příjmů nebo pravidelnost poskytování služby) mezi profesionálními službami a službami peer-to-peer (propojení uživatelů jako sobě rovných), které mají za cíl uhradit poskytovateli služeb náklady a nejsou motivované ziskem finanční odměny. (MPO, MPSV, MF, ÚV)
- ix. Zavést (kodifikovat) nárok na osobní (indispoziční) volno (tzv. sick-day) při nekrácení platu/mzdy v délce 1 pracovního týdne ročně pro všechny pracovníky/zaměstnance. (MPSV)

- x. Posílit Státní úřad inspekce práce co do jeho pravomocí i kapacit tak, aby účinně kontroloval dodržování práv zaměstnanců, včetně práva na stejnou mzdu za stejnou práci na stejném místě. (MPSV)
- xi. Zahájit odbornou debatu o změnách práva bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, aby příslušné předpisy zahrnovaly prevenci nových rizik vyplývajících z rozvoje digitálních technologií. (MPSV, MZd)
- xii. Zavést zastoupení odborů v dozorčích radách obchodních korporací. (MPSV, ÚV, MPO)

2.5 Imigrační a integrační politika klade důraz na přilákání kvalifikovaných cizinců a cizinek a posiluje diverzitu pracovních sil významnou pro inovace. Veřejné politiky také podporují návrat českých občanů a občanek ze zahraničí.

Opatření

- a) Pokračovat v realizaci migračních projektů pro vybrané cílové skupiny vysoce a středně kvalifikovaných cizinců; vhodně upravit stávající projekty a případně vytvářet nové. (MV, spolugestor: MZV, MPO, MPSV, MZe)
- b) Zajistit dostatečné personální kapacity příslušných správních orgánů. (MV, spolugestor: MZV, MPSV, MF)
- c)
- d) Umožnit pobyt zahraničním absolventům VŠ v ČR na určitou dobu s cílem najít si zaměstnání na českém trhu práce: Zavést oprávnění absolventů vysokých škol pobývat v ČR 9 měsíců následujících po ukončení studia za účelem hledání zaměstnání. (MV, spolugestor: MŠMT)
- e) Přijmout kroky vedoucí k zlepšení image země v zahraničí. V této souvislosti aktualizovat Koncepti jednotné prezentace ČR a zintenzivnit práci mezirezortní Komise pro prezentaci ČR s cílem dosáhnout pozitivního obrazu ČR ve světě. (MZV, spolugestor: MPO, MMR, MK, MV, MŠMT, MO, MZe, MŽP, MF)
- f) Zlepšit poskytování praktických informací pro cizince v cizích jazycích, tak aby byly reálně jednoduše přístupné, nikoli pouze jen dostupné. (MV)
- g) Rozvíjet výuku českého jazyka na institucích v zahraničí. (MŠMT, spolugestor: MZV)
- h) Zachovat současnou úroveň ochrany trhu práce (bránit jedné z forem mzdového dumpingu a podporovat mzdovou konvergenci). Zachovat nástroje státu na regulaci zaměstnávání cizinců zejména s ohledem na udržení úrovně mezd (a jejich růst) a pracovních podmínek v profesích obsazovaných pracovníky / zaměstnanci z ekonomicky méně vyspělých zemí. (MPSV, spolugestor: MV)
- i) Zvyšovat interkulturní kompetence pro přímý kontakt s cizinci (včetně reálných cizojazyčných dovedností) u pracovníků sociálních služeb, policie, pedagogů a zdravotníků. (MV, spolugestor: MPSV, MZd, MŠMT, MF)

Doporučení

- i. Prosadit zjednodušení administrativy (snížení míry její zátěže) v oblasti zaměstnávání cizinců a pracovní migrace zahraničních pracovníků/zaměstnanců (kteří dosud nežijí na území ČR) směrem k narovnání s podmínkami občanů ČR. (MV, MPSV)
- ii. Podporovat zpětnou migraci kvalifikovaných českých občanů ze zahraničí univerzálně zaměřenou na vysoce a středně kvalifikované pracovníky zpět do ČR prostřednictvím zřízení příspěvku na náklady spojené se stěhováním. A to v minimálním rozsahu, resp. v duchu programu NÁVRAT (MŠMT) směrem k všeobecnému zaměření (univerzálnější nárokovatelnosti). (MZV, MV, MŠMT)
- iii. Zajistit rovný přístup k systému veřejného zdravotního a sociálního pojištění, k službám zaměstnanosti, rekvalifikaci i cizincům bez trvalého pobytu; a to prostřednictvím mj. novelizace zákonů zabývajících se sociálním zabezpečením cizinců a zdravotním pojištěním cizinců a novelizace zákona o zaměstnanosti. (MF, MPSV, MZd)
- iv. Podporovat vzdělání dětí cizinců a občanů ČR, kteří se vracejí z dlouhodobého pobytu v zahraničí zpět do ČR. (MŠMT, MV)
- v. Zlepšit systémovou predikci migračních potřeb ČR na základě modelování vývoje trhu práce a poptávky po zahraničních kvalifikovaných pracovnících. (MPSV, MZd)
- vi. Následně nastavit systém řízené migrace dle jejího předpokládaného objemu společně se zajištěním nutných personálních kapacit dotčených správních orgánů. (MV)
- vii. Podporovat a rozšířit nabídky kurzů češtiny pro cizince (jak ze třetích zemí, tak i zemí EU) a děti občanů ČR, kteří se vracejí z dlouhodobého pobytu v zahraničí. (MŠMT, MV)
- viii. Rozvíjet síť kontaktních center v ČR poskytujících poradenské a informační služby pro občany jiných států EU. Rozšířit zaměření sítě center na podporu integrace cizinců i pro občany EU (a nejen cizince z třetích zemí), a to nejen prostřednictvím projektů financovaných z prostředků Fondu pro azyl, migraci a integraci, ale i přímým financováním ze státního rozpočtu. (MV)
- ix. Provést úpravy v oblasti pracovního práva s cílem redukovat práci cizinců prostřednictvím zprostředkovatelských subjektů. Zabránit tak rozměňování odpovědnosti za pracovní podmínky pracovníků/ zaměstnanců v důsledku řetězení subdodavatelů a vyhýbání se pracovněprávním vztahům prostřednictvím obchodních vztahů anebo agenturního zaměstnávání. (MPSV, ÚV)
- x. Předcházet tomu, aby lákání kvalifikovaných cizinců a jejich udržení v ČR, jež má za cíl zvýšit potenciál inovací, mělo negativní dopad v podobě tzv. odlivu mozků (brain drain) z ekonomicky méně vyspělých zemí původu. (MZV, MPSV)
- xi. Zasadit se o systematické zvyšování mezd v ČR s cílem mzdové konvergence k EU15, mj. díky posunu národního hospodářství směrem k produkci s vyšší přidanou hodnotou postavené na znalostní, informační a digitální společnosti. Motivovat tak Češky a Čechy k návratu ze zahraničí a lákat do ČR cizince, obzvláště v oblastech citlivých na fenomén tzv. odlivu mozků (mj. zdravotnictví a školství). (MPSV, ÚV, MF, MZd, MŠMT, MPO)

- xii. Využívat pracovní skupiny pro vyhodnocování a průběžnou evaluaci vývoje imigrace kvalifikované pracovní síly. Platforma by se měla skládat ze zástupců státní správy (MPSV, MV, MŠMT, MZd ČSÚ), samosprávy a neziskového sektoru a vývoj pravidelně konzultovat se zástupci společností z oblasti průmyslu a obchodu i akademické sféry vědy a vysokých škol. (ÚV, MPSV, MV, ČSÚ, MŠMT, MZd, MZV, MPO)
- xiii. Zasadit se o zvýšení kvality akademických pracovníků na VŠ pomocí doporučení obsazovat akademické pracovní pozice prostřednictvím otevřeného výběrového řízení s využitím globálních akademických pracovních internetových portálů. Zlepšit povědomí o těchto informačních kanálech tak, aby byly při obsazování akademických pozic pravidelně používány. (MŠMT)
- xiv. Při novelizaci Zákona o pobytu cizinců¹² upravit jeho znění tak, aby byl přehledný a jednoznačný, a nedocházelo tak k jeho různému výkladu. (MV)
- xv. Zachovat bezplatnost studia česko-jazyčných programů na veřejných vysokých školách (i pro neobčany ČR a EU, tedy třetích zemí). (MŠMT)
- xvi. Zvýšit úroveň veřejných služeb pro cizince prostřednictvím elektronizace úředního styku a zvyšování platů zaměstnanců státní správy v oblasti azylové a migrační politiky. Zlepšit jejich profesní vzdělávání tak, aby se zlepšily jejich jazykové dovednosti. (MV, MF)

3. Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké.

3.1 Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.

Opatření

- a) Zaměřit se na intenzivnější podporu naplňování stávajících strategických a akčních plánů (viz karta cíle). (MPSV, spolugestor: ÚV)
- b) Klást důraz na další koordinaci přístupů k sociálnímu vyloučení a chudobě mezi státní správou a samosprávou a na multidisciplinární spolupráci v lokalitě. (ÚV, spolugestor: MPSV)
- c) Klást důraz na prevenci a proaktivní přístup, a to mimo jiné dostatečnou šíří a koordinací sociálních služeb, podporou rovného přístupu ke kvalitnímu inkluzivnímu vzdělávání a lékařské péči a podporou zaměstnanosti ohrožených skupin obyvatel. (ÚV, spolugestor: MŠMT, MPSV, MZd)
- d) Vytvořit systém sociálního bydlení. (MMR, spolugestor: MPSV, ÚV)
- e) Zavést bezplatné právní poradenství pro osoby v nouzi, dluhové poradenství a zpřístupnění osobního bankrotu většímu počtu předlužených. (MPSV, spolugestor: MSp)
- f) Zlepšit regulaci trhu s nebankovními půjčkami a zpřísnit podmínky jejich dostupnosti. (MF, spolugestor: MPO)

¹² Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

- g) Zpřístupnit resocializační programy pro osoby opouštějící nápravná zařízení. (MSP)
- h) Přijmout účinný postup proti lichvě, obchodování s lidmi, výrobě a distribuci drog. (ÚV, spolugestor: MV, MF, MPO)

Doporučení

- i. Zaměřit se prostřednictvím státní sociální podpory a sociální pomoci preventivně na osoby žijící těsně nad hranicí chudoby (stanovenou současnou problematickou metodikou na 60 procent mediánu národního ekvalizovaného/vyrovnaného disponibilního příjmu domácnosti), především pak na jedince ekonomicky neaktivní, kteří jsou svým příjmem závislí na finančních transferech z veřejných rozpočtů. (MPSV, ÚV, MMR)
- ii. Odstranit dodatečné platby za exekuce. (MSP)
- iii. Zachovat a dále rozvíjet efektivní sociální transfery, které vedou ke snižování míry chudoby (zejména příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení). (MPSV, spolugestor: MF)
- iv. Zaměřit komplexní podporu na děti a mladé dospělé z domácností sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených tak, aby došlo k maximalizaci rovných podmínek pro jejich vzdělávání na základních a středních školách i následně pro získání pracovního uplatnění. Monitorovat předčasné odchody ze vzdělávání, nastavovat preventivní opatření systémového charakteru na národní úrovni a implementačního charakteru na úrovni školy. (MPSV, MŠMT)
- v. Zajistit zvláštní právní ochranu před nekalými praktikami v oblasti exekucí a před dopady exekucí obecně. (MSP)

3.2 Snižuje se příjmová nerovnost a je kladen důraz na udržení silné střední vrstvy.

Opatření

- a) Zaměřit se na intenzivnější podporu naplňování stávajících strategických a akčních plánů (viz karta). (ÚV, spolugestor: MPSV)
- b) Zvyšovat míru dostupnosti bydlení ve všech formách bydlení, a to na poptávkové i nabídkové straně. (MMR, spolugestor: MPSV)
- c) Vymezit výši pracovních příjmů nezbytných pro zajištění sociálně nezbytných potřeb (koncept living wage) a využít ji při stanovení minimální mzdy. (MPSV)
- d) Rozšířit systém poskytování zvýhodněných půjček pro mladé rodiny. (MMR, spolugestor: MF)

Doporučení

- i. Zavést mechanismus podpory výstavby bytů, včetně současného vzniku infrastruktury a občanské vybavenosti v jejich lokalitě, začleněných do systému sociálního i dostupného bydlení včetně startovacích bytů pro mladé rodiny prostřednictvím posílení činnosti Státního fondu rozvoje bydlení. (MMR, MPSV, ÚV)

- ii. Podporovat udržení systému družstevního bydlení. Zachovat zákonné výsady bytových družstev a společenství vlastníků bytových jednotek. (MMR, ÚV)
- iii. Prosadit vznik cenových map jako systému veřejně dostupné orientační informace o přiměřené ceně za dům, byt nebo nájem v daném místě. (MMR, ÚV, MF)

3.3 Snižuje se genderová nerovnost.

Opatření

- a) Zaměřit se na intenzivnější podporu naplňování stávajících participativně vytvořených strategických a koncepčních dokumentů a akčních plánů (obojí viz karta). (ÚV, spolugestor: MPSV)
- b) Navýšit počet kontrol rovného odměňování ze strany Státního úřadu inspekce práce v rámci intenzifikace zprostředkovatelské činnosti ÚP se zaměřením na genderovou rovnost v přístupu k zaměstnání. (MPSV)
- c) Klást důraz na koordinovaný přístup sociálních služeb a podpory zaměstnanosti, které se zaměřují na genderovou rovnost. Zajistit v této oblasti koordinaci přístupů státní správy a samosprávy a jejich multidisciplinární spolupráci v lokalitě. (ÚV, spolugestor: MPSV)
- d) Dokončit ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, tzv. Istanbulske úmluvy. (MSP)
- e) Snižovat platové rozdíly mužů a žen, a to jak informačními kampaněmi, tak povinností zaměstnavatelů poskytovat anonymizované informace o výši platů dle kategorií zaměstnaných, pozic a pohlaví. (MPSV)
- f) Zaměřit se na podporu žen v politice; v zastupitelských a exekutivních orgánech – zavést povinnost zveřejňovat údaje o podílu žen a mužů v rozhodovacích pozicích, zajistit transparentnost výběrových řízení, vyčlenit prostředky na osvětu veřejnosti. (ÚV, spolugestor: MPSV, MSP, MV)
- g) Zaměřit se více na podporu sladování osobního a pracovního života žen a mužů a na podporu mužů v zapojení do péče o děti nebo jiné závislé osoby. (MPSV)

Doporučení

- i. Podporovat aktivně projekty integrace znevýhodněných skupin na trhu práce (v rámci výzev Evropskou sociálního fondu), které zároveň aktivně bojují proti stávající horizontální a vertikální segregaci na trhu práce. (MPSV, ÚV)

3.4 Je zajištěn rovný přístup k osobám ohroženým diskriminací na základě pohlaví, věku, péče o závislé osoby, zdravotního postižení, etnicity, národnosti, sexuální orientace, vyznání nebo světonázoru. Zvláštní důraz je kladen na předcházení vícečetné diskriminaci.

Opatření

- a) Zajistit aktivnější přístup Státního úřadu inspekce práce tak, aby lépe využíval své dosavadní dostatečné pravomoci kontrolovat přímou a nepřímou diskriminaci ve vztahu k odměňování. (MPSV)
- b) Zvyšovat povědomí veřejnosti o antidiskriminačních opatřeních, zaměřit se na nejvíce ohrožené skupiny a v rámci RHSD zapojit do tohoto procesu zaměstnavatele a odborové organizace. (MSP, spolugestor: MPO, MPSV, ÚV)
- c) Usnadnit obětem ohlašování diskriminace zjednodušením mechanismů podávání stížností. (MSP, spolugestor: ÚV)
- d) Zajistit diskriminovaným osobám přístup k bezplatné právní ochraně. (MSP, spolugestor: ÚV)

Doporučení

- i. Posílit roli tzv. whistleblowingu, především ochranu samotných oznamovatelů a kompenzovat rizika a ušlé příležitosti s tím spojené. (MSP, ÚV)
- ii. Zvyšovat povědomí v oblasti lidských práv (včetně lidských práv žen a rovnosti pohlaví) podporou kontinuálního a široce dostupného vzdělávání v rámci celoživotního učení. (ÚV, MŠMT, MSPV)
- iii. Zavést systémovou podporu programů zaměřených na zvyšování citlivosti veřejnosti vůči projevům nerovnosti, diskriminace a nenávistných projevů. (MPSV, ÚV, MSP)
- iv. Zlepšit vymahatelnost dodržování zásady rovného zacházení podle antidiskriminačního zákona a posílit a zefektivnit nástroje na jeho prosazování. (MSP, ÚV)

4. Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat i ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.

4.1 Vzdělávací systém je inkluzivní a vzájemně prostupný, neselektuje žáky a žákyně v útlém věku na talentované a netalementované a omezuje závislost vzdělávacích drah a výsledků na jejich socioekonomickém zázemí.

Opatření

- a) Posilovat dostupnost kvalitního poradenství pro volbu vzdělávacích drah pro rodiče a žáky základních škol, se zvláštním zaměřením na děti z rodin s nižším socio-ekonomickým zázemím. (MŠMT)

- b) Zachovat stávající rozsah bezplatnosti veřejného školství (včetně vysokoškolského). (MŠMT)
- c) Udržet stipendijní systém (mj. sociální a ubytovací stipendium) a rozvíjet jej směrem k větší kompenzaci socio-ekonomických nerovností v rámci rodinného zázemí. (MŠMT)
- d) Rozvinout propojování jednotlivých sektorů vzdělávání: formálního a neformálního vzdělávání, mj. v oblasti uznávání výsledků neformálního vzdělávání s cílem vzájemné prostupnosti vzdělávacího systému. (MŠMT)
- e) Zajistit dostupnost předškolních institucí (mateřské školy dětské skupiny a tzv. mikrojesle) pro všechny děti odpovídajícího věku a podporovat jejich využívání. (MŠMT, spolugestor: MMR, MPSV)
- f) Zachovat povinný poslední rok mateřské školy jako formu socializační funkce. Zajistit s tím související dostatečné kapacity. (MŠMT)

Doporučení

- i. Podpořit snížení osobních nákladů na dostupnost škol i pro žákyně/žáky a studentky/studenty vyšší podporou slev či zavedením bezplatnosti jízdného veřejné dopravy pro dojížděku na trase mezi jejich bydlištěm a školou.

4.2 Systém vzdělávání podporuje učitele, učitelky a další vzdělavatele, aby ve vzdělávání dokázali přinášet potřebné změny a převzít roli průvodců účastníků vzdělávání v měnícím se světě. Je otevřený intenzivnímu kontaktu s reálným světem a zapojuje všechny aktéry ve vzdělávání.

Opatření

- a) Začlenit důraz na přímou zkušenost s reálným světem a praxí mimo třídy a školu a na spolupráci dalších aktérů na vzdělávání do kurikulárních dokumentů (RVP) při jejich revizích. (MŠMT)
- b) Zavést systém podpory profesní dráhy učitele, profesního rozvoje učitelů (např. kariérní řád učitele a standard profese učitele). (MŠMT)
- c) V rámci podpory profesního rozvoje učitelů klást důraz na roli průvodce učení v měnícím se světě a možnost vzdělávacích zážitků v intenzivním kontaktu s praxí a reálným světem.
- d) (MŠMT)
- e) V rámci dalšího vzdělávání pedagogů a dalších vzdělavatelů posílit důraz na trendy, které výrazně ovlivňují roli vzdělavatelů - jako je např. udržitelný rozvoj, digitalizace a využití technologií k výuce a k práci s informacemi či posuny zkušeností žáků od reálného světa k virtuálnímu. (MŠMT)
- f) Zajistit, aby průměrný hrubý nominální plat pedagogů dosahoval minimálně 130% výše průměrné hrubé nominální mzdy. (MŠMT, spolugestor: MPSV, MF)

4.3 Vzdělávání zajišťuje každému přístup k rozvoji přenositelných kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Systém zahrnuje přiměřený všeobecný základ nezbytný pro další vzdělávání, zapojení do společnosti i pro porozumění vzájemné provázanosti současného světa.

Opatření

- a) Začlenit důraz na vzdělávání pro udržitelný rozvoj do strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na období po roce 2020 – (MŠMT, spolugestor: MZV)
- b) Při přípravě revizí všech RVP posílit využití průřezových témat (zejména oblasti environmentální výchovy a myšlení v evropských a globálních souvislostech), aktualizovat jejich pojetí a obsah z hlediska vzdělávání pro udržitelný rozvoj. (MŠMT, spolugestor: MŽP, MZV)
- c) Zvýšit důraz na transversální kompetence napříč vzdělávacími oblastmi i obory a na prvky posilující transdisciplinární výuku do kurikulárních dokumentů (RVP) při jejich revizích. (MŠMT)
- d) Provést revize kurikulárních dokumentů (RVP) tak, aby posílily začlenění cílů a principů vzdělávání k udržitelnému rozvoji dle popisu v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy do roku 2020 (propojenost oborů – průřezovost, celostní přístup, rozvoj kompetencí pro demokratické občanství a udržitelný rozvoj, aktivní metody vzdělávání), cílit zejména na: Nastavení přenositelných (transversálních) kompetencí jako základních cílů vzdělávání a propracování jejich rozvíjení napříč všemi vzdělávacími oblastmi. Rozvíjení přiměřeného všeobecného gramotnostního základu vyváženě zahrnujícího všechny gramotnosti důležité pro život v současném komplexním světě (matematickou, jazykovou, přírodovědnou, digitální, finanční i gramotnosti vztahující se k nakládání s reálným světem – environmentální, zdravotní a polytechnickou). Posílení prvků kurikula rozvíjejících transdisciplinární přístup (průřezová témata, integrovaná tematická výuka) a zvyšujících porozumění vzájemné propojenosti společenských a přírodních, lokálních a globálních, minulých a budoucích procesů. Posílení důrazu na aktivní metody vzdělávání (např. projektová, problémová a kooperativní výuka, integrovaná tematická výuka, místně zakotvené učení, badatelsky orientované vyučování. Rozvoj kritického myšlení a kritické práce se zdroji. Rozvoj připravenosti zvládat budoucí změny včetně schopnosti takové změny aktivně usměrňovat (účastnit se plánování a rozhodování). Rozvoj porozumění vzájemné propojenosti společenských, ekonomických a přírodních pilířů, lokálních a globálních, minulých a budoucích procesů. Budování aktivního přístupu ke spoluvytváření udržitelného světa ve světle porozumění globálních souvislostí a odpovědnosti. (MŠMT)
- e) Zlepšit dostupnost kariérového poradenství na všech typech škol. (MŠMT, spolugestor: MPSV)

Doporučení

- i. Pokračovat v zapojování České republiky do mezinárodních šetření především v rámci OECD a IEA. (MŠMT)

4.4 Systém celoživotního vzdělávání je veřejně garantovaný a široce dostupný: Zaměřuje se jak na profesní vzdělávání, tak i na vzdělávání v oblasti přenositelných dovedností.

Opatření

- a) Rozvíjet Národní soustavu kvalifikací a rozšiřovat povědomí o možnostech využití profesních kvalifikací v rámci celoživotního učení. (MPSV)
- b) V souladu s principy vzdělávání k udržitelnému rozvoji vytvořit a implementovat ucelenou strategii celoživotního učení s důrazem na občanské i profesní vzdělávání a na zapojení různých aktérů ve vzdělávání. (MŠMT, spolugestor: MPSV)
- c) Zajistit rozvoj specifických oblastí vzdělávání, jako je vzdělávání k demokratické kultuře (občanské vzdělávání), environmentální vzdělávání, globální rozvojové vzdělávání apod. a jejich propojení s hlavní vzdělávací strategií zaměřenou na celoživotní učení. (MŠMT, spolugestor: MZV, MŽP)

Doporučení

- i. Vymezit v kompetenčním zákoně¹³ jasně a uceleně působnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti celoživotního učení. (MŠMT, ÚV)
- ii. Zvýšit míru podpory veřejnoprávních médií, významných pro plnění vzdělávacích potřeb společnosti, za současného zachování jejich reálné autonomie. (MK)
- iii. Ustanovit veřejnou garanci široce dostupných vzdělávacích možností v základních dovednostech (včetně mj. finanční a ICT gramotnosti) pro občany primárně se zaměřující na starší a nízko kvalifikované. (MŠMT)

5. Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.

5.1 Zvyšuje se délka života ve zdraví u všech skupin obyvatel České republiky.

Opatření

- a) Posílit důraz na komunikaci důvodů změny životního stylu a benefitů vyplývajících z odpovědného přístupu k vlastnímu zdraví. (MZd)

Doporučení

- i. Zajistit lepší koordinaci mezi resorty a nadresortní spolupráci facilitovanou centrální autoritou. (ÚV)

¹³ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky v aktuálním znění.

5.2 Snižují se vlivy způsobující nerovnosti v oblasti zdraví.

Opatření

- a) Zvýšit informovanost o důvodech nerovnosti v oblasti zdraví mezi odbornou i laickou veřejností. (MZd)
- b) Vytvořit a realizovat motivační program Zvýšení sdílené odpovědnosti ve zdraví a ve vztahu k rizikovým faktorům životního stylu.¹⁴ (MZd)

Doporučení

- i. Větší koordinace mezi resorty a posílení nadresortní spolupráce zajišťované centrální autoritou. (ÚV)
- ii. Zasadit se o zohlednění specifického cíle zástupci krajů při přípravě regionálních strategických a koncepčních dokumentů (strategického a územního plánování). (MMR, ÚV)

5.3 Systém veřejného zdravotnictví je stabilní, všeobecně dostupný co do kvality i kapacity a současně se rozvíjí odpovídající profesní struktura. Věkový průměr lékařského i nelékařského personálu se snižuje a zlepšuje se ohodnocení všech pracovníků ve zdravotnictví.

Opatření

- a) Provést systematickou úpravu ohodnocení lékařských i nelékařských zdravotnických pracovníků směrem k snížení rozdílů v odměňování mezi poskytovateli zdravotních služeb (mzdy vs. platy). (ÚV, spolugestor: MF, MZd)
- b) Zvýšit míru finančního odměňování (platů) lékařských a nelékařských pracovníků ve zdravotnických zařízeních zřizovaných státem díky vyšším veřejným výdajům na zdravotnictví v poměru k HDP. (MZd, spolugestor: MF)
- c) Usnadnit přechody lékařů po studiu do praxe, optimalizaci jejich úvazků a příjmů (mj. úpravu platových předpisů) v době před dokončením specializačního vzdělávání. (MZd, spolugestor: MŠMT, MPSV)
- d) Zajistit propojení zdravotního a sociálního pomezí pro efektivnější poskytování péče a optimalizaci lidských zdrojů i pro zvyšování kvality péče a bezpečí pacientů. (MZd, MPSV, spolugestor: MF)
- e) Provést implementaci Národní strategie elektronického zdravotnictví ČR 2016–2020. (MZd, spolugestor: MV)

Doporučení

- i. Zachovat bezplatnost systému zdravotní péče pomocí jeho udržitelného financování díky vyšším veřejným výdajům na zdravotnictví v poměru k HDP. (MF, MZd)

¹⁴ Na základě opatření Akčního plánu č. 12 Národní strategie Zdraví 2020.

5.4 Zdravý životní styl je podporován prostřednictvím vyšších veřejných výdajů s důrazem na primární prevenci nemocí a podporu zdraví v průběhu celého života.

Opatření

- a) Podporovat a udržet úroveň zdravotní gramotnosti veřejnosti pomocí vzdělávání v této oblasti na základních i středních školách. Využít k tomu i veřejné propagační kampaně s univerzálním apelem a dosahem a přitom pro tuto osvětu zajistit dostatečný objem vynaložených veřejných prostředků. *(MŠMT, spolugestor: MZd, MPSV, MF)*
- b) Zvyšovat podíl veřejných výdajů na primární prevenci nemocí, mj. v rámci zvyšování tzv. zdravotní gramotnosti obyvatel a na podporu zdraví, na celkových veřejných výdajích na zdravotnictví. Zajistit dostatečný objem prostředků pro financování efektivní ochrany a podpory zdraví a prevenci nemocí, a to jak ze státního rozpočtu, tak ze všeobecného zdravotního pojištění a dalších zdrojů. *(MZd, spolugestor: MF)*
- c) Efektivně využívat prostředky z veřejného zdravotního pojištění (tj. zejména z tzv. fondů prevence zdravotních pojišťoven) k podpoře zdraví a prevenci nemocí. *(MZd)*
- d) Zvýšit finanční podporu pro preventivní prostředky a pohybové/sportovní aktivity (plavání, fitness aj.) ze strany zdravotních pojišťoven. Zavést bezplatné vakcinace (hrazené zdravotními pojišťovnami) proti všem nejfatálnějším nemocem (tj. nemocem s nejhoršími následky). *(MZd)*
- e) Zasadit se o zvýšení relativního zastoupení dětí, které mají denně pohybovou aktivitu minimálně ve střední intenzitě. *(MŠMT, spolugestor: MZd)*
- f) Zasadit se o zvýšení zastoupení škol s programem zdravého stravování (např. Školní program Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol). *(MŠMT, spolugestor: MZe)*
- g) Provádět posuzování vlivů na zdraví při tvorbě všech strategických materiálů, vč. vytvoření metodiky a aktivního uplatňování metody HIA. *(ÚV, spolugestor: MZd)*
- h) Vypracovat metodiky pro hodnocení přímých a nepřímých nákladů, které vznikají jedinci, podniku a společnosti jako následek pracovních úrazů a nemocí z povolání včetně následků psychosociálních rizik. *(MPSV, spolugestor: MZd)*

Doporučení

- i. Zaměřit se na zastavení (snížení) prevalence nadváhy a obezity u dospělé populace. *(MZd)*
- ii. Realizovat ve všech veřejných základních školách třetí hodinu tělesné výchovy nebo zdravotní tělesné výchovy týdně. *(MŠMT)*
- iii. Navýšit počet měst (mj. pomocí jejich vstupu do Národní sítě zdravých měst ČR) s jasnou strategií, jak motivovat občany k aktivní mobilitě. *(MMR, MZd)*

- iv. Zohlednit specifické cíle při přípravě regionálních strategií (urbánní rozvoj, rozvoj municipalit, plánování dopravy, volnočasové aktivity apod.) (kraje)
- v. Zvyšovat dlouhodobě výši veřejných výdajů na zdravotnictví v poměru k HDP směrem k úrovni vyspělých států (průměr EU15). (MF)
- vi. Zavést spotřební daň (tzv. hranolková) na nezdravé potraviny (dle seznamu schváleného WHO). (MF, MZd)
- vii. Zavést daňové zvýhodnění pro producenty biopotravin vyrobené v ekologickém zemědělství. (MF, MZe)

5.5 Snižuje se konzumace návykových látek i zátěž obyvatel zdravotně rizikovými látkami a hlukem prostřednictvím lepší kvality životního prostředí. Příslušné limity škodlivých látek a hluku nejsou překračovány.

Opatření

- a) V domácnostech dosáhnout výměny kotlů na tuhá paliva nesplňujících emisní limity podle přílohy 11 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, za modernější způsoby vytápění, a to ve lhůtě dané § 41 odst. 16, tedy do 1. 9. 2022. (MŽP)
- b) Nadále dotačně podporovat realizaci opatření ke snižování emisí ze stacionárních zdrojů nad rámec zákonných povinností v sektorech energetiky a průmyslu, a to zejména v oblastech, kde dlouhodobě dochází k významnému překračování imisních limitů. (MŽP)
- c) Dále zpřísnit dozor nad stanicemi technické kontroly a emisního měření a zaměřit se na nepovolené úpravy vozidel, které mají jako následek vyšší emise zdravotně nejrizikovějších látek (např. demontáž filtrů tuhých částic). (MD)
- d) Novelizovat konstrukci poplatků podle § 37e odst. 4 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech tak, aby nadále odrazovaly od dovozu velmi starých vozidel ze zahraničí a ČR se tak znovu nestala jejich evropským odkladištěm. (MŽP)
- e) Provádět stavebně-technická opatření s cílem snížit pod maximální přípustnou hodnotu hladinu hluku ze stávajících významně zatížených pozemních komunikací vedených v blízkosti obytné zástavby. (MD, spolugestor: MZd)
- f) Důsledně využívat administrativní nástroje k omezení dopravy na pozemních komunikacích, v jejichž okolí jsou překračovány hlukové limity a problém nelze v dohledné době vyřešit převedením významné části dopravy na novou, lépe trasovanou a vybavenou komunikaci, ani stavebně-technickými úpravami stávající komunikace. (MD, spolugestor: MZd)
- g) Zajistit větší informovanost veřejnosti pomocí vzdělávání v této oblasti na základních a středních školách i prostřednictvím veřejných propagačních kampaní s univerzálním apelem a dosahem. Současně pro tento účel zajistit dostatečný objem veřejných prostředků. (MZd, spolugestor: MŠMT, MF, MŽP)

- h) Zvýšit veřejné výdaje na léčbu adiktologických poruch a prevenci užívání návykových látek. (ÚV, spolugestor: MZd, MF)
- i) Zvýšit míru zapojení příměstské železnice do dopravní obsluhy velkých měst a jejich okolí. V případě potřeby vyhradit na pozemních komunikacích exkluzivní pruhy pro vozidla veřejné dopravy. (MD)
- j) Podpořit vybudování, příp. dokončení silničních obchvatů všech obcí, jejichž zastavěným územím dosud procházejí komunikace významně zatížené tranzitní dopravou. (MD)

Doporučení

- i. Zvyšovat spotřební daně na tabákové výrobky a lihoviny. (MF)
- ii. V maximální možné míře zohledňovat imisní situaci v zájmovém území při vydávání integrovaných povolení podle zákona č.76/2002 Sb., o integrované prevenci. (MŽP)
- iii. Zajistit dostatečné vybavení Policie ČR zařízením, které umožní rozpoznat vozidla s vymontovanými nebo nefunkčními filtry pevných/prachových částic (DPF – Diesel Particulate Filter). Zajistit Policii ČR chybějící celostátní pravomoc k okamžitému odstavení takového vozidla z provozu. (MV)
- iv. V obytných oblastech rozšiřovat zóny s omezením rychlosti na 30 km/hod. Při jejich výstavbě a rekonstrukcích tomu přizpůsobovat technické provedení komunikací a rovněž organizaci dopravy (rušením rozdělení ulic na hlavní a vedlejší uvnitř zóny apod.). (MD, ÚV)
- v. Nezvyšovat, příp. postupně snižovat celkové počty parkovacích stání v centrech měst rušením parkovacích míst v uličním prostoru a využít takto uvolněné kapacity pro jiné účely. Systém zpoplatnění parkování koncipovat primárně s ohledem na potřebu nezvyšovat dopravní zátěže center měst a na potřeby rezidentů (mj. tzv. modré zóny a další typy vhodných parkovacích zón). Zároveň zajistit záchytná parkoviště na okrajích velkých měst s přímou vazbou na ekologické druhy hromadné dopravy. (obce)
- vi. Zajistit vyšší podporu lepšího využívání tzv. intermodality. Prostřednictvím dobré nabídky bezplatného bezpečného parkování automobilu na okraji měst (záchytná parkoviště P+R, popř. K+R) i jízdního kola (B+R) a jeho přepravy (jako spoluzavazadla) v prostředcích veřejné hromadné dopravy i ve vnějších příměstských pásmech velkých měst. U klíčových zastávek veřejné osobní dopravy vybudovat dostatečné kapacity pro bezpečné parkování motorových vozidel i jízdních kol. (obce)
- vii. Podporovat v centrech měst tzv. citylogistiku, tedy inteligentní distribuci zboží s omezením zbytných jízd a využitím nízkoemisních a plně elektrických vozidel. (MŽP, MD)
- viii. Rozšířit výkonové zpoplatnění nákladní dopravy tak, aby pokrývalo nejen komunikace s největším dopravním zatížením a tedy výnosem z mýta, ale také jejich alternativy. (MD)
- ix. Lépe uplatňovat Metodické doporučení Hlavního hygienika ČR – Zásady a postupy posuzování vlivů na veřejné zdraví v procesu EIA (2015). (MZD, MD)
- x. Předložit věcný záměr zákona o hluku. (MZd)

- xi. Zlepšit identifikaci zdravotních rizik a dopadů ze životního prostředí a vytyčení efektivního koordinovaného přístupu k problematice znečištění, hluku a neionizujícího záření.
(MZd, MŽP)
- xii. Zpřísnit postih za nedodržování zákazu prodeje a podávání tabákových produktů a alkoholických nápojů dětem a mladistvým.
- xiii. Zvýšit finanční podporu pro prevenci a léčbu závislostí. (MF, ÚV, MZd)

6. Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.

6.1 Do oblasti kultury směřují vyšší veřejné výdaje a posilují se možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.

Opatření

- a) Zajistit navýšení veřejných finančních zdrojů v kultuře a zahájit kroky k úpravám legislativy, které jsou potřeba pro zlepšení dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.
(MK)
- b) Podporovat činnosti veřejnoprávních médií (při zachování jejich reálné autonomie), zejména v jejich funkci referenčního bodu pro obyvatele a významné podpory rozmanitosti kultury.
(MK, spolugestor: ÚV)

Doporučení

- i. Zvážit zavedení víceletých rozpočtů za účelem posílení možnosti dlouhodobějšího finančního plánování pro kulturní organizace. (MK)
- ii. Provést revize dotačních titulů v souladu s Návrhem programového prohlášení vlády (viz karta). (MK)

6.2 Podle potřeb měnící se společnosti je systémově podporován rozvoj i zakládání nových kulturních organizací.

Opatření

- a) Připravit dlouhodobý program investiční podpory a kofinancování projektů kulturní infrastruktury (výstavba nových kulturních zařízení pro poskytování veřejných kulturních služeb (koncertních sálů, divadel, knihoven, výstavních síní, muzeí, společenských, kulturních a obecních domů apod.) v souladu se soudobými světovými trendy a standardy.
(MK)
- b) Podporovat rozvoj kreativity společnosti, zejména nejmladší generace, prostřednictvím neprofesionálních uměleckých aktivit a všech oblastí regionální kultury. (MK)

- c) Přijmout zákon o veřejnoprávních institucích/organizacích v kultuře, který by kromě transformace těch stávajících otevřel prostor pro vznik nových institucí/organizací v kultuře působících v partnerství s útvary veřejné správy. (MK, spolugestor: ÚV)

Doporučení

- i. Realizovat záměr zákona o veřejnoprávních institucích v kultuře nebo přijmout alternativní legislativní opatření s cílem vytvořit flexibilnější systém provozování institucí/organizací poskytujících veřejné kulturní služby s podílem provozních veřejnoprávních prostředků. (MK, ÚV)
- ii. Vytvořit model státem podporované instituce, která metodicky pomáhá nestátním muzeím a sbírkám, případně identifikované sbírky navrhuje k vykoupení státem. (MK)
- iii. Vytvořit systém aktualizace seznamu státních kulturních organizací, podle kterého by v určitém časovém horizontu byl určen stabilní počet kulturních organizací provozně financovaných státem, a mechanismus přijetí a vyškrtnutí konkrétních organizací z tohoto seznamu. (MK)
- iv. Reformovat a posílit Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) tak, aby se podpořila jeho koncepční a analytická činnost a metodická podpora pro nestátní kulturní organizace. (MK)

6.3 Kulturní a kreativní průmysly jsou podporovány jako příležitost pro rozvoj ekonomiky.

Opatření

- a) Rozpracovat dále záměry definované v dokumentu Státní kulturní politika na léta 2015—2020 (s výhledem do roku 2025) v rámci plánované Strategie podpory a rozvoje kulturních a kreativních průmyslů. (MK)

Doporučení

- i. Posílit synergie péče o památky s podporou cestovního ruchu a místního rozvoje - ve spolupráci MK s MMR (včetně státní příspěvkové organizace CzechTourism), kraji a místními vysokými školami. Vzhledem k zvažovanému přesunu agendy cestovního ruchu na MK analyzovat posílení dosavadní spolupráce. (MK, MMR, ÚV, kraje)

6.4 Pracovníci v kultuře jsou podporováni metodicky i finančně s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro jejich kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.

Opatření

- a) Navýšit platy pracovníků / zaměstnanců kulturního sektoru do konce volebního období v roce 2021. (MK)

Doporučení

- i. Zvážit doplnění některých již existujících opatření o finanční a metodický nástroj v gesci MK, který by efektivněji podporoval mj. mezinárodní kulturní iniciativy. (MK)

Draft

2 Hospodářský model

7. Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.

7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.

Opatření

- a) Snižovat administrativní zátěž pro podnikatele. (MPO)

Doporučení

- i. Motivovat české podnikatele investovat v ČR a zvolit ČR jako svůj domicil.
- ii. Formulovat hospodářskou strategii ČR, která by explicitně pojednala domácí sektor ekonomiky a stanovila pro něj priority a cíle, které by pak aktivně podporovala.
- iii. Zvýšit institucionální návaznost českých hospodářských institucí (trh práce, kapitálový trh, vzdělávání, podnikatelé, stát) s ohledem na specifika české ekonomiky tak, aby došlo k vzájemné provázanosti jejich prací.
- iv. Podporovat na evropské úrovni společný postup v boji proti daňové optimalizaci finančních toků. (ÚV, MF)
- v. Podporovat spolupráci podnikové sféry a domácích výzkumných institucí a vysokých škol.
- vi. Zavádět efektivnější nástroje na podporu podniků a investic směřující k silnějšímu domácímu sektoru ekonomiky a vyšší přidané hodnotě.
- vii. Zvyšovat efektivnost politik podpory podnikání.
- viii. Podporovat vzdělávání pro podnikání.

7.2 Sektor malých a středních podniků roste.

Opatření

- a) Průběžně aktualizovat a naplňovat akční plány podpory malých a středních podnikatelů. (MPO)

Doporučení

- i. Popularizovat podnikání, zakládání firem, celkově podnikavost jako alternativy k zaměstnání. (MPO, MŠMT, ÚV)
- ii. Zvýšit dostupnost financování pro specifický sub-sektor podniků se zaměstnaneckou účastí. (MPO)
- iii. Připravovat navazující strategii na období po roce 2020, mj. s ohledem na potenciální úbytek evropských zdrojů. (MPO)

7.3 Ekonomika se posouvá na vyšší pozice v mezinárodní dělbě práce a v mezinárodním hodnotovém řetězci.

Opatření

- a) Etablovat, rozvíjet a popularizovat Národní inovační fond a vyhodnocovat jeho činnost (MPO)
- b) Upravit podmínky systému investičních pobídek s ohledem na cíl dosáhnout vyšší pozice v mezinárodní dělbě práce, produktivitě a mezinárodním hodnotovém řetězci.

Doporučení

- i. Formulovat hospodářskou strategii ČR, která by explicitně pojednala domácí sektor ekonomiky a stanovila pro něj priority a cíle, které by pak aktivně podporovala.
- ii. Určit konkrétní resort či útvar, který bude zodpovědný za vytváření a aktualizaci středně až dlouhodobé strategie hospodářské politiky ČR, dát mu odpovídající pravomoci tak, aby mohl usnadňovat a napomáhat realizaci této strategie
- iii. Zvýšit institucionální návaznost českých hospodářských institucí (trh práce, kapitálový trh, vzdělávání, podnikatelé, stát) s ohledem na specifika české ekonomiky tak, aby došlo k vzájemné provázanosti jejich prací.
- iv. Podporovat spolupráci podnikové sféry a domácích výzkumných institucí a vysokých škol..
- v. S ohledem na dočasnou disponibilitu evropských fondů připravit domácí finanční zdroje na podporu podnikatelů.

7.4 Zvyšuje se kvalita přímých zahraničních investic v České republice.

Doporučení

- i. Formulovat hospodářskou strategii ČR, která by explicitně a systematicky pojednala postoj státu vůči zahraničním investicím a stanovila pro ně takové podmínky, které by přispívaly rozvoji domácí ekonomiky, a určit institucionálního garanta takové strategie s odpovídajícími pravomocemi. (MPO, ÚV)
- ii. V rámci strategie hospodářské politiky se zaměřit i na produktivitu práce v ČR a souvislost mezi investicemi a nízkou kapitálovou vybaveností ČR negativně se odrážející v nižší produktivitě práce. (MPO, ÚV)
- iii. Zvýšit institucionální návaznost českých hospodářských institucí (trh práce, kapitálový trh, vzdělávání, podnikatelé, stát) s ohledem na specifika české ekonomiky tak, aby došlo k vzájemné provázanosti jejich prací.
- iv. Podporovat na evropské úrovni společné postupy v boji proti daňové optimalizaci finančních toků. (ÚV, MF)
- v. Podporovat rozvoj kapitálových trhů a atraktivního investičního prostředí i pro domácí vlastníky kapitálu (daňové zvýhodnění investic už od malých a začínajících podniků). (MPO, MF)

8. Česko má dobře fungující instituce pro podporu aplikovaného výzkumu a vývoje a pro identifikaci příležitostí v této oblasti

8.1. Česko má stabilní materiální i personální kapacitu výzkumu a vývoje s odpovídající strukturou a zaměřením, do které jak stát, tak podniky investují dostatečné finanční zdroje.

Opatření

- Naplnovat Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020. (ÚV, MŠMT, TAČR)
- Zajistit dostatečnou administrativní kapacitu pro tvorbu následující politiky VaV po roce 2020. (všechny resorty, TAČR)

8.2. Roste inovační aktivita podniků, založená zejména na výsledcích domácího výzkumu a vývoje, a rozsah spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou.

Opatření

- Naplnovat Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020. (ÚV, MŠMT, TAČR)
- Zajistit dostatečnou administrativní kapacitu pro tvorbu navazující politiky VaV po roce 2020. (všechny resorty, TAČR)

Doporučení

Nejsou

9. Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.

9.1 Snižují se emise skleníkových plynů a náročnost produktu na tyto emise

Opatření

Stávající strategické dokumenty obsahují celou řadu opatření (zejména legislativní povahy), která ovšem často nejsou plněna a často již uběhlo několik let od termínu pro plnění. Na řadě opatření se přitom příprava neděje nebo se zcela zastavila. Proto je nutné provést následující potřebná opatření:

- Zavést zdanění emisí ze spalovacích zdrojů mimo EU ETS (úkol POK ČR) – novela zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. (MŽP, MF, MPO)
- Zajistit pokračování kotlíkových dotací i po vyčerpání alokace (to nastane 3. výzvou, tedy cca ke konci 2018) a zpřístupnění dotací na kotel i chudým a administrativně méně gramotným domácnostem. (MŽP, MPO)
- Přijetí zákona o snižování závislosti na fosilních palivech (úkol POK). (MŽP)
- V návaznosti na usnesení vlády č. 827 ze dne 19. října 2015 k řešení dalšího postupu územně ekologických limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách podporovat sociálně citlivou transformaci Ústeckého a Karlovarského kraje – příprava dalších akčních plánů pro restrukturalizaci krajů, jak vyplývá ze schváleného Strategického rámce, zaměřit programy i na rozvoj využívání, vývoj a výrobu obnovitelných zdrojů. (ÚV)

- e) Zrušit moratorium na zvyšování poplatků z vytěženého hnědého uhlí (novela horního zákona) a poplatky upravovat na základě vývoje tržních cen (novela nařízení vlády). (MPO)
- f) Zajistit prostředky z ESIF na snížení spotřeby energie v průmyslových, výrobních provozech, budovách a na podporu většího podílu OZE na konečné spotřebě energie po roce 2020. (MMR ve spolupráci s MPO)

Doporučení

- i. Ukončit skládkování biologicky rozložitelného komunálního odpadu, který je důležitým zdrojem emisí metanu do ovzduší.
- ii. Novelizovat stavební zákon a jeho vyhlášky, které umožní vymahatelnost požadavků na energetickou náročnost budov ve stavební praxi.
- iii. Novelizovat zákon o rozpočtových pravidlech tak, aby byla umožněna realizace energetických služeb v budovách vlastněných státem a vytvořit státní fond na realizaci energeticky úsporných opatření v budovách, jehož primárním zdrojem financí by byla část uspořené prostředků dosažených snížením spotřeby energie. (MF).
- iv. Udržet úspěšné programy úspor energie v rodinných domech (Nová zelená úsporám) a veřejných budovách (OP Životní prostředí) a sjednotit s nimi (dle možností podmínek pravidel evropských fondů) podmínky i způsob administrace podpory úspor a obnovitelných zdrojů v bytových domech mimo Prahu (IROP) za předpokladu jejich efektivnosti. (MPO, MŽP)
- v. Připravit nedotační finanční nástroje (například garanční schéma pro banky nebo investiční rámec pro nebankovní kapitál jako jsou penzijní fondy), které by vlastníky budov motivovaly k úsporám energie v budovách po roce 2020.
- vi. Nastavovat podmínky existujících i budoucích dotačních programů tak, aby zajistily co nejefektivnější čerpání na malé fotovoltaické systémy, kotlíky na biomasu, tepelná čerpadla, solární kolektory a rekuperační systémy ze strany domácností, obcí i podnikatelů.
- vii. Zavést podporu pro větrné elektrárny obdobně jako pro malé vodní elektrárny v souladu s pravidly veřejné podpory EU (nutné pro naplňování předpokladů energetického mixu dle SEK ČR a POK ČR).

9.2 Zvyšuje se podíl oběhového hospodářství na celkovém objemu materiálových toků.

Opatření

- a) Přijmout novou legislativu podporující oběhové hospodářství – nový zákon o odpadech a nový zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností. (MŽP, MPO)
- b) Zvýšit poplatek (daň) za skládkování – způsob jak docílit výrazného odklonu odpadů ze skládek. (MŽP)
- c) Po přijetí tzv. balíčku k oběhovému hospodářství (EK) upravit legislativu a strategie v dotčených oblastech. (MŽP)

- d) Po přijetí tzv. balíčku k oběhovému hospodářství připravit komplexní strategický dokument k oběhovému hospodářství na úrovni ČR (MŽP)

Doporučení

- i. Vytvořit metodiky pro veřejné „zelené zadávání“ s ohledem na vyšší využití druhotných surovin (veřejná sféra by měla jít vzorem). Omezit soutěžení jen na nižší cenu (zejména na úrovni samospráv či v oblasti stavebnictví) . (MMR)
- ii. Začleňovat výuku o oběhovém hospodářství do soustavy vzdělávání v rámci revize RVP. (MŠMT)
- iii. Podporovat rozvoj recyklačního průmyslu, především pak v oblasti nových technologií a kapacit pro recyklaci plastů. (MPO)
- iv. Podporovat stabilitu cen druhotných surovin (možnost daňových úlev v případě druhotných surovin, aby byly konkurenceschopné primárním surovinám v případě propadu cen na světových trzích). (MF)
- v. Provádět osvětové aktivity v oblasti oběhového hospodářství na všech úrovních: jedinci, samosprávy, školy, průmyslové asociace, veřejná správa, vzdělávací zařízení na všech stupních, průmyslové a zaměstnavatelské svazy, asociace, sdružení a další. Podporovat preference výrobků z druhotných surovin, provádět osvětu o významu třídění odpadů a recyklace aj., podporovat opravy, znovupoužívání či sdílení produktů – realizovat opatření z Programu předcházení vzniku odpadů, aktivity v oblasti prevence vzniku odpadů (metodiky a letáky MŽP), vyhlásit 2. ročník Soutěže MPO „Přeměna odpadů na zdroje“.
- vi. Podporovat opravitelnost výrobků, dostupnost náhradních dílů po dobu předpokládané životnosti výrobků, rozšířit odpovědnost výrobce za nakládání s výrobkem na konci životního cyklu.
- vii. Vytvořit podmínky pro podporu trhu s druhotnými surovinami např. formou podpory komoditních trhů. Podporovat využívání druhotných surovin a principy oběhového hospodářství v rámci operačních programů a dalších programů podpor. (MPO, MŽP)
- viii. Využívat dobrovolné nástroje a metodiky zejména v rámci řešení těch toků druhotných surovin, které jsou významné, u nichž je potřeba nahrazovat deficit primárních zdrojů, nebo je nutné snížit jejich množství s cílem eliminovat jejich skládkování:
 - Navrhnout rámcové parametry pro dobrovolný systém zpětného odběru u vhodných komodit, např. plasty a sklo ze stavebních a demoličních odpadů;
 - Navrhnout úpravu legislativních a technických podmínek pro odstraňování staveb v souladu s vyhodnocením opatření uvedených v dobrovolném Protokolu EK pro recyklaci stavebních a demoličních odpadů včetně předdemoličního auditu;
 - Navrhnout kritéria pro vedlejší produkty a neodpady v souladu s principy oběhového hospodářství za účelem úspory primárních zdrojů a snižování produkce odpadů; (MŽP, MPO)
 - Zpracovat návrh Katalogu druhotných surovin vhodných pro využití ve stavebnictví.

- ix. Navrhnout řešení pro dobrovolný systém zpětného odběru plochého skla a vybraných druhů plastů. (MŽP, MPO)
- x. Podporovat realizaci cílů Politiky druhotných surovin České republiky a implementačních akčních plánů. V rámci aktualizace Politiky druhotných surovin ČR reagovat na vývoj v oblasti oběhového hospodářství EU. (MPO)

9.3 Zvyšuje se energetická a materiálová účinnost ekonomiky.

Opatření

- a) Udržet úspěšné programy úspor energie (Nová zelená úsporám) a využívání obnovitelných zdrojů ve veřejných budovách (OP Životní prostředí), zjednodušit podmínky i způsob administrace podpory úspor a využití obnovitelných zdrojů v bytových domech mimo Prahu (IROP) a pro podnikatele (OP PIK) za předpokladu jejich efektivnosti. (MPO, MŽP)
- b) Novelizovat zákon o rozpočtových pravidlech tak, aby byla umožněna realizace energetických služeb (EPC) v budovách vlastněných státem a vytvořit státní fond na realizaci energeticky úsporných opatření v budovách, jehož primárním zdrojem financí by byla část uspořené prostředků dosažených snížením spotřeby energie. (MF). (MPO)
- c) Novelizovat stavební zákon a jeho vyhlášky, které umožní vymahatelnost požadavků na energetickou náročnost budov ve stavební praxi. (MMR, MPO)
- d) Připravit nedotační finanční nástroje (například garanční schéma pro banky nebo investiční rámec pro nebankovní kapitál jako jsou penzijní fondy), které by vlastníky budov motivovaly k úsporám energie v budovách po roce 2020. (MPO)
- e) Implementovat systém dobrovolných závazků soukromých a veřejných subjektů pro plnění cílů v oblasti zvyšování energetické účinnosti. (MPO, ÚV ČR)

Doporučení

- i. Zajistit pro období 2021-2030 alokaci dostupných finančních prostředků formou finančních nástrojů s významným pákovým efektem pro zvyšování energetické účinnosti z ESIF pod jeden řídicí orgán, který bude současně gestorem politiky zvyšování energetické účinnosti (MMR ve spolupráci s MPO).
- ii. Přijmout metodiku zahrnující energetická a environmentální kritéria pro veřejné zakázky a podporovat zadavatele při zpracování zadávací dokumentace při jejich aplikaci.
- iii. Posílit prostředky v národních programech podpory a jejich rozšíření, jmenovitě programů EFEKT a ENERG. (MPO)
- iv. Zpracovat nový zákon o odpadech, který povede k naplnění evropských cílů schválených v Balíčku pro oběhové hospodářství, umožní lidem v obcích pohodlně třídit bioodpad, zvýší skládkovací poplatek a zavede recyklační slevu pro obce dosahující recyklace dle evropských cílů.
- v. Nastavit změnu alternativního schématu snižování spotřeby. (MPO)

9.4 Využívání domácí zemědělské produkce se zvyšuje a snižuje tak dovoz zemědělských produktů a posiluje se potravinová soběstačnost.

Opatření

- a) Provádět příslušná opatření obsažená ve Strategii resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 a v Implementačním plánu Strategie resortu Ministerstva zemědělství na období 2017–2020.

Doporučení

Nejsou

10 Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.

10.1 Zachování trvalé státní kontroly nad systémem kritické infrastruktury a rozvíjení systému ochrany kritické infrastruktury.

Opatření

- a) Pokračovat v průběžném určování nových prvků kritické infrastruktury (KI). (MV-GŘ HZS)
- b) Pokračovat v provádění kontrol subjektů KI. (MV-GŘ HZS)
- c) Nastavit systém konkrétních požadavků na ochranu KI např. formou technických norem. (MV-GŘ HZS)
- d) Aktualizovat nařízení vlády o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury (Vláda, předkládá MV-GŘ HZS ČR).

Doporučení

- i. Zajistit posílení pozice státu v energetických společnostech s významným vlivem státu.
- ii. Vytvořit datovou základnu o kontrolách subjektů KI mezi MV-GŘ HZS ČR a dotčenými ústředními správními úřady.

10.2 Je zajištěno kvalitní dopravní spojení s ekonomickými populačními a dopravními centry Německa, Rakouska a Polska.

Opatření

- a) Naplňovat stávající domácí strategie, zejména Dopravní politiku ČR a Dopravní sektorové strategie, a tím pomoci v budování transevropské sítě TEN-T. (MD)

Doporučení

- i. Rozšířit praxi investiční projektu o formát partnerství veřejného a soukromého sektoru. (MD)

10.3 Elektrizace sítě zajišťuje distribuci elektrické energie v požadovaném technickém standardu bez ohledu na strukturu zdrojů.

Opatření

- a) Vytvořit podmínky pro poskytování služeb pro bezpečný a spolehlivý provoz distribučních soustav. (gestor)
- b)

Doporučení

- i. Po schválení návrhů na nové uspořádání trhu s elektřinou projednávaných v balíčku „Čistá energie pro všechny Evropany“ implementovat do legislativy ČR opatření týkající se rozvoje decentralizované výroby a využití schopností reakce strany poptávky k podpoře stability provozu elektrizační soustavy ČR.
- ii. Systémově motivovat samovýrobce, aby kromě dodávek elektřiny do sítě (viz předchozí bod) využívali akumulční systémy v domácnostech nebo firmách pro podporu stability provozu elektrizační soustavy ČR.
- iii. Transparentně nastavit podmínky pro připojování OZE a zařízení pro akumulaci elektřiny do elektrizační soustavy podle konkrétních oblastí a tím umožnit rozvoj využití potenciálu obnovitelných zdrojů v ČR.
- iv. Nastavit strukturu a druh podpory pro obnovitelné zdroje energie v rámci klimaticko-energetických plánů připravovaných v souvislosti s nařízením o správě EU a v souladu s dojednanými cíli pro obnovitelné zdroje energie do roku 2030.
- v. Podporovat praktický rozvoj prvků chytrých sítí (dle Národního akčního plánu Chytré sítě).
- vi. Připravit tarifní podmínky pro samovýrobce, které zajistí spravedlivé rozdělení nákladů na distribuční síť a zároveň podpoří rozvoj samovýroby. (ERÚ)

10.4 Soustavy zásobování tepelnou energií vytvářejí podmínky pro efektivní využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů energie dostupných na regionální a místní úrovni.

Opatření

- a) Zajistit pokračování kotlíkových dotací i po vyčerpání alokace (to nastane 3. Výzvou, tedy cca ke konci 2018) a zpřístupnění dotací na kotel na biomasu anebo obnovitelný zdroj i chudým a administrativně méně gramotným domácnostem (viz karta 9.1). (MŽP, MPO)
- b) V rámci nového zákona o odpadech vytvořit motivační ekonomické podmínky pro energetické využití zbytkového komunálního odpadu po vytřídění recyklovatelných složek tak, aby nebylo ohroženo dosažení recyklačního cíle dle Balíčku oběhového hospodářství. (MPO, MŽP)
- c) Zajistit pokračování provozní podpory vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a tepla z OZE pro výrobní uváděné do provozu od roku 2021. (MPO)

- d) Narovnat podmínky účinných soustav zásobování teplem (SZT) a individuálních výroben tepla v oblasti zpoplatnění externalit (emise znečišťujících látek, oxidu uhličitého apod.). (MŽP)
- e) Konsolidace dostupných validních statistik SZT tak, aby bylo možné sledovat podíl účinných SZT (viz ř. 10 a 11). (ERÚ, MPO)

Doporučení

- i. Navýšit zdanění spotřeby fosilních paliv ve stacionárních zdrojích v zařízeních nespádajících do systému emisního obchodování.
- ii. Vyčlenit odpovídající prostředky pro stimulaci rekonstrukcí a rozvoje účinných SZT po roce 2020. Využít například mechanismus bezplatného přidělování povolenek na projekty rekonstrukcí s rozvoje účinných SZT.
- iii. Zvážit možnosti snížení sazby DPH uplatňované na teplo.

10.5 Zvyšuje se dostupnost vysokorychlostního internetu.

Opatření

- a) Zajistit rozvoj sítí nové generace i v periferních oblastech, tj. oblastech, kde jsou indikátory SC nejnižší ve srovnání s celostátním průměrem. (MPO)
- b) Změnou pravidel výzev zajistit čerpání zdrojů alokovaných v programu podpory Vysokorychlostní internet OP PIK. (MPO)

10.6 Navzdory důsledkům změny klimatu stát udržuje vysoký standard vodohospodářských služeb a zároveň zvyšuje jejich dostupnost

Opatření

- a) Důsledná aplikace § 8, odst. 1 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, (Povinnost vlastníka VHI vytvářet prostředky na obnovu) včetně příslušných sankčních ustanovení tohoto zákona ze strany příslušných úřadů. (MZe)
- b) Pravidelně aktualizovat plány rozvoje vodovodů a kanalizací na krajské a státní úrovni. (MZe)
- c) Rozvíjet a zkvalitnit systém vyhodnocování sbíraných dat (benchmarking) k zajištění zvyšování efektivity provozu VHI. (MZe)
- d) Využít povinnost zpracovat rizikovou analýzu (počínaje rokem 2018, tzv. posouzení rizik či plánů pro bezpečné zásobování vodou) jako stimulaci provozovatelů vodovodů ke správné provozní praxi. (MZe ve spolupráci s MZd – Státním zdravotním ústavem a vlastníky a provozovateli VHI)

Doporučení

- i. Snížit DPH uplatňované na vodné a stočné.

11. Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.

11.1 Střednědobý výhled zachovává rovnováhu příjmů a výdajů a dlouhodobě se sleduje udržitelnost.

Opatření

- a) Připravit zákon o řízení a kontrole veřejných financí. (MF)
- b) Naplňovat stávající opatření MF proti daňovým únikům. (MF)
- c) Spuštění projektu Moje daně MF. (MF)
- d) Vytvořit pravidla pro efektivní řízení státního dluhu. (MF)

Doporučení

- i. Stanovit útvar odpovědný za kontrolu dodržování udržitelného a hospodárného zadlužení jak v celé ČR, tak na různých úrovních státu a samospráv.
- ii. Pravidla pro fiskální chování státu a zadlužování navázat na 1) vyrovnanost ve vztahu k ekonomickým cyklům; 2) strategii hospodářské politiky ČR; 3) efektivní podporu domácí ekonomiky.
- iii. Vytvořit útvar pro analytickou podporu při stanovování hospodářské politiky ČR včetně vhodné a udržitelné úrovně zadlužení a pro danou oblast institucionalizovat tým odborných poradců.

11.2 Zvyšuje se efektivita vynakládání veřejných prostředků ve vybraných veřejných politikách (zdravotnictví, vzdělávání a další).

Opatření

- a) Legislativně stanovit evaluační povinnost i pro jiného oblasti než je ESIF a ZRS. (MF)
- b) Naplňovat principy E3, podporovat metodiku veřejného nakupování. (MF)
- c) Naplňovat usnesení vlády ze dne 18. ledna 2016 č. 24 k resortním systémům centralizovaného zadávání a centrálního nákupu státu (MF)

Doporučení

- i. Provádět ex-ante a průběžného hodnocení účelnosti vynaložených veřejných zdrojů včetně nastavení sankčního mechanismu.
- ii. Nastavit transparentní kontroly vynaložených veřejných prostředků včetně publikace veřejně dostupných údajů o těchto výdajích

3 Odolné ekosystémy

12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti

12.1 Je zpracována politika krajiny a pravidla jejího naplňování, které různé úrovně veřejné správy využívají pro své rozhodování

Opatření:

- a) Zpracovat politiku krajiny ČR. Proces formulace politiky krajiny představuje příležitost k provedení hlubších a podrobnějších analýz výkonu veřejné správy v ochraně, správě, plánování a využívání krajiny a ke zhodnocení kompatibility existujících nástrojů, a dále k následné širší diskusi o výstupech analýz. Výsledky analýz a závěry diskusí budou nezbytné pro formulaci tezí politiky krajiny. (MŽP)

Doporučení:

- i. Důkladně zvážit formu, obsah a míru podrobnosti nejen výsledného materiálu, ale také procesu jeho přípravy, aby se jednalo o konsensuální, dlouhodobý, průřezový strategický dokument, formulující systémový rámec přístupů k využívání krajiny.

12.2 Snižuje se podíl orné půdy a roste podíl trvalých travních porostů na zemědělském půdním fondu

Opatření:

- a) Zvýšit rozlohu travních porostů na půdách ohrožených erozí, v záplavových územích, v ochranných pásmech vodních zdrojů, v chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV), v tzv. zranitelných oblastech vymezených podle Nitrátové směrnice (91/676/EHS) a v lokalitách soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných územích podle národní legislativy, je-li to v souladu s předměty ochrany a jejich nároky. (MZe)
- b) Zachovat podporu obnovy travních porostů jako biotopů z krajinotvorných programů MŽP, případně z OPŽP. (MŽP)

Doporučení:

- i. Provádět osvětu k opatření Zatravňování orné půdy z Programu rozvoje venkova 2014–2020, v návaznosti na další opatření zemědělské politiky, tj. podmínku tzv. greeningu spočívající v zachování environmentálně citlivých trvalých travních porostů, podopatření Ošetřování trvalých travních porostů jako součásti AEKO PRV 2014–2020 a podopatření Ekologické zemědělství na trvalých travních porostech. (MZe)
- ii. Podporovat monitorovací, osvětovou a výzkumnou činnost ve vztahu k negativním externalitám hospodaření na orné půdě a k hodnotě ekosystémových služeb, poskytovaných travními porosty. (MŽP, MZe)
- iii. Podporovat šlechtitele a množitele osiv trav, jetelovin a případně dalších bylin pro zatravňování (včetně druhově bohatých regionálních směsí). (MZe)
- iv. V souladu se „Společným pokynem Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č.j. ČÚZK-04153/2017-22 a Ministerstva životního prostředí č.j. 21853/ENV/17, 1248/610/17 ze

dne 24. března 2017 pro spolupráci katastrálních úřadů a orgánů ochrany zemědělského půdního fondu při revizi katastru nemovitostí“ je nezbytná podpora revize katastru nemovitostí ve vazbě na uvedení evidenčního stavu zemědělské půdy do souladu s fyzickým stavem v krajině, tj. zpřesnění identifikace ploch stávajících trvalých travních porostů a orné půdy, mající zásadní vliv na možnost hodnotit naplňování specifického cíle.

12.3 Významně roste podíl orné půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství

Opatření:

- a) Zajistit kontinuitu financování dotací ekologickým zemědělcům po skončení současného programového období. (MZe)
- b) Zajistit praktické odborné poradenství zaměřené na ekologický způsob hospodaření na orné půdě. (MZe)
- c) Podporovat rozvoj trhu s biopotravinami a bioprodukty, osvětu spotřebitelů a zajistit stabilní spotřebitelskou poptávku po certifikované bioprodukcí; tím zlepšit ekonomickou životaschopnost ekologických farem a jejich motivaci k rozšiřování orné půdy obhospodařované ekologickým způsobem. (MZe)

Doporučení:

- i. Zvážit v rámci Společné zemědělské politiky využití Small Farmers Scheme na podporu malých podniků v ekologickém zemědělství. (MZe)

12.4 Zvyšuje se podíl lesní půdy na celkové rozloze ČR

Opatření:

- a) Zalesňovat prioritně ornou půdu s cílem omezit riziko eroze, zlepšit vodní režim a mikroklimatické podmínky území a zvýšit heterogenitu krajiny. Ke zvyšování rozlohy lesa by tak mělo docházet zejména na úkor orné půdy na pozemcích ohrožených erozí, v ochranných pásmech vodních zdrojů a v záplavových územích, v tzv. zranitelných oblastech vymezených podle Nitrátové směrnice (91/676/EHS), dále za účelem realizace územního systému ekologické stability a - v obecnější rovině - v oblastech s nízkou lesnatostí. (MZe, MŽP)
- b) Zalesňovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných územích podle národní legislativy (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) jen s ohledem na předmět ochrany a v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření (k vyloučení rizika nekoherence se specifickým cílem 13.1, jehož zájmem je posilování rozmanitosti biotopů). (MZe, MŽP)
- c) Upřesnit podmínky budoucích dotačních programů pro výběr ploch k zalesnění tak, aby nedocházelo k zalesňování míst významných z hlediska ochrany přírody ani mimo lokality soustavy Natura 2000 a zvláště chráněná území podle národní legislativy. (MZe, MŽP)

Doporučení:

- i. Zajistit, aby druhové složení nových porostů odpovídalo podmínkám daného stanoviště. Z metod zalesnění je možné využít jak umělou výsadbu, tak i přirozenou obnovu, resp. sukcesi s možností ponechání společenstev samovolnému vývoji.
- ii. Konzultovat záměry zalesňování také z hlediska vizuálních dopadů na pohledové vazby a možných zásahů do cenných krajinných struktur, zejména v krajinných památkových zónách nebo ochranných pásmech kulturních památek či ochranných pásmech památkových území (rezervace, zóny). Ve vybraných územích s cennými archeologickými lokalitami nebo povrchovými doklady historického nakládání s krajinou je nutno rozšíření lesních ploch zvažovat z hlediska možných dopadů na takové kulturní stopy v krajině (viditelnost, vliv kořenových systémů na hmotné kulturní dědictví). (MZe, MŽP, MK)

12.5 Vzroste prostupnost kritických míst na migračních koridorech

Opatření:

- a) Uplatňovat ochranu migračních koridorů v rámci územního plánování až po úroveň jednotlivých území řešených v územně plánovací dokumentaci. (MMR, MŽP)
- b) Zabývat se problematikou migračních koridorů v rámci posuzování vlivů záměru na životní prostředí (EIA), a to především u významných liniových staveb. (MŽP)

Doporučení:

- i. Stanovit pro aktivní řešení stávajících kritických míst priority a zohledňovat potřeby obnovy průchodnosti krajiny v průběhu přípravy jiných investičních akcí. (MŽP)
- ii. Zahrnovat v rámci systematického přístupu jak celkový, celostátní rozměr, tak důraz na specifikaci vhodných, funkčních řešení na místní úrovni.

12.6 Hodnocení ekosystémových služeb je začleněno do rozhodovacích procesů

Opatření:

- a) Definovat jasnou strukturu působnosti pro proces celostátního hodnocení ekosystémů ze strany koordinátora a od počátku zahrnout všechny zainteresované strany včetně příslušných resortů a sektorů tak, aby výsledky hodnocení mohli přijmout všichni jejich potenciální uživatelé. Hodnocení ekosystémových služeb musí provést široký tým odborných pracovníků výzkumných institucí. Bude nezbytné shromáždit jejich znalosti o stavu, změnách a vývojových trendech ekosystémů, zohlednit scénáře budoucího vývoje hlavních hnacích sil, které na ekosystémy působí, a závěry doprovodit vyjádřením míry nejistoty. Již na počátku procesu hodnocení je třeba definovat konkrétní procesy na všech úrovních veřejné správy při rozhodování o území a nakládání s přírodním kapitálem, ve kterých výsledky koordinátor předpokládá využití výsledků hodnocení, a povahu hodnocení těmto procesům přizpůsobit, resp. poskytnout srozumitelný podklad a nástroje. (MŽP)

Doporučení:

- i. Postavit samotné hodnocení na solidních znalostech a aktuálním měření procesů v ekosystémech. Požadavek na optimální znalosti a data se však nesmí stát paralyzující překážkou pro realizaci hodnocení. Celostátní hodnocení ekosystémových služeb by se namísto toho mělo stát příležitostí pro vyjednávání mezi uživateli hodnocení a nalézání konsenzu o přijatelných postupech a metodách. Proces hodnocení by měl mít participativní povahu a díky tomu vytvořit společenský kapitál pro dlouhodobou podporu rozhodování a strategického směřování ochrany a udržitelného využívání ekosystémů ze strany všech účastníků a uživatelů hodnocení. (MŽP)

13. Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti

13.1 Rozmanitost a stabilita biotopů i populací jednotlivých původních druhů rostlin a živočichů se zvyšuje

Opatření:

- a) Navrátit do české krajiny dostatečné množství vzájemně propojených přírodních prvků. Nastavit podmínky pro poskytování dotací resorty zemědělství a životního prostředí tak, aby v synergii podporovaly dosažení tohoto cíle. (MŽP, MZe)
- b) Zaměřit se více na běžnou krajinu a obecnou ochranu přírody a mj. tak dosáhnout propojení stávajících zvláště chráněných území do funkčních sítí. (MŽP)
- c) Připravit v rámci agroenvironmentálně-klimatických opatření prvky systému faremního plánování pro posílení ekosystémových služeb. (MZe)

Doporučení:

- i. Zachovat a nadále finančně dostatečně podporovat územní a druhovou ochranu (péči o biotopy a druhy). (MŽP)
- ii. Dát v rámci resortu životního prostředí větší prioritu osvětě a práci s veřejností. (MŽP)
- iii. Sledovat systematicky dopady opatření na biodiverzitu a zlepšit přenos odborných poznatků do praxe. (MŽP, MZe)

13.2 Přirozená obnova člověkem významně pozměněných ekosystémů je běžně užívaným postupem

Opatření:

- a) Změny zákonů č. 289/1995 Sb., o lesích a č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu tak, aby využití přírodě blízké obnovy nebylo (oproti standardním rekultivacím na les nebo zemědělskou půdu) finančně znevýhodněno povinností uhradit trvalé vynětí pozemku z PUPFL nebo ZPF (byť u ZPF došlo v poslední době ke zlepšení) a aby bylo vyjasněno, že ochrana přírodních procesů na vybraných lesních pozemcích není v rozporu s lesním zákonem. (MZe, MŽP)
- b) Změnit zákon č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti tak, aby změny plánů rekultivace kvůli využití přírodě blízké obnovy nevyžadovaly změnu povolení hornické činnosti (resp.

povolení činnosti prováděné hornickým způsobem), nedochází-li ke změně způsobu sanace těžebny. (ČBÚ/MPO)

- c) Naplňovat v součinnosti s orgány ochrany ZPF a státní správy lesů ustanovení § 2 odst. 2 písm. j) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, s cílem zajistit ochranu ploch přírodě blízké obnovy na narušených plochách. Metodicky vést orgány ochrany přírody v procesu rekultivace tak, aby aktivně napomáhaly využívání přírodě blízké obnovy. (MŽP, MZe)

Doporučení:

- i. Vzdělávat odbornou veřejnost v přírodovědných i právních aspektech prosazování přírodě blízké obnovy. (MŽP)
- ii. Monitorovat a vyhodnocovat vývoj stanovišť, na kterých probíhá přírodě blízká obnova. Prezentovat příklady dobré praxe. (MŽP)

14. Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody

14.1 Odtok vody z krajiny se významně zpomaluje

Opatření:

- a) Realizovat opatření obsažená v Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu (NAP AZK), resp. v Koncepti na ochranu před suchem pro území ČR, která směřují ke zlepšení retenční schopnosti krajiny. (MŽP, MZe, MMR)
- b) Zlepšit dnes utlumenou schopnost půdy zadržovat v sobě vodu, která je zásadní pro zvýšení retence vody v krajině. K tomu cíli musí směřovat nastavení podmínek pro poskytování dotací v zemědělství a lesnictví (viz též SC 15.1). (MZe)
- c) Vydat vyhlášku o ochraně zemědělské půdy před erozí (k provedení ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) a § 3c odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) a prakticky naplňovat její účel. (MŽP)

Doporučení:

- i. Realizovat komplexní pozemkové úpravy přednostně v územích nejvíce ohrožených dopady změn klimatu, a to s dostatečným důrazem na zvýšení retence vody v krajině (=v ploše povodí). (MZe)
- ii. Detailně vyhodnotit možné následky změny klimatu pro vodohospodářskou bilanci vodních zdrojů v jednotlivých, nejvíce ohrožovaných regionech a zpracovat studie opatření, jak deficitu vody (zemědělskému suchu i nedostatku vody – hydrologickému suchu) nejlépe vzdorovat a zranitelnost území omezit. (MZe, MŽP)
- iii. Realizovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) opatření s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. (MŽP)

- iv. Realizovat opatření vyplývající z plánů dílčích povodí, zahrnující mj. revitalizační a renaturační opatření na vodních tocích a podporující i ekologicky orientovanou správu říční sítě ČR. (MZe, MŽP)

14.2 Kvalita povrchových i podzemních vod se zlepšuje

Opatření:

- a) Realizovat opatření vyplývající z plánů povodí pro období let 2015–2021. (MZe, MŽP)
- b) Vydat vyhlášku o ochraně zemědělské půdy před erozí (k provedení ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) a § 3c odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) a prakticky naplňovat její účel. (MŽP)

Doporučení:

- i. Zaměřit se ve větší míře na realizaci opatření ke snížení vnosu znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod na tzv. plošných zdrojích znečištění (zejména v zemědělství). (MZe, MŽP)
- ii. Realizovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) opatření s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. (MŽP)

15. Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku

15.1 Obsah organické hmoty v půdě a struktura půdy odpovídají přirozenému stavu daného půdního typu

Opatření:

- a) Provádět pravidelný monitoring stavu půdní organické hmoty na území celé ČR. (MZe)
- b) Dosáhnout vyrovnaných vnosů a ztrát půdních organických hmot (POH) k udržení příznivého obsahu POH na zemědělských pozemcích. V případě zavedení povinnosti vyrovnané bilance POH do národní legislativy je možné podmínku vyrovnaných vnosů a ztrát POH převzít jako součást standardu DZES 6. (MZe)

Doporučení:

- i. Provádět výpočet bilance organických látek je přitom vhodné nejen pro jednotlivé pozemky, ale také pro celý zemědělský podnik ke komplexnímu hodnocení agrární krajiny. Zadávání dat do jednotného systému umožní provádět výpočet zcela automaticky. Ke kontrole zájemcům již nyní slouží výpočetní aplikace veřejně dostupná na webovém rozhraní organickahmota.cz. Díky ní může mít uživatel přímou zpětnou vazbu, zda je jím provozovaný způsob hospodaření v pořádku nebo zda je naopak nutné uvažovat o jeho změně. Pokud se udržování vyrovnané bilance POH v budoucnosti stane pro příjemce dotací povinností, pak výsledek lze využít ke kontrole zemědělce, zda celková bilance není

v záporných číslech. To značně zjednoduší proces kontroly a zemědělci zároveň budou mít přesnou informaci o situaci na konkrétních pozemcích. (MZe)

- ii. Více zohledňovat environmentální aspekty při stanovování druhové skladby porostů i způsobu jejich obnovy v rámci lesnického hospodaření. (MZe)
- iii. Realizovat protierozní opatření uvedená v kartě specifického cíle „15.2. Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí“. (MZe, MŽP)

15.2 Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí

Opatření:

- a) Nastavit podmínky poskytování dotací v zemědělství a lesnictví tak, aby vedly ke snižování eroze půdy. (MZe)
- b) Vydat vyhlášku o ochraně zemědělské půdy před erozí (k provedení ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) a § 3c odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) a prakticky naplňovat její účel. (MŽP)
- c) Urychlit realizaci komplexních pozemkových úprav včetně obnovy krajinných prvků v rámci tzv. společných zařízení. (MZe)
- d) Podporovat zavádění agrolesnických systémů v krajině. (MZe, MŽP)

Doporučení:

- i. Pojímat protierozní ochranu zemědělských pozemků komplexně, tedy kromě agrotechnických opatření uplatňovat i organizační a technická protierozní opatření. Stále je potřeba hledat vhodné technologie, které pomohou omezit erozi půdy, a u kterých současně bude splněna i podmínka výnosovosti produkce a ekonomické únosnosti. V tomto směru bude potřebné se zaměřit i na optimalizaci dočasných technických protierozních opatření a jejich zavedení do běžné zemědělské praxe. (MZe)
- ii. Využívat při obnově krajinných prvků a struktur s protierozní funkcí historických zkušeností s krajinným reliéfem na základě dostupných, zejména mapových pramenů. (MZe)

15.3 Druhová skladba vysazovaných lesních porostů odpovídá stanovištním poměrům a brání další degradaci lesních půd

Opatření:

- a) Upravovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) druhovou skladbu s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. (MŽP, MZe)
- b) Snižit současné stavy vybraných druhů spárkaté zvěře tak, aby nedocházelo v neúnosné míře k poškozování jak umělé, tak přirozené obnovy lesa (nutná zodpovědnost držitelů/uživatelů honiteb). (MZe)

- c) Zajistit odbornou, organizačně-technickou, metodickou i legislativní podporu plošnému uplatňování přírodě blízkých způsobů lesního hospodaření jako rovnocenné alternativy pasečného způsobu hospodaření. (MZe, MŽP)

Doporučení:

- i. Směřovat k tomu, aby výsadba lesních dřevin odpovídala stanovištně vhodné druhové skladbě. Zároveň by lesní hospodaření mělo více směřovat k širšímu využívání a uplatňování přírodních procesů, resp. trvale udržitelnému hospodaření v lese (členitá struktura porostu, přirozená obnova a hospodaření také ve tvaru nízkého či středního - sdruženého - lesa). (MZe)

Draft

4 Obce a regiony

16 Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.

16.1 Strategické a územní plánování je na všech úrovních koordinováno.

Opatření:

- a) Vytvořit metodiku pro koordinaci územního a strategického plánování na úrovni státu, krajů a obcí zohledňující věcné i časové souvislosti (revizní mechanismy) v případě územně plánovacích a strategických dokumentů. Optimální souslednost (ve smyslu územního průřezu strategického plánu) je, že nejprve vznikne strategický plán a na něj navazuje územní plán. Stejně tak nové územní plány nebo jejich změny jsou koordinovány s existujícími strategiemi rozvoje. (MMR, spolugestor: MV)

Doporučení:

- i. Finančně podporovat koordinaci strategického a územního plánování – vtělit tento požadavek do existujících finančních zdrojů (MMR – dotace na územní plánování), příp. vytvořit společný finanční nástroj (MMR, MV).přip

16. 2 Jsou stanoveny závazné standardy dostupnosti základních veřejných služeb a jim odpovídající veřejné infrastruktury občanského vybavení, které jsou platné pro veškerou zástavbu.

Opatření:

- a) V rámci veřejné správy otevřít a pokračovat v již zahájené udržovat strukturovanoustrukturované diskusi o vymezení veřejných služeb s cílem jejího co nejrychlejšího dokončení a vytvořit koncepční dokument, který definuje veřejné služby a stanovuje gestory a spolugestory za jejich rozvoj. Využít zkušenosti s přípravou Scénáře přípravy Strategie veřejných služeb (MMR). Vyjasnit vztah mezi veřejnou infrastrukturou a veřejnými službami. Pokračovat v činnosti PS pro dostupnost veřejných služeb. Využít zkušenosti s certifikovanou metodikou TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury (MMR) při budoucím stanovení závazných standardů základních veřejných služeb. Dospět ke konsensuální definici veřejných služeb i standardům jejich dostupnosti. (MV, MMR)
- b) Vyhodnocovat stav a vývoj sídelní struktury České republiky v rámci celostátních územně analytických podkladů. (MMR)

Doporučení:

- i. Zohlednit tuto problematiku v připravované Strategii regionálního rozvoje ČR 21+ a v materiálu k obslužnosti venkova. (MMR, MZe).
- ii. Zapojit do tvorby metodiky dostupnosti veřejných služeb co nejširší spektrum aktérů, zejména obcí a krajů. Tím by mělo být dosaženo toho, aby nové postupy byly administrativně jednoduché a nezatížily samosprávy další administrativou a finančními či organizačními náklady. Před tím, než se standardy stanou závaznými je pilotně otestovat v různých typech území. Po pilotáži by mělo proběhnout vyhodnocení implementace a certifikace metodiky. (MV, obce, kraje)

16.3 Předpoklady pro dostupnost základních veřejných služeb jsou zajištěny již ve fázi územního a strategického plánování.

Opatření:

- a) Uvést do praxe Co nejvíce využívat certifikovanou metodiku TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury sloužící jako jeden z podkladů pro stanovení dostupnosti veřejných služeb a jejich implementace do územního a strategického plánování a v rámci aktualizace územně analytických podkladů vyhodnotit rozsah stávajících deficitů v plnění standardů dostupnosti veřejné infrastruktury. (MMR)
- b) Zkušenosti s certifikovanou metodikou TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury využít při budoucím stanovení závazných standardů základních veřejných služeb (MV)

Doporučení:

- i. Na základě zjištěných deficitů by měly obce, případně u záměrů nadmístního významu rovněž kraje, vymezit ve své územně plánovací dokumentaci plochy pro chybějící veřejnou infrastrukturu (pokud nejsou již vymezeny) a dle potřeby podmínit rozvoj souvisejících zastavitelných ploch vybudováním příslušné veřejné infrastruktury. (obce, kraje)

16.4 Postupy strategického a územního plánování jsou koordinovány na úrovni přesahující úroveň jednotlivých obcí.

Opatření:

- a) Vytvořit metodiku pro koordinaci územního a strategického plánování na úrovni přesahující úroveň jednotlivých obcí, resp. tuto problematiku začlenit do metodiky koordinace územního a strategického plánování. (MMR)

Doporučení:

- i. Zvážit optimalizaci nástrojů strategického a územního plánování přesahující obec např. na úrovni ORP v případě schválení nového zákona o územně správním členění státu (očekáváno po r. 2020), avšak zohlednit při tom skutečnost, že některé nástroje územního plánování (např. územní studie) a strategického plánování (strategie ITI, strategie IPRÚ, strategie CLLD) se tvoří pro jiná území, než jsou územní jednotky.
- ii. Důsledně aplikovat Metodické sdělení MMR ke zpracování sídelní struktury v 2. úplné aktualizaci územně analytických podkladů krajů v ZÚR všech krajů. (kraje)

17 Růst kvality života v jednotlivých municipalitách snižuje regionální nerovnosti.

17. 1 Dnešní venkovské a periferní oblasti se nevyliďňují a jejich populace nestárne více než v urbanizovaných oblastech.

Opatření:

- a) Posílit ekonomické nástroje na zajištění standardů dostupnosti základních veřejných služeb v návaznosti na výsledky uplatňování certifikované metodiky TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury. (MMR)
- b) Zohlednit aspekt vylidňování venkova v připravované Strategii regionálního rozvoje ČR 21+. (MMR)
- c) Na základě vypracovaných analýz dojít k optimalizaci dostupnosti veřejné správy formou rušení místní příslušnosti, úpravy rozdělení kompetencí i podpory administrativy na subregionální úrovni (včetně např. spolupráce obcí meziobecní spolupráce)) a elektronizace veřejné správy. Tím by mělo být zajištěno, že ve sféře služeb veřejné správy nebudou potřeby obyvatel omežovány. (MV)

Doporučení:

- i. Formou inovativních přístupů a příklady dobré praxe podporovat alternativy srovnatelné s kvalitou života ve městech, např. koordinace zajišťování služeb pro občany (vysokorychlostní internet, soutěže na energie a mobilní tarify pro občany, inovativní postupy pro vlastní energetické zdroje obce i pro občany, taxi pro seniory i pro mladé rodiny).

17. 2 Jsou podporovány vysoce kvalifikované pracovní příležitosti v malých a středních podnicích využívajících místní a regionální potenciál.

Opatření:

- a) Naplňovat opatření obsažená v Koncepti podpory malých a středních podnikatelů 2014–2020, Strategii regionálního rozvoje ČR 2014–2020, Politice územního rozvoje (zprostředkovaně ve smyslu plánování rozvoje venkovských oblastí), a Strategii hospodářské restrukturalizace a na ni navazujících Akčních plánech. (MMR, MPO)

Doporučení:

- i. Podporovat investory, kteří přinášejí investice s vyšší přidanou hodnotou, např. investice do vědy a výzkumu; více titulů pro malé a střední podniky, zajištění infrastruktury pro malé a střední podniky. MPO, MMR, kraje
- ii. Vytvořit vhodné podmínky k navázání spolupráce malých a středních podniků s VŠ (zejména technické a přírodovědné obory) a výzkumnými organizacemi. (MŠMT, MPO)
- iii. Podporovat projekty pro koordinaci vzdělávacích, rekvalifikačních a motivačních programů, jejichž absolvování povede k lepšímu uplatnění osob na trhu práce.

důraz na podporu projektů pro koordinaci vzdělávacích, rekvalifikačních a motivačních programů s tvorbou pracovních míst. (*MŠMT, MPSV, MPO*)

- iv. Otevřít diskuzi mezi rezorty k možnostem podpory tvorby pracovních příležitostí v malých obcích (např. i diskuzi k možnostem nižších odvodů do sociálního pojištění pro podnikající subjekty v malých obcích) Zvážit možnost podpory pomocí nižších plateb sociálního či zdravotního pojištění pro podnikající subjekty v malých obcích. (*MPSV, MF, MPO*)

17.3 Jsou podporovány různorodé formy bydlení, především dostupné nájemní bydlení pro všechny segmenty společnosti.

Opatření:

- a) Zrušit Koncept sociálního bydlení České republiky na období let 2015–2025 s ohledem na přípravu věcného záměru nového zákona o sociálním bydlení v gesci MMR. Revidovat Koncept sociálního bydlení České republiky 2015–2025, zejména pak s ohledem na přijetí/nepřijetí návrhu zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení. (*MMR, MPSV*)
- b) Zvyšovat dostupnost bydlení ve všech formách bydlení, a to na poptávkové i nabídkové straně. (*MMR, MPSV*)

Doporučení:

- i. Zavést dotační programy a programy půjček pro obce za účelem výstavby nájemních bytů pro všechny typy obyvatel, zejména však pro sociálně slabé rodiny a jednotlivce (*MMR*)
- ii. Zvážit daňové úlevy pro investory z řad obcí pro výstavbu těchto nájemních bytů (*MF*)
- iii. Zjednodušit zákony spojené s územním a stavebním řízením za účelem podpory individuálních stavebníků (*MMR*)

17.4 Lokální integrované strategie snižují sociální disparity v území, posilují nekonfliktní soužití a zvyšují kvalitu života pro všechny.

Doporučení:

- i. Uplatňovat integrovaný přístup při tvorbě strategií jako princip mimo intervence podporované z ESI fondů, tj. mimo urbánní integrované nástroje. (*MMR, obce*)
- ii. Rozvíjet programy podpory pro zaměstnávání nekvalifikovaných osob.
- iii. Podporovat programy výuky min. češtiny a matematiky pro osoby pouze se základním vzděláním nebo bez něj.
- iv. Pilotně ověřovat navrhovaná opatření.
- v. Podporovat publikační činnost v odborných médiích, vzdělávací a informační akce a projekty.

- vi. Systematicky začlenit participativní a deliberativní přístup do strategického plánování na správním území ORP v oblasti prevence a zvládání sociálního vyloučení a územní koheze, zvážit úpravu legislativy v tomto směru.

Draft

18 Kvalitní urbánní rozvoj sídelních útvarů je zajištěn.

18.1 Snižuje se zábor zemědělské půdy ve městech i volné krajině. Brownfieldy jsou regenerovány a revitalizovány.

Opatření:

- a) Posílit stávající ekonomické nástroje pro revitalizaci brownfieldů a prověřit možnosti spolupráce se soukromým sektorem na revitalizaci brownfieldů. (MPO)
- b) V prováděcích právních předpisech k zákonu o ochraně ZPF reagovat na současné postupy a terminologii územního plánování. (MŽP, MMR)
- c) Aktualizovat celorepublikovou databázi brownfieldů. (MPO)
- d) Udržet současnou výši odvodů za hektar za odnětí ze zemědělského půdního fondu bez výjimek (tj. výše základních odvodů za hektar se bude měnit pouze při změnách úředních cen zemědělských pozemků). (MŽP, MZe)

Doporučení:

- i. Zajistit dotace/zvýhodněné půjčky na odstranění ekologických zátěží silně kontaminovaných lokalit, a rovněž fyzicky poškozených lokalit brownfieldů spojených s existencí brownfieldů. (MŽP, MPO, MMR)
- ii. V rámci podpory budování nových průmyslových zón preferovat průmyslové zóny umísťované na plochách brownfieldů.
V rámci podpory budování nových průmyslových zón nepodmiňovat jejich velikost určením jejich minimální rozlohy, ale vyhodnocením jejich potřeby se zohledněním místních podmínek a kapacity území.
- iii. Zasadit se o daňové zvýhodnění staveb na bývalých brownfieldech. (MMR, MPO, MF, MŽP)

118.2 Města jsou přátelská ke všem věkovým a uživatelským skupinám.

Opatření:

- a) Pokračovat v podpoře pořizování územních studií i v programovém období 2021 – 2027. (MMR)
- b) V rámci integrovaných nástrojů podporovat pořizování nízkopodlažních vozidel. (MMR)
- c) Podporovat tvorbu akčních plánů pro rozvoj a spolupráci se specifickými skupinami obyvatel. (MPSV, MV, MZd)
- d) Aktualizovat Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů a propojit jej účinněji s Metodikou přípravy veřejných strategií. (MV, spolugestor MMR)

Doporučení:

- i. Zajistit personální kapacitu k plnění opatření z Politiky architektury a stavební kultury ČR. (MMR)
- ii. Zvážit možnosti podpory pořizování regulačních plánů v dalším období. (MMR)
- iii. Finančně podpořit pořádání architektonických a urbanistických soutěží. (MMR, MF)
- iv. Realizovat akce (konference, semináře) zaměřené na urbánní rozvoj, ve smyslu např. National Urban Forums. (MMR)
- v. Posilovat environmentálně šetrnou údržbu veřejných prostranství včetně zeleně. (obce)
- vi. Klást důraz na hledání/vytváření aktivit pro existující veřejná prostranství. (obce)
- vii. Především na ORP zavádět institut městského architekta, tedy osobu znalou osoby znalé urbanismu, která pomáhá formovat názor obce při tvorbě územně plánovacích a strategických materiálů. (obce)
- viii. Podporovat participaci veřejnosti při přípravě zadání projektů staveb, např. pro stavby veřejných budov nebo projektů na výstavbu či revitalizaci veřejných prostranství. (obce)
- ix. Zajistit v rámci územního plánování rozpracování obecnějších dokumentů (zásady územního rozvoje, územní plán) konkrétnějšími, které se více zabývají urbanistickým detailem (územní studie, regulační plány). Těmito nástroji lze podrobněji řešit např. podobu veřejných prostranství, včetně uličního parteru atd. (obce)
- x. Uvést do praxe Metodiku metodiku TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury jako jeden z podkladů pro stanovení dostupnosti veřejných služeb a jejich implementace do územního a strategického plánování. (obce, kraje)
- xi. Posílit osvětu v oblasti přípravy na stárnutí. (MPSV)
- xii. Napojením na soutěž Přívětivý úřad zaměřit aktivity na zvýšení kvality veřejné správy a „přátelskosti“ měst k obyvatelům včetně prezentace příkladů dobré praxe. (MV)
- xiii. Podporovat programy obcí k rozvíjení partnerství. (MV)
- xiv. Podporovat sběr dat a tvorbu indikátorů k prostupnosti sídelního prostoru (např. bezbariérovost veřejných budov, silničních přechodů, dostupnosti zastávek MHD ve městech atp.).

18.3 Obce běžně plánují rozvoj společně s veřejností.

Opatření:

- a) Zveřejnit na internetových stránkách MMR výstupy projektu podpořeného TAČR v rámci programu Beta: dvě metodiky pro podporu teritoriálního governance, tzn. především pro zapojování externích subjektů (stakeholderů) do rozhodování veřejné správy (pro malé obce a pro větší úřady/obce). (MMR)

- b) Aktualizovat Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů. (MV)

Doporučení:

- i. Posílit propagaci příkladů dobré praxe participace veřejnosti při přípravě strategií, koncepcí a plánů. (kraje, obce, MV, MMR)
- ii. Realizovat další metodickou činnost (semináře) zaměřené na zapojování externích subjektů do rozhodování veřejné správy – mj. v návaznosti na ukončení projektu ze strany TAČR. (MMR)
- iii. Metodicky podporovat udržitelný rozvoj obcí prostřednictvím participativního plánování. (MVŽP, MMR)

19 Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu.

19.1 Obce III. stupně předcházejí dopadům změny klimatu a jsou schopny se jim přizpůsobit.

Opatření:

- a) Aktualizovat zpracovaný návrh Koncepce hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích se zohledněním schválené adaptační strategie ČR a nových poznatků a předložit jej ke schválení vládě (MŽP, MMR, MZe)
- b) Provést metodický výklad k § 5 odst. 3 vodního zákona, týkající se změn staveb a změn jejich využití ve vztahu k odvádění srážkových vod. (MŽP, MMR, MZe)
- c) Prověřit programovou podporu přeměny zpevněných na propustné povrchy – nejen OPŽP, ale i motivační možnosti synergického vlivu podpory opatření z dalších programů vč. gesce jiných ministerstev (podmínky čerpání dotační podpory, uznatelné náklady, přijatelnost projektů). (MŽP, MMR, MZe)
- d) Podporovat realizaci decentrálních retenčních objektů na vhodných místech pro zadržení srážkových vod (MŽP)
- e) Při zakládání nové a obnově stávající sídelní zeleně podporovat vsakování srážkových vod z přilehlých zpevněných nepropustných ploch (zejm. chodníků, střech, parkovišť) (MŽP)

Doporučení:

- i. Podporovat pořizování, případně aktualizace územních studií krajiny i v programovém období 2021-2027. (MMR, ORP)
- ii. Změnit metodiky ÚAP. (MMR)
- iii. Pro vyhodnocení využít informační systém Databáze strategií, včetně vytvoření jednoduchého hodnocení stávajících deskriptorů ve vztahu ke klimatické změně. (MMR)

19.2 Snižuje se počet a intenzita městských tepelných ostrovů.

Opatření:

- a) Plnit konkrétní úkoly stanovené v Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu. (MŽP, MMR)
- b) V územním plánování zohlednit změnu klimatu a mírnit její dopady v urbanizovaných oblastech, zejména zvyšovat ekologickou stabilitu, regulovat zahušťování zástavby a upravovat podmínky nové výstavby. (MMR)

Doporučení:

- i. Podporovat ekonomicky adaptace staveb na změnu klimatu. (MŽP, MMR, obce)
- ii. Zvyšovat rozsah a kvalitu městské zeleně, zejména podíl vůči zastavěným/zpevněným plochám. (viz též SpC 19.4) (obce)
- iii. Zlepšovat nakládání se srážkovými vodami i v urbanizovaných oblastech, zejména upravit pravidla pro povolování, stavbu a kontrolu zařízení pro hospodaření se srážkovými vodami, zrušení výjimek ze zpoplatnění srážkových vod, zajistit dotační podporu apod. Problém je třeba řešit ve vazbě na územní plánování. (viz též SpC 14.1) (obce,)

19.3 Všechny nově dokončené budovy se řadí do energetické třídy A. Existující budovy se postupně renovují minimálně na úroveň energetické třídy C.

Opatření:

- a) Plnit opatření stanovená v Národním akčním plánu energetické účinnosti ČR, Plánu rekonstrukce objektů v působnosti článku 5 směrnice, Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu a v programových dokumentech operačních a národních programů. (MŽP, MPO)
- b) Novelizovat vyhlášku o energetické náročnosti budov a zavedení druhého kroku pro budovy s téměř nulovou spotřebou v souladu s doporučením Evropské komise pro budovy, u nichž bude požádáno o stavební povolení po 1. 1. 2022 (a tedy s předpokladem kolaudace v roce 2025). (MPO)
- c) Připravit finanční nástroje doplňujících dotační podporu energeticky úsporné renovace budov (umožnění EPC pro veřejný sektor, státní garance komerčních úvěrů pro energeticky úsporné renovace rodinných domů i podnikatelských budov apod.) (MPO)
- d) Intenzivněji zahrnout podporu prvků aktivní adaptace budov na projevy změny klimatu do nástrojů podpory (míněny prvky jako např. vnější stínění, vegetační střechy a fasády, funkční vegetace v okolí budov ochlazující jejich okolí, využití dešťové a tzv. šedé vody apod.) (MŽP, MPO)

19.4 Zvyšuje se podíl veřejné zeleně v městských aglomeracích.

Opatření:

- a) Plnit opatření stanovená ve Státní politice životního prostředí ČR 2012–2020 [akt. 2016] a Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu. (MŽP)
- b) Zajistit finanční a metodickou podporu zakládání, rozvoje a udržitelné péče o systém sídelní zeleně v urbanizovaném prostředí včetně uplatňování přírodě blízkých přístupů a obnovy drobných vodních prvků v sídlech. (MŽP)
- c) Standardizovat činnosti spojené s péčí o sídelní zeleň a se zakládáním nových funkčních ploch zeleně v zájmu řízení kvality ve vazbě na ekonomickou náročnost. (MŽP)
- d) S využitím územního plánování a rozhodování důsledně zamezovat zahušťování stávajících sídlišť na úkor zeleně, zdravého životního prostředí a kvality bydlení. Pro novou výstavbu ve městech důsledně využívat brownfieldy a jiné vhodné plochy.

Doporučení:

- i. Podporovat ekonomickými nástroji výsadby zeleně v intravilánu. (MF, MŽP, MMR)
- ii. Podporovat ekonomickými nástroji zasakování srážkových vod. (MMR, MZe, MŽP)

19.5 Významně roste délka cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty a cyklistky.

Opatření:

- a) upravit zákon č.13/1997 Sb., aby samostatná cyklistická stezka vedená mimo těleso silnice byla součástí nebo příslušenstvím (§12 Součástí a příslušenství) této silnice, a nepodléhala tak samostatné investici

Doporučení:

- i. Využít v maximální míře fondů EU v rámci končícího programového období a vybudovat hustou síť bezpečné infrastruktury pro cyklodopravu jako rovnocennou infrastrukturu i pro využívání budoucími generacemi.
- ii. Zahnout infrastrukturu pro cyklodopravu do staveb ve veřejném zájmu.
- iii. Plánovat v rámci obce i města bezpečnou infrastrukturu pro cyklodopravu pro každodenní dojíždění za prací, do škol, za nákupy, za zábavou i pro sportovní vyžití. (obce)
- iv. Budovat místa pro parkování kol u veškeré zástavby, škol, u úřadů, pracovišť, u obchodů, nádražích, kampusech, v obytných budovách. (obce)
- v. Navrhovat bezpečnou infrastrukturu pro cyklodopravu (při výstavbě a opravách komunikací, výstavbě a opravách mostů, železničních tratí a koridorů, nádražích, budov, chodníků, vodních děl, protipovodňových hrází, infrastruktury pro zemědělce, v obytné zástavbě, parcích) jako organickou součást každého dopravního i stavebního projektu. (obce)
- vi. Každý předkládaný stavební projekt by měl být posouzen, zdali dostatečně zahrnuje infrastrukturu pro cyklodopravu a pro pěší. (obce)

- vii. Při případném rušení a při modernizaci železničních tratí je třeba maximálně využít železniční trati pro vybudování cyklostezky. (obce)
- viii. V rámci rozpočtu je potřeba plánovat finanční prostředky pro rozvoj cyklodopravy. (obce)
- ix. Budovat atraktivní cyklostezky Greenways v zelených pásích měst, v zeleni krajiny, podél vodních toků, kdy je uspokojována jak mobilita, tak vysoká kvalita života obyvatel i jejich bezpečnost. (obce)
- x. Zlepšit informovanost o přínosech bezpečné infrastruktury pro cyklomobilitu. (MD, obce)

19.6 Významně se zvyšuje počet bezemisních a nízkoemisních vozidel.

Opatření:

- b) Naplňovat Národní akční plán čisté mobility (NAP CM) pro období 2015—2018 s výhledem do roku 2030. (všechna relevantní ministerstva)
- c) V rámci konceptu Smart City počítat s čistou mobilitou včetně elektrokol i cyklodopravou. (MMR)

Doporučení:

- xi. Legislativně zabezpečit a ve velkých městech zavést veřejně garantované systémy pro sdílení aut a jízdních kol (tzv. carsharing a tzv. bikesharing). (MD, obce)
- xii. Zvýšit hustotu umístění čerpacích stanic na plyn i dobíjecích stanic tak, aby byly v každém i menším městě.
- xiii. Využívat malovýrobce elektřiny ze střešních instalací pro kumulaci elektřiny v bateriích elektrovozidel (MPO, MMR).
- xiv. Vybavovat vozový park vozidly čisté mobility u státní správy, samosprávy i státních podniků.
- xv. Uspíšit výstavbu dobíjecích i čerpacích stanic na paliva pro čistou mobilitu pomocí dobrovolných dohod s plynárenskými podniky i energetickými podniky.
- xvi. Zajistit, aby dobíjecí stanice u parkovacích míst byly zahrnuty do výstavby budov.
- xvii. V nastavení daní a poplatků zohlednit výrazně nižší externí škody na zdraví i náklady na zdravotnictví u čistých pohonů.
- xviii. Zvážit vyšší zdanění a vyřazení z oběhu emisně nevyhovující benzinových a dieselových vozidel.

19.7 Klesá množství skládkovaného komunálního odpadu.

Opatření:

- a) Novelizovat zákon o odpadech – zvýšit poplatky za skládkování ostatních a komunálních odpadů. (MŽP)

- b) Upravit dále legislativní povinnosti související s odděleným sběrem biologicky rozložitelných komunálních odpadů – zákon o odpadech, vyhláška č. 321/2014 Sb. (MŽP)
- c) Podporovat opatření k dalšímu zlepšování třídění dalších složek komunálních odpadů. (MŽP)
- d) Významně podpořit aplikaci kompostů z biologicky rozložitelných komunálních odpadů na zemědělskou půdu. (MŽP)
- e) Podporovat recyklační průmysl a stimulovat poptávku po vytríděných složkách KO (papír, plast, kovy, sklo atd.). (MŽP)
- f) Podporovat zavádění systému tzv. door-to-door a motivačních plateb za odpad pro občany (systém PAYT). (MŽP)

Draft

20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.

20.1 Ústřední státní správa metodicky podporuje a rozvíjí nástroje udržitelného rozvoje municipalit.

Opatření:

- a) Aktualizovat a rozvíjet metodiky nástrojů pro udržitelný rozvoj municipalit (místní Agenda 21, Smart Cities, integrované nástroje ESIF, Pakt starostů a primátorů pro klima a energii, Program rozvoje venkova) a jejich vzájemné provázání. (MMR, MŽP)
- b) Vytvořit veřejně dostupné databáze realizátorů nástrojů a příkladů dobré praxe (MMR, MŽP)

Doporučení:

- i. Realizovat vzdělávací aktivity v oblasti využití nástrojů UR v ÚSC. (MVV, MŽP a další rezorty věnující se UR)
- ii. Koordinovat sdílení informací o dobré praxi využívání nástrojů UR

20.2 Územní veřejná správa má dostatečné institucionální kapacity pro výkon agendy udržitelného rozvoje.

Opatření:

- a) Pro MA 21 uvedena v Koncepti podpory MA21 v ČR do roku 2020 (MŽP) Realizovat opatření MA 21 uvedená v Konceptu podpory MA21 v ČR do roku 2020 a také promítnout do Konceptu 20+ (MŽP)
- b) Naplňovat Implementační plány SRRVS pro ostatní metody kvality ve veřejné správě (MV)
- c) Vypracovat aktualizaci Analýzy s dostatečným výpovědním vzorkem obcí (MV)

Doporučení:

- i. Koordinovat finanční a metodické podpory výkonu agendy UR v ÚSC.
- ii. Aktivně podporovat řízení kvality z úrovně gestorů aktivit.
- iii. Realizovat vzdělávací aktivity pro uživatele/ nové zájemce o metody zvyšování kvality veřejné správy v oblasti UR za účelem růstu kompetencí jejich zaměstnanců.
- iv. Podporovat sdílení dobré praxe (konference, weby, propagační brožury). (MV, ÚSC)
- v. Zvážit úpravu nastavení výzev v OPZ zaměřených na řízení kvality tak, aby byly dostupné pro co nejširší spektrum obcí MPSV.
- vi. instituc. Kapacity a zohlednit v koncepci 20+

20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.

Opatření:

- a) Zajistit finanční a personální zajištění podpory MA21 na úrovni ústřední státní správy. (ÚV, ministerstva)
- b) Zjednodušit a revidovat kritéria a metodiku hodnocení MA21 při zachování kvality tak, aby se do MA21 zapojovalo stále více ÚSC. (MŽP)
- c) Průběžně aktualizovat metodiku a kritéria, tak aby reagovala na společenské výzvy a problémy. (MŽP)
- d) Zajistit osvětu a vzdělávání o UR a MA21 mezi ÚSC (MV)

Doporučení:

- i. Vytvořit komunikační strategie MA21 zahrnující osvětové aktivity ve vztahu k ÚSC. (MŽP)
- ii. Vybudovat státem garantovaný bezplatný systém vzdělávání k udržitelnému rozvoji resp. MA21 pro všechny cílové skupiny. (MŽP, MV, MŠMT)
- iii. Finančně podporovat realizaci MA 21 v území. (MŽP, MPSV, MMR)
- iv. Metodicky s garancí státu podporovat realizaci MA 21 v území relevantní ministerstva (zastoupená v PS MA21). (MŽP, ÚV, MMR)
- v. Podporovat sdílení dobré praxe.

5 Globální rozvoj

21. Česká republika aktivně a s důrazem na národní priority spoluutváří prostředí podporující udržitelný rozvoj na globální úrovni a na úrovni Evropské unie.

21.1 Česká republika prosazuje globální implementaci mezinárodních závazků v oblasti udržitelného rozvoje, jejich implementaci na úrovni Evropské unie i jejich promítnutí do činnosti mezinárodních organizací a sama tyto závazky plní.

Opatření

- a) Aktualizovat rámcovou pozici ČR k implementaci Agendy 2030 na úrovni EU (ÚV)
- b) Graduálně navyšovat podíl ODA na HND, tak aby nejpozději k roku 2030 ČR plnila závazek poskytovat na ODA 0,33% (MZV, spolugestor MF)
- c) Monitorovat naplňování mezinárodních závazků ČR v oblasti udržitelného rozvoje v rámci Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti (ÚV)

Doporučení

- i. Posílit koordinaci vystupování ČR v mezinárodních organizacích a prosazovat promítnutí Agendy 2030 do jejich fungování (MZV, spolugestor ÚV, MPO, MV, MMR, MŽP, MZe, MO, MF, MPSV, MD a MZd)

21.2 Česká republika na globální i na úrovni Evropské unie podporuje naplnění Cílů udržitelného rozvoje a specificky Cíle č. 16 Mír, spravedlnost a silné instituce.

Opatření

- a) Podporovat dobrou správu věcí veřejných (good governance), naplňování lidských práv, přístup k nezávislé justici a budování občanské společnosti v rozvojových a rozvíjejících se zemích (především na úrovni Rady OSN pro lidská práva a prostřednictvím specifických nástrojů zahraniční politiky ČR, jako jsou TRANS a ZRS ČR). (MZV)
- b) Zajistit příznivé prostředí pro zapojení dalších aktérů (organizací občanské společnosti, územní samosprávy, soukromého sektoru, akademické sféry atd.), jejich účast při konzultacích ke strategickým dokumentům, vč. programů rozvojové spolupráce (tj. i účast aktérů z rozvojových zemí) a podporovat partnerství napříč jednotlivými sektory. (MZV, spolugestor ÚV)
- c) Na mezinárodní úrovni podporovat zapojení rozvojových a rozvíjejících se zemí do rozhodování v mezinárodních ekonomických a finančních institucích. (MZV, MF)
- d) V oblasti obchodu s vojenským materiálem zohledňovat závazky vycházející z mezinárodních smluv a členství ČR v mezinárodních organizacích, včetně ochrany lidských práv (MPO, spolugestor MZV, MV, MO)
- e) Na mezinárodní i národní úrovni podporovat opatření zamezující nelegálnímu obchodu se zbraněmi a zohledňovat lidsko-právní aspekt zakázek v souladu s mezinárodními závazky. (MV, spolugestor MZV, MPO)

Doporučení

- i. Dále Graduálně navyšovat podíl ODA na HND, včetně podílu ODA vynaložené na podporu rozvojových zemí v oblasti lidských práv a dobrého vládnutí, jak jsou vymezeny v rámci SDG 16
- ii. Na mezinárodní i národní úrovni podporovat opatření zamezující vzniku válečných konfliktů (MO, MZV, MV)

21.3 Česká republika posiluje svou přidanou hodnotu pro působení v mezinárodních organizacích a Evropské unii.

Opatření

- a) Plnit cíle Strategie pro uplatňování českých občanů v mezinárodních organizacích (MZV)

Doporučení

- i. Zvyšovat koordinační a personální kapacity pro zajištění působení v mezinárodních institucích
- ii. Navyšovat koordinační kapacity pro zajištění koherence politik pro udržitelný rozvoj

22. Posílením koherence vnitřních politik s vnějším dopadem podporuje Česká republika globální udržitelný rozvoj.

22.1 Česká republika průběžně promítá do koncepčních dokumentů a nástrojů vnějších politik přijaté mezinárodní závazky a národní priority v oblasti udržitelného rozvoje.

Opatření

- a) Pravidelně revidovat koncepční dokumenty a nástroje vnějších politik s ohledem na mezinárodní závazky a národní priority v oblasti udržitelného rozvoje na základě formálního vyhodnocení (MZV, spolugestor ÚV, MPO, MŽP, MZe, MV)

Doporučení

- i. Monitorovat naplňování mezinárodních závazků ČR v oblasti udržitelného rozvoje v rámci *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti*
- ii. Posilovat analytické, monitorovací a institucionální kapacity pro zajištění koherence politik pro udržitelný rozvoj
- iii. Využívat stávající a podporovat nové mechanismy monitoringu a evaluace dílčích strategií za využití nezávislých programových a projektových evaluací a využití zjištění NKÚ

22.2 Česká republika aktivně buduje institucionální kapacity pro sledování koherence vnitřních politik s vnějším dopadem a omezuje jejich negativní vliv na globální směřování k udržitelnému rozvoji.

Opatření

- a) Vytvořit metodiku zajišťování koherence politik pro (rozvoj (MZV, spolugestor ÚV)
- b) Pilotovat metodiku na tematických oblastech (MZV, spolugestor ÚV, MPO, MZe, MŽP, MV)
- c) Nastavit odpovídající systém sdílení a toku informací mezi rezorty stanovením tzv. focal pointů pro udržitelný rozvoj (ÚV, spolugestor MZV, MMR)

Doporučení

- i. Posilovat analytické, monitorovací a institucionální kapacity pro zajištění koherence politik pro udržitelný rozvoj
- ii. Zvyšovat povědomí o problematice koherence politik ve veřejné správě, občanské společnosti a u veřejnosti
- iii. Pravidelně zapojovat relevantní aktéry napříč sektory do přípravy koncepčních a strategických dokumentů a zajistit koordinovaný přístup v souladu s cíli zahraniční rozvojové spolupráce ČR
- iv. Stanovit vazby cílů ČR 2030 na příslušné resortní dokumenty a najít efektivní způsob propojení ke krajům a obcím
- v. Zajistit vertikální koherenci mezi národní a územní úrovní prostřednictvím aplikování doporučení z implementačního dokumentu ke strategickému rámci Česká republika 2030 při zpracování strategických a koncepčních dokumentů Posílit spolupráci mezi jednotlivými poradními orgány vlády v oblasti udržitelného rozvoje
- vi. Vytvořit mechanismy pro tvorbu vládních materiálů a legislativy, tj. např. analogicky k povinnosti posuzovat všechny legislativní návrhy Legislativní radou vlády zavést posuzování všech materiálů k vnitřním politikám s vnějším dopadem.

22.3 Česká republika aktivně prosazuje sledování a naplňování koherence politik na úrovni Evropské unie, ve vnějších politikách Evropské unie a na globální úrovni.

Opatření

- a) Aktualizovat rámcovou pozici ČR k implementaci Agendy 2030 na úrovni EU (ÚV)

Doporučení

- i. Průběžně promítat koherenci politik jako jednu z priorit ČR do zahraničně politických aktivit a prosazovat ji na úrovni mezinárodních institucí
- ii. Posilovat analytické, monitorovací a institucionální kapacity pro zajištění koherence politik pro udržitelný rozvoj

- iii. Zvyšovat povědomí o agendě koherence politik pro udržitelný rozvoj v napříč veřejnou správou i v parlamentu

Draft

6 Dobré vládnutí

23 Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají znalosti a dovednosti, které jim umožňují plnohodnotnou účast ve veřejné rozpravě.

23.1 Systém vzdělávání zaměstnanců a zaměstnankyň veřejné správy reálně rozvine koncepční uvažování a zprostředkuje nejnovější vědecké poznatky, kontakt se zkušenostmi z jiných zemí a vzhled do způsobu, jak s těmito poznatky kriticky pracovat.

Opatření

- a) Vytvořit ucelený vzdělávací program pro oblast strategického plánování a tvorby politik pro období po roce 2018. Vycházet přitom ze zkušeností projektu STRATeduka. (MMR)

Doporučení

- i. Zmapovat reálný stav vzdělávacích aktivit ve veřejné správě. (MV)
- ii. Vytvořit funkční systém, který by byl schopen zaměstnancům veřejné správy doporučovat kvalitní a v mezinárodním kontextu aktuální vzdělávání, vhodné z hlediska účelu jejich práce a pomáhat jim dobře formulovat jejich vzdělávací potřeby.
- iii. Zajistit trvalý přístup veřejné správy do plnotextových akademických databází (typu EBSCO, JSTOR, ProQuest, Wiley Online Library, Springer, Taylor & Francis atd.), který by zaměstnancům veřejné správy umožnil sledovat aktuální odbornou debatu a zároveň sloužil jako jeden ze zdrojů systematického přehledu poznatků/politik založených na dostupných znalostech.

23.2 Systém vzdělávání poskytovaný veřejnými vzdělávacími institucemi zajistí rozvoj participativních a deliberativních dovedností občanů a občanek.

Opatření

- a) Vytvořit strategický dokument veřejné správy, který podrobněji zmapuje situaci v oblasti občanského vzdělávání a poskytne dlouhodobé a koherentní zadání pro rozvoj tohoto vzdělávání. Tento úkol by měla naplnit Koncepce občanského vzdělávání (MSP). Pokud se tak do konce roku 2018 nestane, bude opatření zahrnuto pod opatření 4.4.b a 4.4.c tohoto implementačního plánu. (MSP, MŠMT)
- b) Aktualizovat kritéria MA21 tak, aby pokrývala širší spektrum přístupů a umožňovala lépe podchytit reálnou míru a kvalitu participace i deliberace. (MŽP)

23.3 Státní systém podpory orientovaného a aplikovaného výzkumu zajistí soustavný příliv poznatků a inovací demokratičnosti a dlouhodobé efektivity vládnutí.

Opatření

- a) Ústřední správní úřady si vytvoří střednědobé koncepce odborné podpory a souvisejícího výzkumu a vývoje. Tyto koncepce budou obsahovat definování potřeb odborné podpory pro

výkon státní správy v působnosti organizace (tj. okruhy působnosti a navazující potřebu odborné podpory; identifikaci potenciálního poskytovatele odborné podpory - resortní organizace, či jiný subjekt; identifikaci potřeb výzkumu a vývoje bezprostředně souvisejícího s odbornou podporou). Koncepce budou zároveň obsahovat i odůvodněný odhad nákladů na odbornou podporu a odůvodněný odhad nákladů na související výzkum. (Ústřední správní úřady)

- b) Intenzivněji využít resortních výzkumných organizací. V návaznosti na *Metodiku hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací* (2017) definují ministerstva očekávání, která mají od výzkumných organizací, jímž poskytují institucionální podporu. (všechna ministerstva)

Doporučení

- i. Vytvořit ve veřejné správě síť „knowledge brokers“, tj. lidí, kteří jsou schopni zprostředkovávat vědecké poznatky veřejné správě a současně potřeby veřejné správy vědeckým institucím. „Překládat“ jazyk a procesní postupy vědy do jazyka a procesů veřejné správy a naopak, obecně spojovat vědu a tvorbu politik. Nemusí jít o speciální pozici, ale jde o to, aby tu byli lidé, kteří tuto roli budou plnit, měli prostor k tomu, aby ji plnili a měli nástroje k tomu, aby ji plnili.
- ii. Podporovat „praktikující akademiky“ (zaměstnance paralelně působící v akademické sféře a výzkumu i veřejné správě při převádění znalostí do praxe) systémovými opatřeními jak ve veřejné správě, tak v akademické sféře (zejména v prostředí vysokých škol).

24 Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům strategického rámce Česká republika 2030.

24.1 Veřejná správa na všech úrovních bude mít dostatečnou institucionální kapacitu k vytváření soudržných politik (kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační kanály ap.).

Opatření

- a) Posoudit koherenci politik z hlediska příjemců na vybraných tématech, pro první hodnotící zprávu ČR 2030 v roce 2020 získat touto cestou vstupní informace, v rytmu dalších hodnotících zpráv informace aktualizovat a na základě zjištěného upravovat implementační plán ČR 2030. (ÚV)
- b) Vytvořit efektivní mechanismus pro sledování koherence politik pro udržitelný rozvoj v Radě vlády pro udržitelný rozvoj, Radě pro zahraniční rozvojovou spolupráci a Výboru pro Evropskou unii. (ÚV, spolugestor MZV)
- c) Formulovat do roku 2020 konkrétní návrh na institucionální ukotvení útvarů zodpovědných za strategickou práci v rámci ministerstev a s tím související návrh optimalizace procesu strategické práce a jeho propojení s řízením jmenovaných organizací veřejné správy. (MMR)
- d) Rozšířit a koordinovat využití takových forem řízení kvality ve veřejné správě, s jejichž pomocí budou organizace schopny analyzovat své potřeby z hlediska účelů tj. z hlediska příjemců jejich služeb a v návaznosti na to budou nabízet organizační zlepšení. Pro tento

proces rozšiřování a koordinace řízení kvality vytvářet metodickou podporu a navrhnout opatření, která by umožňovala jeho dlouhodobé zlepšování i po skončení platnosti SRRVS.
(MV)

Doporučení

- i. Strategická práce v tvorbě a implementaci politiky zajistí přístup po stránce obsahové dlouhodobý, proaktivní a synoptický (sledující více paralelně probíhajících jevů). Po stránce procesní přístup participativní jak ve svých vstupech (tvorba strategických dokumentů za účasti více aktérů), tak ve svých výstupech (vtahování aktérů do implementace strategií vč. jejich vyhodnocování). Těmto úkolům je třeba uzpůsobit organizační řešení, kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační kanály apod.
- ii. Organizace veřejné správy by měly ve větší míře využívat možností, které pro jejich fungování nabízí systémové myšlení (Systems Thinking).
- iii. Kapacitu je třeba posuzovat nejen na úrovni centrální, ale také na úrovni nejnižší, na úrovni výkonných útvarů (street-level, front-office), kde se má vliv zvýšené kapacity projevat výstupem a kde je ho možno také bezprostředně pozorovat (nebo nepozorovat).

24.2 Veřejné politiky budou brát ohled na dlouhodobé dopady a instituce veřejné správy budou tyto dopady sledovat v rámci vlastních strategických materiálů.

Opatření

- a) Formulovat do roku 2020 konkrétní doporučení pro rozvoj strategické práce, zvláště pro dobu po skončení aktuálního programovacího období. (MMR)

Doporučení

- i. Strategické dokumenty založit na dostupných znalostech, datech a informacích, dále musí vymezit řešené problémy vč. hodnotového kontextu a vysvětlit, jakým způsobem se budou tyto problémy v souladu se strategickým materiálem řešit (tzv. teorie změny).
- ii. Provázat strategickou práci / strategické dokumenty s rozpočtováním.
- iii. Strategické dokumenty by měly určovat hlavně smysl aktivit, účel, avšak pokud možno neomezovat škálu aktivit vedoucích k danému účelu. Všude, kde to bude účelné, by měly strategické dokumenty přenášet rozhodovací pravomoci a zároveň odpovědnosti za své naplnění na nižší úrovně/výkonné orgány/liniové pracovníky (street-level, front-office).
- iv. Přípravě strategických dokumentů a práci s nimi – jak v případě státní správy, tak samosprávy - dát charakter participativní, otevřený občanské a odborné veřejnosti.
- v. Strategické dokumenty ve veřejné správě navzájem provázat, se střešní úlohou ČR 2030.
- vi. Naplňování strategických materiálů vyhodnocovat, tedy posuzovat, zda bylo dosaženo cílů, které formulovaly.

24.3 Veřejné politiky budou založeny na dostupných znalostech a budou systematicky posuzovány předem s ohledem na možné dopady na příjemce a dopady na jiné oblasti než oblast primárního zájmu.

Opatření

- a) Stabilizovat způsob hodnocení návrhů v procesu hodnocení dopadů regulace (RIA), tzn. využívat stávající čtyřstupňové hodnocení po delší dobu. (ÚV)
- b) Jednoduše a přitom účinně operacionalizovat principy udržitelného rozvoje v procesu hodnocení dopadů regulace (RIA). (ÚV)
- c) V oblasti GIA se zaměřit na systematické proškolení všech důležitých aktérů a akterek v oblasti tvorby a posuzování regulací, tedy v oblasti aplikace gender mainstreamingu a práce s *Metodikou hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů* pro materiály předkládané vládě ČR (zejm. pak gender focal points a osob především z legislativních odborů jednotlivých resortů, ale i dalších osob, které se podílejí na přípravě a připomínkování materiálů). (ÚV)
- d) Vytvořit analýzy procesu GIA/užívání *Metodiky* a případně *Metodiku* aktualizovat na základě výsledků jednání se zainteresovanými osobami a na základě výsledků provedených analýz. (ÚV)
- e) Aktualizovat metodiku HIA. (MZD)
- f) Zahrnout potřeby hodnocení dopadů regulace (RIA) do systemizace strategických a analytických útvarů. (Všechna ministerstva)

Doporučení

- i. Na dobrovolné bázi rozšířit hodnocení dopadů navrhované regulace na návrhy obou komor Parlamentu ČR a krajské legislativní iniciativy. Provádět to ve spolupráci s orgány zákonodárných sborů (vedení PSP a Senátu, poslanecké kluby) a odborným zázemím parlamentu (Parlamentní institut); ve formě uzpůsobené parlamentnímu prostředí. Vytvořit k tomu účelu dostatečnou institucionální kapacitu a nabídnout spolupráci nově ustanovovaným politickým institutům (viz *Zákon č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*).
- ii. Zvážit vytvoření a zavedení Strategic Impact Assessment jako kombinace metodického a obsahového hodnocení dopadu navržených strategických dokumentů. Podmínkou je však ex ante důkladné hodnocení racionality a dopadů zavedení takového nástroje a jeho pilotní otestování.

24.4 Veřejné politiky budou systematicky vyhodnocovány zpětně (ex-post evaluace).

Opatření

- a) Legislativně stanovit evaluační povinnost i pro jiné oblasti než je ESIF a ZRS (viz opatření cíl 11.2). (MF)
- b) Sledovat a zhodnotit proběhlé evaluace veřejných politik v *kontextu Metodiky přípravy veřejných strategií* a příp. zabudovat do Databáze strategií příslušný modul. (MMR)

Doporučení

- i. Systém evaluací rozšířit z hodnocení konkrétní legislativy, nebo strategie (klasické ex-post evaluace) směrem k průběžnému hodnocení souhrnného účinku různých politik/celého regulačního rámce na určitou oblast (fitness-check). Tímto způsobem výhledově upravit *Mechanismus systematického přezkumu právních předpisů (ex-post RIA)*.

25 Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají kvalitní a snadno dostupná data a informace pro potřeby rozhodování.

25.1 Uvnitř veřejné správy se dále rozvine systém sběru a sdílení dat a informací, které umožňují analýzu problémů, tvorbu variant a odhad dopadů.

Opatření

- a) Zajistit provoz a další rozvoj Databáze strategií, zahrnující všechny její stávající i vytvářené funkcionality, vč. modulu přípravy strategických dokumentů, nástrojů sledování koherence politik a příp. evaluačního modulu. (*MMR*)
- b) Propojovat a konsolidovat datový fond veřejné správy (vč. jeho efektivního a bezpečného využívání) na zásadě sdílení jednou získaných dat pokud možno všemi organizacemi veřejné správy (tzn. jednou získaná data jsou rychle a snadno dostupná i jiným organizacím veřejné správy, než těm, které data získaly/vytvořily). Tato data by měla být ideálně na principu „open data“ a „linked data“ (umožňující zpracování metodami datové analýzy vč. strojového učení). (*MV, všechna ministerstva*)

Doporučení

- i. Veřejná správa bude sbírat zejména taková data a informace, která umožňují posoudit dopad systémů veřejných služeb, produktů a obecně opatření na kvalitu života v ČR, resp. která umožňují vyhodnocovat prováděné veřejné politiky. Dlouhodobý sběr dat a informací provázet se strategickými záměry organizací veřejné správy.

25.2 Data a informace veřejné správy budou dostupné takovou cestou, která je z hlediska občanů a občanek nejpohodlnější.

Opatření

- a) Pokračovat v naplňování úkolů SRRVS formulovaných s ohledem ke zpřístupnění obsahu, transparentnosti a open datům (projektový okruh 4 v rámci SC 3.1 SRRVS). Téma přenést rovněž do strategického materiálu rozvoje veřejné správy pro období po roce 2020. (*MV*)

Doporučení

- i. Data a informace veřejné správy poskytovaná veřejnosti učinit ve zvýšené míře dostupnými v podobě, která umožňuje další práci („open data“ a „linked data“).
- ii. Sledovat podíl osob využívajících ke komunikaci internet na počtu osob, kteří v posledních 12 měsících komunikovali s veřejnou správou jakoukoli cestou (*MV a ČSÚ*).

25.3 Bude rozvinut systém výměny zkušeností mezi vyššími a nižšími úrovněmi veřejné správy, mezi různými sektory vládnutí a mezi českou veřejnou správou a veřejnými správami v zahraničí.

Doporučení

- i. Vytvořit systém krátkodobých stáží (3-5 dní) pro zaměstnance veřejné správy určených ke sdílení zkušeností z procesu výkonu agendy. Základem budiž stáže mezi organizacemi, které jsou navzájem příjemci svých výstupů, nebo které vykonávají tutéž agendu na různých úrovních. Vhodnou formou je „stínování“ pracovního dne.
- ii. Zohlednit absolvování zahraničních stáží v institucích EU a podporovaných studijních pobytů ve finančním ohodnocení zaměstnance ve státní službě.
- iii. Učinit krátko- či střednědobou zahraniční stáž (přesahující 1 měsíc) v oblasti vykonávané agendy obligátní podmínkou pro jmenování do služebních míst ředitele odboru, ředitele sekce, vedoucího služebního úřadu, náměstka pro řízení sekce a státního tajemníka.

26 Inovace v tvorbě veřejných politik jsou progresivním řešením, které zvyšuje demokratičnost a/nebo dlouhodobou efektivitu veřejných politik; takové inovace jsou trvalou součástí fungování veřejné správy na všech úrovních.

26.1 Rozvine se systém podpory inovací v tvorbě veřejných politik.

Opatření

- a) Zmapovat téma inovací veřejných politik, propojit stávající inovátory, v návaznosti na to začít odstraňovat bariéry, které stojí inovacím v cestě a vytvořit dlouhodobý systém podpory tohoto druhu inovací. (ÚV)
- b) Vytvářet a průběžně aktualizovat sadu příkladů dobré praxe v tvorbě a implementaci veřejných politik (příklady inovací, které byly/jsou financovány a mohou být inspirativní napříč gesčními hranicemi). (MPSV (resp. řídicí orgán OPZ), TAČR, ÚV, MV)

Doporučení

- i. Vytvářet v institucích veřejné správy kapitoly rozpočtů (např. symbolické 0,5 % rozpočtu), určenou k inovacím veřejných politik a jejich experimentálnímu testování. Pokud bude dobře fungovat systém strategické práce, žádná instituce veřejné správy by neměla mít problém určit jedno či několik málo témat, na jejichž poli chce v horizontu několika příštích let provádět inovace. Pokud by takové aktivitě bránilo jakýmkoli způsobem stávající legislativní uspořádání, je třeba změnit legislativu a zároveň do doby její změny vytvářet inovační kapitoly interně (např. vyčlenit k inovacím část rozpočtové rezervy dané instituce).

26.2 Pilotáže se stanou součástí tvorby veřejných politik všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.

Opatření

- a) Realizovat vzorové formy tvorby politik, zejména z gesce MPSV, za využití moderních behaviorálních přístupů. (MPSV)

Doporučení

- i. Zakomponovat pilotáže a obecně experimentální testování do procesu tvorby a implementace veřejných politik. Přínejmenším u zásadních vládních návrhů začít zahrnovat do harmonogramu přípravy čas a kapacitu nutnou k pilotážím a obecně experimentálnímu testování. Proces propojit s hodnocením dopadů regulace (RIA). Výběru politiky k tomuto účelu vhodné („...pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné...“) by měla napomáhat dobrá práce se strategickými materiály. (*všechna ministerstva*)

26.3 Deliberace veřejných politik budou pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.

Opatření

- b) Vytvořit takovou metodiku zapojování veřejnosti do přípravy a vyhodnocování veřejných politik, která bude reflektovat aktuální trendy v této oblasti. Její součástí učinit rovněž manuál diskusí ve formátu tzv. miniveřejností. Tuto aktivitu provázat s *Metodikou přípravy veřejných strategií*, *Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace (RIA)* a aktivitami, které v tomto směru bude vyvíjet MV (např. elektronický legislativní proces a jeho dílčí nástroje určené pro veřejnost). (ÚV)

Doporučení

- i. Zakomponovat deliberace do procesu tvorby, implementace a evaluace veřejných politik. U zásadních vládních návrhů začít zahrnovat do harmonogramu přípravy čas a kapacitu nutnou k deliberacím ve formě tzv. miniveřejností. Proces propojit s hodnocením dopadů regulace (RIA), zvláště s přípravou věcných záměrů zákonů a s evaluacemi vybraných veřejných politik. Výběru politiky k tomuto účelu vhodné („...pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné...“) by měla napomáhat dobrá práce se strategickými materiály. (*všechna ministerstva*)

27 Zvýšila se kvalita vládnutí z hlediska příjemců veřejných politik.

27.1 Rozvinou se postupy zvyšující z hlediska občanů a občanek inkluzivitu vládnutí.

Opatření

- a) Formulovat do roku 2020 hlavní směry zvyšování inkluzivity vládnutí z hlediska občanů a občanek (tzn. stanovit konkrétní cílové skupiny a hierarchii nástrojů demokracie deliberativní, participativní a liberální) a v návaznosti na to navrhnout konkrétní opatření. Provést dříve, než vláda přistoupí k rozhodnutím o změnách ústavních zákonů či formulaci nových ústavních zákonů. (ÚV)

27.2 Rozvinou se postupy zvyšující efektivitu veřejné správy z hlediska občanů/občanek a podnikatelů/podnikatelek a firem.

Opatření

- a) Zvyšovat množství životních událostí, které mohou příjemci veřejných politik ve vztahu s veřejnou správou vyřešit elektronicky, bez osobní účasti na úřadě a bez prostředkování

zaměstnanci veřejné správy, ovšem za podmínky, že jim elektronizace reakci na danou životní událost usnadní. V návaznosti na tuto aktivitu dobudovat nově koncipovaný Portál veřejné správy (Portál občana), rozšířit koncept životních událostí konstruovaných z perspektivy příjemce napříč veřejnou správou, spojit ony životní události s dostupnými, srozumitelnými a ověřenými informacemi o právním řádu ČR a EU a jeho změnách a obecně propojit datový fond veřejné správy. Téma přenést rovněž do strategického materiálu rozvoje veřejné správy pro období po roce 2020. (MV, všechna ministerstva)

- b) Efektivně snižovat administrativní zátěž podnikatelů a to každoroční realizací příslušných opatření v návaznosti přeměřování této zátěže. Přeměření administrativní zátěže podnikatelů i nadále realizovat s pětiletou periodicitou (příští přeměření v roce 2021). V rámci přeměření identifikovat iritující povinnosti, jejichž vnímání se z pohledu podnikatelů může v průběhu času měnit, a zaměřit se také na jejich řešení. (MPO)
- c) Provést výzkum právních potřeb obyvatel ČR (legal needs survey, po způsobu projektů *English and Welsh Civil and Social Justice Survey* nebo *Survey of individuals' handling of legal issues in England and Wales* či výzkumů v rámci *World Justice Project*). (MSP)
- d) Pokračovat v naplňování úkolů SRRVS formulovaných s ohledem ke snižování administrativní resp. regulatorní zátěže občanů a veřejné správy a téma přenést rovněž do strategického materiálu rozvoje veřejné správy pro období po roce 2020. (MV)

Doporučení

- i. Elektronizaci veřejné správy musí vždy předcházet rozvaha nad podobou (designem) dané agendy/služby/procesu a případná úprava (re-design). Elektronizací by měly procházet agendy/služby/procesy veřejné správy jen tehdy, je-li to z hlediska příjemců účelné. Standardizace a elektronizace jsou obecně vhodné, je-li míra komplexity veřejné služby nízká; naopak je-li míra komplexity vyšší, je žádoucí zvyšovat kapacitu a prostor k řešení na úrovni výkonných orgánů (front-office, street-level).
- ii. Uvažování o administrativní zátěži nebude omezováno jen na politiku regulativní, ale bude se týkat také politik distributivních a redistributivních (např. administrativní zátěž spojená s ESIF).
- iii. Snahy o snížení administrativní zátěže půjdou nejen ruku v ruce s aktivitami technického rázu (např. rozvoj e-Government), ale měly by být také podnětem k hlubší úvaze, jakými nástroji je možno dlouhodobě měnit vzorce chování tak, aby administrativní zátěž nemusela vznikat.